

From: "5.1.2.e" <5.1.2.e@europarl.europa.eu>
Date: Thursday, October 23, 2025, 4:58 PM
To: "griffier@eerstekamer.nl" <griffier@eerstekamer.nl>
"europapoort@eerstekamer.nl" <europapoort@eerstekamer.nl>
CC: "postbus@eerstekamer.nl" <postbus@eerstekamer.nl>
"5.1.2.e"
<5.1.2.e@natparl.ep.europa.eu>
"5.1.2.e" <5.1.2.e@europarl.europa.eu>
Subject: ADDITION - Texts adopted by the European Parliament - 6 - 9 October 2025

Attachments:

Senat-NL.pdf
Parl-liens Octobre I.docx
TA_2025_10S_(PARL_EM)_NL.pdf
A-10-2025-0170_NL.pdf

Dear Colleagues,

Please find attached an addition to a letter from the Deputy Secretary General of the European Parliament, along with texts adopted by the European Parliament at its part-session of 6 - 9 October 2025.

Best regards,
European Parliament
Plenary Organisation and Follow-up Unit

De adjunct-secretaris-generaal

D 201568 23.10.2025

Mr. Remco Nehmelman
Griffier van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
Postbus 20017
2500 EA Den Haag
NEDERLAND

Betreft: Tijdens de vergaderperiode van 6 t/m 9 oktober 2025 door het Europees Parlement aangenomen documenten

Geachte heer Nehmelman,

Het Europees Parlement heeft tijdens zijn vergaderperiode van 6 t/m 9 oktober 2025 onderstaande documenten aangenomen, die worden toegezonden overeenkomstig de aan de Verdragen gehechte protocollen nrs. 1 en 2:

Standpunten vastgesteld in het kader van een wetgevingsprocedure

- standpunt inzake het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1092/2010, (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010, (EU) nr. 1095/2010, (EU) nr. 806/2014, (EU) 2021/523 en (EU) 2024/1620 wat betreft bepaalde rapportagevereisten op het gebied van financiële diensten en investeringsondersteuning,
- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1806 wat betreft de herziening van het opschortingsmechanisme,
- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2005/44/EG betreffende geharmoniseerde River Information Services (RIS) op de binnenwateren in de Gemeenschap,
- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG wat betreft de verlenging van de periode waarin emissievrije zware bedrijfsvoertuigen kunnen profiteren van aanzienlijk verlaagde tarieven voor infrastructuurheffingen of gebruiksrechten of van vrijstelling van betaling daarvan,
- standpunt in eerste lezing vastgesteld met het oog op de vaststelling van een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2009/38/EG wat

betreft de instelling en werking van Europese ondernemingsraden en de doeltreffende handhaving van transnationale informatie- en raadplegingsrechten.

Deze documenten worden gelijktijdig aan alle nationale parlementen van de lidstaten in hun respectievelijke talen toegezonden en worden geacht op de datum van deze brief te zijn verzonden.

Het Europees Parlement heeft verder besloten onderstaande documenten, die zijn aangenomen tijdens dezelfde vergaderperiode en niet onder een wetgevingsprocedure vallen, te doen toekomen aan de nationale parlementen:

- standpunt inzake het ontwerpbesluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Unie, van het Protocol inzake de uitvoering van de Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Republiek Ivoorkust en de Europese Gemeenschap (2025-2029),
- standpunt inzake het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de terugtrekking van de Europese Unie uit de Internationale Studiegroep voor Rubber (IRSG),
- resolutie over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2025 – actualisering van de ontvangsten (eigen middelen) en aanpassingen aan de uitgaven,
- resolutie over Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van 22 september 2025 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP51291 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad,
- resolutie over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften in 2024,
- resolutie over de situatie in Afghanistan: ondersteuning van vrouwen en gemeenschappen die zijn getroffen door de recente aardbevingen,
- resolutie over een eendrachtig antwoord op recente Russische schendingen van het luchtruim en bedreigingen van kritieke infrastructuur van de EU-lidstaten.

Namens de voorzitter van het Europees Parlement zend ik u hierbij bovengenoemde documenten toe.

Met de meeste hoogachting,

5.1.2.e

Markus Winkler

Bijlagen

Texts adopted by the European Parliament
Session of 6 to 9 October 2025 - Strasbourg
Letter to Parliaments

TA	A9-B9	Date adoption
0208	A10-0166/2025	07/10
0209	A10-0035/2025	07/10
0210	A10-0033/2025	07/10
0211	C10-0130/2025	07/10
0226	A10-0029/2024	09/10

TA	A9-B9	Date adoption
0215	A10-0159/2025	08/10
0216	A10-0186/2025	08/10
0218	A10-0165/2025	08/10
0222	B10-0407/2025	08/10
0228	A10-0170/2025	09/10
0229	RC B10-0415/2025	09/10
0230	RC B10-0419/2025	09/10

[BG български](#)

[ES español](#)

[CS čeština](#)

[DA dansk](#)

[DE Deutsch](#)

[ET eesti keel](#)

[EL ελληνικά](#)

[EN English](#)

[FR français](#)

[GA gaeilge](#)

[HR hrvatski jezik](#)

[IT italiano](#)

[LV latviešu valoda](#)

[LT lietuvių kalba](#)

[HU magyar](#)

[MT 5.1.2e](#)

[NL Nederlands](#)

[PL polski](#)

[PT português](#)

[RO română](#)

[SK slovenčina](#)

[SL slovenščina](#)

[FI suomi](#)

[SV svenska](#)

EUROPEES PARLEMENT

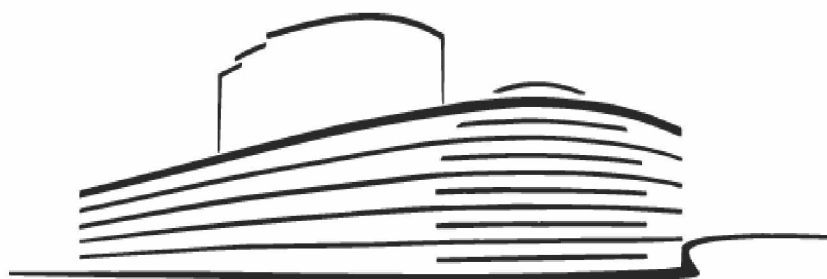
2025 - 2026

UITTREKSEL

VAN HET DOCUMENT "AANGENOMEN TEKSTEN"

VAN DE VERGADERPERIODE VAN

6 - 9 oktober 2025

INHOUDSOPGAVE

P10_TA(2025)0208	5
WIJZIGING VAN BEPAALDE VERORDENINGEN OP HET GEBIED VAN FINANCIËLE DIENSTEN EN INVESTERINGSONDERSTEUNING WAT BETREFT BEPAALDE RAPPORTAGEVEREISTEN	
P10_TA(2025)0209	7
HERZIENING VAN HET OPSCHORTINGSMECHANISME VOOR DE VRIJSTELLING VAN DE VISUMPLICHT	
P10_TA(2025)0210	57
VERVOER OVER DE BINNENWATEREN: RIVER INFORMATION SERVICES (RIS)	
P10_TA(2025)0211	109
VERLENGING VAN DE AFWIJKING VOOR EMISSIEVRIJE ZWARE BEDRIJFSVOERTUIGEN	
P10_TA(2025)0226	119
INSTELLING EN WERKING VAN EUROPESE ONDERNEMINGSRADEN – DOELTREFFENDE HANDHAVING	
P10_TA(2025)0215	169
PARTNERSCHAPSOVEREENKOMST INZAKE VISSERIJ TUSSEN DE EG EN IVOORKUST – UITVOERINGS-PROTOCOL (2025–2029) BIJ DE OVEREENKOMST	
P10_TA(2025)0216	171
TERUGTREKKING VAN DE EUROPESE UNIE UIT DE INTERNATIONALE STUDIEGROEP VOOR RUBBER (IRSG)	
P10_TA(2025)0218	173
ONTWERP VAN GEWIJZIGDE BEGROTING NR. 2/2025: ACTUALISERING VAN DE ONTVANGSTEN (EIGEN MIDDELEN) EN AANPASSINGEN VAN DE UITGAVEN	
P10_TA(2025)0222	177
GENETISCH GEMODIFICEERDE MAÏS DP51291	
P10_TA(2025)0228	187
BERAADSLAGINGEN VAN DE COMMISSIE VERZOEK-SCHRIFTEN IN 2024	
P10_TA(2025)0229	199
SITUATIE IN AFGHANISTAN: ONDERSTEUNING VAN VROUWEN EN GEMEENSCHAPPEN DIE ZIJN GETROFFEN DOOR DE RECENTE AARDBEVINGEN	
P10_TA(2025)0230	207
EENDRACHTIG ANTWOORD OP RECENTE RUSSISCHE SCHENDINGEN VAN HET LUCHTRUIM EN BEDREIGINGEN VAN KRITIEKE INFRASTRUCTUUR VAN DE EU-LIDSTATEN	

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0208

Wijziging van bepaalde verordeningen op het gebied van financiële diensten en investeringsondersteuning wat betreft bepaalde rapportagevereisten

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 oktober 2025 over het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de vaststelling van een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1092/2010, (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 1094/2010, (EU) nr. 1095/2010, (EU) nr. 806/2014, (EU) 2021/523 en (EU) 2024/1620 wat betreft bepaalde rapportagevereisten op het gebied van financiële diensten en investeringsondersteuning (07377/1/2025 – C10-0196/2025 – 2023/0363(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (07377/1/2025 – C10-0196/2025),
- gezien het advies van de Europese Centrale Bank van 21 juni 2024¹,
- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 14 februari 2024²,
- na raadpleging van het Comité van de Regio's,
- gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt³ over het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0593),
- gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord,
- gezien artikel 68 van zijn Reglement,

¹ PB C, 2024/5048, 16.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/5048/oj>.

² PB C, 2024/2485, 23.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/2485/oj>.

³ PB C, C/2025/1021, 27.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1021/oj>.

- gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie economische en monetaire zaken (A10-0166/2025),
 1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;
 2. constateert dat de handeling is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;
 3. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;
 4. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad te zorgen voor bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie alsook aan de nationale parlementen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0209

Herziening van het opschortingsmechanisme voor de vrijstelling van de visumplicht

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 oktober 2025 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1806 wat betreft de herziening van het opschortingsmechanisme (COM(2023)0642 – C9-0392/2023 – 2023/0371(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2023)0642),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 77, lid 2, punt a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0392/2023),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 23 juni 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 60 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A10-0035/2025),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P10_TC1-COD(2023)0371

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 7 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1806 wat betreft de herziening van het opschortingsmechanisme

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 77, lid 2, punt a),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure¹,

¹ Standpunt van het Europees Parlement van 7 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad² stelt de lijst vast van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen van de lidstaten in het bezit moeten zijn van een visum (de “visumplicht”) en van derde landen waarvan de onderdanen van de visumplicht zijn vrijgesteld voor een verblijf van maximaal 90 dagen binnen een periode van 180 dagen (de “visumvrijstelling”).
- (2) *Visumvrij reizen heeft zowel voor de Unie als voor derde landen aanzienlijke voordelen. Economische, sociale en culturele betrekkingen met derde landen creëren welvaart en bevorderen het open en vrije karakter van de Unie als ruimte van vrijheid, veiligheid en recht. Het gemeenschappelijk visumbeleid van de Unie vormt in dit verband een wezenlijk onderdeel van haar samenwerking met derde landen. Tegelijkertijd brengt de veranderende geopolitieke context nieuwe uitdagingen met zich mee voor visumvrij reizen. Om die nieuwe uitdagingen aan te pakken en het hoofd te bieden aan een breder scala aan risico’s inzake irreguliere migratie, openbare orde en veiligheid die uitgaan van de in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1806 genoemde derde landen (“niet-visumplichtige derde landen”), moet het mechanisme voor de tijdelijke opschorting van de visumvrijstelling voor de onderdanen van een niet-visumplichtig derde land (het “opschortingsmechanisme”) worden versterkt en efficiënter worden gemaakt.*

² Verordening (EU) 2018/1806 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 tot vaststelling van de lijst van derde landen waarvan de onderdanen bij overschrijding van de buitengrenzen in het bezit moeten zijn van een visum en de lijst van derde landen waarvan de onderdanen van die plicht zijn vrijgesteld (PB L 303 van 28.11.2018, blz. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj>).

- (3) Het gebruik van het opschortingsmechanisme moet worden vergemakkelijkt, met name door de mogelijke gronden om het te activeren uit te breiden, de relevante drempels en procedures aan te passen en de verplichtingen inzake toezicht en verslaggeving van de Commissie te versterken.
- (4) De Unie heeft een aantal overeenkomsten inzake de vrijstelling van de visumplicht voor kort verblijf gesloten met niet-visumplichtige derde landen, en kan *wellicht* in de toekomst meer van dergelijke overeenkomsten sluiten. *Indien* het opschortingsmechanisme *geactiveerd wordt ten aanzien van een derde land waarmee de Unie een dergelijke overeenkomst heeft gesloten, moet het mechanisme worden toegepast onverminderd de desbetreffende bepalingen inzake gronden voor opschorting en de in de betrokken overeenkomst vastgestelde procedures. Om ervoor te zorgen dat de opschorting van de visumvrijstelling krachtens het Unierecht in werking treedt in overeenstemming met de internationale verplichtingen van de Unie, moet de toepassing van de desbetreffende overeenkomst gelijktijdig worden opgeschort door middel van een besluit van de Raad.*

- (5) *Omdat er gezorgd moet worden* voor een onmiddellijke en passende respons op hybride dreigingen, met in achtneming van het Unierecht en de internationale verplichtingen van de Unie, **■** moet het mogelijk zijn het opschortingsmechanisme te activeren wanneer er risico's of bedreigingen voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid van de lidstaten bestaan als gevolg van hybride dreigingen, zoals situaties van door staten georganiseerde instrumentalisering van migranten, *zoals bedoeld in Verordening (EU) 2024/1359 van het Europees Parlement en de Raad³*, met als doel de samenleving en belangrijke instellingen te destabiliseren of te ondermijnen.
- (6) *Het is van essentieel belang dat de reis-, identiteits- en onderliggende documenten die zijn afgegeven door niet-visumplichtige derde landen, volledig betrouwbaar zijn. Het is tevens van essentieel belang dat dergelijke documenten niet gemakkelijk kunnen worden vervalst of nagemaakt. Aangezien tekortkomingen van systemische aard in het recht, of de procedures, inzake documentenbeveiliging van niet-visumplichtige derde landen kunnen leiden tot risico's of bedreigingen voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid van de lidstaten, moet het mogelijk zijn het opschortingsmechanisme om die reden te activeren.*

³ *Verordening (EU) 2024/1359 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 betreffende de aanpak van crisis- en overmachtssituaties op het gebied van migratie en asiel en tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1147 (PB L, 2024/1359, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj>).*

- (7) Burgerschapsregelingen voor investeerders die worden toegepast door niet-visumplichtige derde landen, stellen onderdanen van derde landen die anders aan de visumplicht zouden zijn onderworpen, in staat om visumvrij naar de Unie te reizen. In het kader van een burgerschapsregeling voor investeerders wordt het burgerschap aan een persoon toegekend in ruil voor vooraf bepaalde betalingen of investeringen zonder dat die persoon een echte band heeft met het betrokken derde land. De Unie eerbiedigt het recht van soevereine staten om over hun eigen naturalisatieprocedures te beslissen, maar tegelijk moeten niet-visumplichtige derde landen ervan worden weerhouden visumvrije toegang tot de Unie te gebruiken als instrument om individuele investeringen te bevorderen, in ruil voor burgerschap. ***Bovendien vormt een gebrek aan uitgebreide veiligheidscontroles, doorlichtingsprocedures en due diligence door dergelijke derde landen met betrekking tot burgerschapsregelingen voor investeerders verschillende ernstige veiligheidsrisico's voor burgers van de Unie, zoals die welke voortvloeien uit witwaspraktijken en corruptie.*** Om te voorkomen dat de visumvrije toegang tot de Unie voor dat doel wordt gebruikt, moet het mogelijk zijn de visumvrijstelling op te schorten voor een derde land dat ervoor kiest burgerschapsregelingen voor investeerders toe te passen op grond waarvan het burgerschap wordt toegekend aan een persoon zonder dat die persoon een echte band met dat derde land heeft.

- (8) Een visumbeleid van een niet-visumplichtig derde land dat niet afgestemd is op het visumbeleid van de Unie wat betreft de lijst van niet-visumplichtige derde landen, kan leiden tot irreguliere migratie naar de Unie, met name wanneer het betrokken derde land geografisch dicht bij de Unie ligt. Daarom moet het mogelijk zijn het opschortingsmechanisme te activeren wanneer de Commissie na een beoordeling concludeert dat ***een dergelijke niet-afstemming van het visumbeleid van een derde land kan leiden tot*** een wezenlijke toename van het aantal onderdanen van andere derde landen die legaal op het grondgebied van dat derde land aankomen, en vervolgens op irreguliere wijze het grondgebied van de lidstaten binnenkomen.

- (9) *In Verordening (EU) 2018/1806 worden de derde landen aangewezen waarvan de onderdanen aan de visumplicht zijn onderworpen of daarvan zijn vrijgesteld. Sommige criteria die worden gebruikt om te beoordelen of het verlenen van een vrijstelling van de visumplicht passend is, worden weerspiegeld in de gronden voor opschorting in andere bepalingen van die verordening, waardoor een verband wordt gelegd tussen de criteria voor het verlenen van een visumvrijstelling en de gronden voor opschorting. Het opschortingsmechanisme zoals herzien bij deze verordening moet daarom ook voorzien in de mogelijkheid om de visumvrijstelling op te schorten wanneer de externe betrekkingen van de Unie met een niet-visumplichtig derde land verslechteren als gevolg van ernstige inbreuken op de in het Handvest van de Verenigde Naties neergelegde beginselen, ernstige schendingen van de fundamentele vrijheden of van de verplichtingen die voortvloeien uit het internationaal recht inzake de mensenrechten of het internationaal humanitair recht, ernstige inbreuken op het internationaal recht en internationale rechtsnormen, niet-naleving van internationale rechterlijke beslissingen en uitspraken of vijandige handelingen tegen de Unie of de lidstaten met als doel de samenleving te destabiliseren of de instellingen te ondermijnen die essentieel zijn voor de openbare orde en de binnenlandse veiligheid van de Unie of de lidstaten. Dergelijke vijandige handelingen kunnen het gevolg zijn van buitenlandse inmenging in politieke processen, economische dwang, cyberoperaties, economische spionage of sabotage van kritieke infrastructuur. Aangezien de externe betrekkingen van de volledige Unie zullen worden aangetast, moet het bovendien het exclusieve prerogatief van de Commissie zijn om, na raadpleging van de lidstaten, het opschortingsmechanisme te activeren op grond van een verslechtering van de externe betrekkingen van de Unie met een niet-visumplichtig derde land. Bovendien moet de Commissie, wanneer zij overweegt de visumvrijstelling om die reden op te schorten, bij haar beoordeling rekening houden met de mogelijke gevolgen van de opschorting voor de onderdanen van het betrokken derde land.*

- (10) *De overeenkomsten inzake de vrijstelling van de visumplicht voor kort verblijf die zijn gesloten met niet-visumplichtige derde landen kunnen andere gronden voor opschorting bevatten dan die welke in het opschortingsmechanisme zijn opgenomen. Bijgevolg moet het ook mogelijk zijn het opschortingsmechanisme op basis van die gronden te activeren. Het gebruik van de in overeenkomsten inzake de vrijstelling van de visumplicht voor kort verblijf genoemde gronden voor opschorting moet echter worden beperkt tot het toepassingsgebied van die overeenkomsten.*

- (11) De Commissie moet per geval de drempels beoordelen om het opschortingsmechanisme te activeren in geval van een wezenlijke toename van het aantal onderdanen van een niet-visumplichtig derde land aan wie de toegang tot het grondgebied van de lidstaat is geweigerd of ten aanzien van wie is vastgesteld dat zij zonder daartoe gerechtigd te zijn, op het grondgebied van de lidstaat verblijven, van een wezenlijke toename van het aantal asielaanvragen van de onderdanen van een niet-visumplichtig derde land met een laag percentage ingewilligde asielaanvragen, of van een wezenlijke toename van het aantal ernstige strafbare feiten verband houdend met de onderdanen van een niet-visumplichtig derde land. De Commissie moet met name kunnen beoordelen of er in de door de lidstaten gemelde gevallen of op basis van haar eigen analyse specifieke omstandigheden zijn die de toepassing zouden rechtvaardigen van lagere of hogere drempels dan die welke in de desbetreffende bepalingen van Verordening (EU) 2018/1806 zijn vermeld. Bij haar beoordeling moet de Commissie onder meer rekening houden met het aantal ongeoorloofde overschrijdingen van de buitengrenzen van de lidstaten, het aantal ongegronde asielaanvragen of het aantal strafbare feiten verband houdend met de onderdanen van een niet-visumplichtig derde land in verhouding tot het aantal en de omvang van de getroffen lidstaten en het effect van die aantallen op de algemene migratiesituatie, de werking van de asielstelsels of de interne veiligheid van de getroffen lidstaten. De Commissie moet ook rekening houden met maatregelen die het betrokken derde land heeft genomen om de situatie te verhelpen. *De Commissie moet de noodzaak, evenredigheid en gevolgen van een opschorting van de visumvrijstelling grondig beoordelen alvorens de desbetreffende rechtshandeling vast te stellen.*

- (12) Om de Commissie in kennis te stellen van omstandigheden die een grond voor opschorting zouden kunnen vormen, moeten de lidstaten rekening kunnen houden met referentieperioden van meer dan twee maanden om niet alleen plotselinge veranderingen in de betrokken situatie te identificeren, maar ook langetermijntrends ***tot twaalf maanden*** die het activeren van het opschortingsmechanisme kunnen rechtvaardigen.

- (13) Wanneer de Commissie dit nodig acht, of op verzoek van het Europees Parlement of de Raad, moet zij verslag uitbrengen aan het Europees Parlement en de Raad over de resultaten van haar systematisch toezicht op de visumvrijstelling met betrekking tot alle niet-visumplichtige derde landen, *onder meer op basis van gegevens uit de informatiesystemen van de Unie, zoals het inreis-uitreissysteem, ingesteld bij Verordening (EU) 2017/2226 van het Europees Parlement en de Raad⁴, en het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem, ingesteld bij Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad⁵, en van organen, instanties en agentschappen van de Unie.* Dergelijke verslagen moeten zich toespitsen op niet-visumplichtige derde landen die volgens de analyse van de Commissie *niet langer voldoen aan de criteria voor het verlenen van een visumvrijstelling uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1806 die relevant zijn voor de gronden voor opschorting, of op de niet-visumplichtige derde landen die* specifieke problemen opleveren die, indien zij niet worden aangepakt, kunnen leiden tot activering van het opschortingsmechanisme. Het is met name passend dat de Commissie overweegt verslag uit te brengen over derde landen die voor het eerst in bijlage II bij Verordening (EU) 2018/1806 zijn opgenomen zonder een dialoog over visumliberalisering met de Unie aan te gaan, indien zij dat nodig acht en, met name, in de eerste jaren na de inwerkingtreding van de rechtshandeling die voorziet in de visumvrijstelling voor een dergelijk derde land.

⁴ *Verordening (EU) 2017/2226 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2017 tot instelling van een inreis-uitreissysteem (EES) voor de registratie van inreis- en uitreisgegevens en van gegevens over weigering van toegang ten aanzien van onderdanen van derde landen die de buitengrenzen overschrijden en tot vaststelling van de voorwaarden voor toegang tot het EES voor rechtshandhavingsdoeleinden en tot wijziging van de overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord en Verordeningen (EG) nr. 767/2008 en (EU) nr. 1077/2011 (PB L 327 van 9.12.2017, blz. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj>).*

⁵ *Verordening (EU) 2018/1240 van het Europees Parlement en de Raad van 12 september 2018 tot oprichting van een Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias) en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1077/2011, (EU) nr. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 en (EU) 2017/2226 (PB L 236 van 19.9.2018, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj>).*

- (14) *Wanneer het opschortingsmechanisme geactiveerd wordt omdat een niet-visumplichtig derde land waarmee een dialoog over visumliberalisering succesvol werd afgerond, niet heeft voldaan aan de specifieke vereisten inzake externe betrekkingen of grondrechten aan de hand waarvan is beoordeeld of het passend is zijn onderdanen een visumvrijstelling te verlenen of wegens een verslechtering van de externe betrekkingen van de Unie met dat niet-visumplichtige derde land, moet de Commissie bij voorkeur een gerichte aanpak hanteren. In het kader van een dergelijke aanpak moet de Commissie de opschorting in de eerste plaats toepassen op personen die verantwoordelijke posities bekleden, zoals leden van de officiële delegaties van dat derde land, leden van lokale, regionale en nationale regeringen van dat derde land, leden van de parlementen van dat derde land of hooggeplaatste overheids- of militaire functionarissen van dat derde land, zodat de nadelige gevolgen voor de algemene bevolking van dat derde land tot een minimum worden beperkt. De Commissie moet voortdurend nagaan of de activering van het opschortingsmechanisme het beoogde resultaat heeft opgeleverd en daarover regelmatig verslag uitbrengen aan het Europees Parlement en de Raad.*

- (15) *Wanneer een besluit tot tijdelijke opschorting van de visumvrijstelling is genomen omdat een niet-visumplichtig derde land waarmee een dialoog over visumliberalisering succesvol werd afgerond, niet heeft voldaan aan de specifieke vereisten inzake externe betrekkingen of grondrechten aan de hand waarvan is beoordeeld of het passend is visumliberalisering te verlenen, of wegens een verslechtering van de externe betrekkingen van de Unie met dat niet-visumplichtig derde land, en dat besluit gericht is op categorieën onderdanen van dat derde land die een verantwoordelijke functie bekleden, moeten de lidstaten alle nodige maatregelen nemen om gedurende de gehele looptijd van de tijdelijke maatregelen geen vrijstellingen van de tijdelijke visumplicht toe te staan.*
- (16) *Wanneer de Commissie overweegt een visumvrijstelling op basis van haar eigen analyse of na een kennisgeving door een lidstaat op te schorten, moet zij bij haar beoordeling rekening houden met het effect van de opschorting op het maatschappelijk middenveld in het betreffende derde land, in het bijzonder in gevallen waarin de mensenrechtensituatie in dat derde land is verslechterd.*

- (17) Wanneer een besluit tot tijdelijke opschorting van de visumvrijstelling voor een derde land is genomen, moet er een passend tijdschema zijn voor een versterkte dialoog tussen de Commissie en het betrokken derde land, die erop gericht is de omstandigheden die tot de opschorting hebben geleid, te verhelpen. Daartoe moet de duur van een tijdelijke opschorting, vastgesteld door middel van een uitvoeringshandeling, 12 maanden bedragen, met een mogelijkheid om deze met nog eens 24 maanden te verlengen door middel van een gedelegeerde handeling. ***Bij de vaststelling van een dergelijke gedelegeerde handeling is het belangrijk dat de Commissie een gedetailleerde toelichting geeft op de resultaten van de versterkte dialoog met het betrokken derde land, de door dat derde land en door de betrokken lidstaten vastgestelde maatregelen en de redenen om aan te nemen dat de omstandigheden die tot de tijdelijke opschorting hebben geleid, niet zijn verholpen.*** Indien vóór het einde van de toepassingsperiode van de gedelegeerde handeling geen oplossing wordt gevonden en de Commissie een wetgevingsvoorstel indient om de verwijzing naar het betrokken derde land over te hevelen van bijlage II naar bijlage I bij Verordening (EU) 2018/1806, moet de Commissie een gedelegeerde handeling vaststellen waarbij de tijdelijke opschorting wordt verlengd tot de inwerkingtreding van het vastgestelde wetgevingsvoorstel. ***Deze verlenging mag echter niet langer duren dan 24 maanden.***

- (18) *Wanneer een uitvoeringshandeling tot tijdelijke opschorting van de visumvrijstelling is vastgesteld op grond waarvan dat derde land waarvan de onderdanen zijn vrijgesteld van de visumplicht als gevolg van de succesvolle afronding van een dialoog over visumliberalisering, niet heeft voldaan aan de specifieke vereisten inzake externe betrekkingen of grondrechten aan de hand waarvan is beoordeeld of het passend is zijn onderdanen een visumvrijstelling te verlenen, of wegens een verslechtering van de externe betrekkingen van de Unie met dat derde land, en die omstandigheden voortduren, moet de Commissie in staat zijn te besluiten dat de gedelegeerde handeling tot verlenging van de opschorting alleen van toepassing is op bepaalde categorieën onderdanen van derde landen, rekening houdend met de specifieke omstandigheden van het land en met het proportionaliteitsbeginsel. Indien voor het einde van de toepassingsperiode van die gedelegeerde handeling geen oplossing wordt gevonden, moet de Commissie de situatie opnieuw beoordelen en moet zij kunnen besluiten de opschorting verder te verlengen door middel van een verdere gedelegeerde handeling die van toepassing is op aangewezen categorieën onderdanen van derde landen.*

- (19) Indien naar behoren gerechtvaardigd door *de* urgentie *van de zaak, bijvoorbeeld* ter voorkoming van een massale toestroom van onderdanen van derde landen die irregulier op het grondgebied van de lidstaten aankomen of *van* ernstige schade voor de openbare orde of de binnenlandse veiligheid van de lidstaten, *moet de voorzitter van het bij Verordening (EU) 2018/1806 opgerichte comité om de Commissie bij te staan, overwegen de termijn voor het bijeenroepen van een vergadering van het comité te verkorten en gebruik te maken van de schriftelijke procedure als bedoeld in Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁶, aangezien dat comité dan sneller advies zou kunnen uitbrengen dan anders het geval zou zijn.*
- (20) Een tijdelijke opschorting van de visumvrijstelling moet worden opgeheven wanneer de omstandigheden die tot de opschorting hebben geleid, vóór het einde van de opschortingsperiode zijn verholpen. Daartoe moet de Commissie een uitvoeringshandeling vaststellen vóór het einde van de opschortingsperiode indien die termijn is vastgesteld in een uitvoeringshandeling of een gedelegeerde handeling vóór het einde van de opschortingsperiode indien die periode is vastgesteld in een gedelegeerde handeling.

⁶ *Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).*

- (21) Deze verordening vormt een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis waaraan Ierland niet deelneemt, overeenkomstig Besluit 2002/192/EG van de Raad⁷. Ierland neemt derhalve niet deel aan de vaststelling van deze verordening en deze is niet bindend voor, noch van toepassing op Ierland.
- (22) Wat IJsland en Noorwegen betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Raad van de Europese Unie en de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen inzake de wijze waarop IJsland en Noorwegen worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis⁸ die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, *punten B en C*, van Besluit 1999/437/EG van de Raad⁹.

⁷ Besluit 2002/192/EG van de Raad van 28 februari 2002 betreffende het verzoek van Ierland deel te mogen nemen aan bepalingen van het Schengenacquis (PB L 64 van 7.3.2002, blz. 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj>).

⁸ PB L 176 van 10.7.1999, blz. 36, ELI: [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj).

⁹ Besluit 1999/437/EG van de Raad van 17 mei 1999 inzake bepaalde toepassingsbepalingen van de door de Raad van de Europese Unie, de Republiek IJsland en het Koninkrijk Noorwegen gesloten overeenkomst inzake de wijze waarop deze twee staten worden betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis (PB L 176 van 10.7.1999, blz. 31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj>).

- (23) Wat Zwitserland betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserse Bondsstaat wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis¹⁰ die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punten B en C, van Besluit 1999/437/EG van de Raad, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2008/146/EG van de Raad¹¹.
- 24) Wat Liechtenstein betreft, vormt deze verordening een ontwikkeling van de bepalingen van het Schengenacquis in de zin van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop de Zwitserse Bondsstaat wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis¹² die vallen onder het gebied bedoeld in artikel 1, punten B en C, van Besluit 1999/437/EG van de Raad, in samenhang met artikel 3 van Besluit 2011/350/EU van de Raad¹³.

¹⁰ PB L 53 van 27.2.2008, blz. 52.

¹¹ Besluit 2008/146/EG van de Raad van 28 januari 2008 betreffende de sluiting namens de Europese Gemeenschap van de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis (PB L 53 van 27.2.2008, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj>).

¹² PB L 160 van 18.6.2011, blz. 21.

¹³ Besluit 2011/350/EU van de Raad van 7 maart 2011 betreffende de sluiting namens de Europese Unie van het Protocol tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap, de Zwitserse Bondsstaat en het Vorstendom Liechtenstein betreffende de toetreding van het Vorstendom Liechtenstein tot de Overeenkomst tussen de Europese Unie, de Europese Gemeenschap en de Zwitserse Bondsstaat inzake de wijze waarop Zwitserland wordt betrokken bij de uitvoering, de toepassing en de ontwikkeling van het Schengenacquis betreffende de afschaffing van controles aan de binnengrenzen en het verkeer van personen (PB L 160 van 18.6.2011, blz. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj>).

(25) *Wat Cyprus betreft, vormt* deze verordening **■** een handeling die op het Schengenacquis voortbouwt of anderszins daaraan is gerelateerd in de zin van artikel 3, lid 1, van de Toetredingsakte van 2003 **■** ,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EU) 2018/1806 wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 8 wordt vervangen door:

“Artikel 8

1. In afwijking van artikel 4, mag de vrijstelling van de visumplicht voor onderdanen van een in bijlage II opgenomen derde land, overeenkomstig de voorwaarden en de procedure van artikel 8 bis tot en met 8 septies (**het “opschortingsmechanisme”**), tijdelijk worden opgeschort op basis van relevante en objectieve gegevens.

Het opschortingsmechanisme kan worden geactiveerd door een kennisgeving van een lidstaat aan de Commissie overeenkomstig artikel 8 ter of op basis van de eigen analyse van de Commissie overeenkomstig artikel 8 quater.

2. Wanneer een overeenkomst voor vrijstelling van visumplicht voor kort verblijf tussen de Unie en een in bijlage II opgenomen derde land **gesloten is, zijn** de artikelen 8 bis, 8 sexies en 8 septies van deze verordening **onverminderd van toepassing op de desbetreffende bepalingen inzake gronden voor opschorting en procedures die in die overeenkomst zijn vastgesteld.**”;

2) de volgende artikelen worden ingevoegd:

“Artikel 8 bis

1. Het opschortingsmechanisme kan op basis van een *of meer* van de volgende redenen worden geactiveerd:
 - a) een wezenlijke toename van het aantal onderdanen van een in bijlage II opgenomen derde land aan wie de toegang tot het grondgebied van de lidstaat wordt geweigerd of van wie wordt vastgesteld dat zij op het grondgebied van de lidstaat verblijven zonder dat zij daartoe gerechtigd zijn;
 - b) een wezenlijke toename van het aantal asielaanvragen door onderdanen van een in bijlage II opgenomen derde land waarvoor het percentage ingewilligde aanvragen laag is;
 - c) een vermindering van de samenwerking inzake overname met een in bijlage II opgenomen derde land, of andere gevallen van het niet-verlenen van medewerking aan overname;

- d) een significant risico of een onmiddellijke bedreiging van de openbare orde of de binnenlandse veiligheid van de lidstaten in verband met een in bijlage II opgenomen derde land, **met name** wanneer dat risico of die bedreiging voortvloeit uit:
 - i) een wezenlijke toename van het aantal ernstige strafbare feiten verband houdend met onderdanen van dat derde land, gestaafd door objectieve, concrete en relevante informatie en gegevens van bevoegde autoriteiten;
 - ii) hybride dreigingen;
 - iii) systemische tekortkomingen in het recht of de procedures inzake de beveiliging van documenten;**
- e) de uitvoering, door een in bijlage II opgenomen derde land, van een burgerschapsregeling voor investeerders uit hoofde waarvan het burgerschap wordt toegekend aan een persoon, in ruil voor vooraf bepaalde betalingen of investeringen, zonder dat die persoon een echte band met dat derde land heeft;

- f) het niet-afstemmen van het visumbeleid van een in bijlage II opgenomen derde land op het visumbeleid van de Unie, *hetgeen*, met name vanwege de geografische nabijheid van dat derde land tot de Unie, *zou kunnen leiden tot* een wezenlijke toename van het aantal onderdanen van andere derde landen die op irreguliere wijze het grondgebied van de lidstaten binnenkomen na verblijf op, of doorreis via, het grondgebied van dat derde land;
- g) met betrekking tot in bijlage II opgenomen derde landen als gevolg van de succesvolle afronding van een dialoog over visumliberalisering met de Unie, niet-naleving door een dergelijk derde land van de specifieke vereisten op basis van artikel 1, die zijn gebruikt om na te gaan of het passend is zijn onderdanen een vrijstelling van de visumplicht te verlenen;

- h) een verslechtering van de externe betrekkingen van de Unie met een in bijlage II vermeld derde land als gevolg van:*
- i) ernstige inbreuken door dat derde land op de in het Handvest van de Verenigde Naties neergelegde beginselen;*
 - ii) ernstige schendingen door dat derde land van fundamentele vrijheden of de verplichtingen die voortvloeien uit het internationaal recht inzake de mensenrechten of het internationaal humanitair recht;*
 - iii) ernstige inbreuken door dat derde land op het internationaal recht en internationale wettelijke normen;*
 - iv) niet-naleving van internationale rechterlijke beslissingen en uitspraken; of*
 - v) het verrichten van vijandige handelingen door dat derde land tegen de Unie of lidstaten met als doel het destabiliseren of ondermijnen van de samenleving of instellingen die essentieel zijn voor de openbare orde en de binnenlandse veiligheid van de Unie of de lidstaten;*
- i) alle andere gronden voor opschorting die zijn opgenomen in een overeenkomst inzake de vrijstelling van de visumplicht voor kort verblijf tussen de Unie en een in bijlage II opgenomen derde land, beperkt tot het toepassingsgebied van de betrokken overeenkomst.*

2. Voor de toepassing van lid 1, punten a), b), en d), i), **en van lid 4** van dit artikel wordt onder een wezenlijke toename verstaan een toename die de drempel van **30 % overschrijdt**, tenzij de Commissie op basis van haar onderzoek op grond van artikel 8 ter, lid 5, of van haar analyse als bedoeld in artikel 8 quater, lid 2, concludeert dat in het specifieke geval een **andere drempel** van toepassing is. ***De Commissie motiveert een dergelijke conclusie naar behoren.***

Uiterlijk op ... [36 maanden vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsverordening] beoordeelt de Commissie hoe de in de eerste alinea vastgestelde drempel is uitgevoerd en legt zij de resultaten van die beoordeling voor aan het Europees Parlement en de Raad. De beoordeling is met name gericht op de vraag of de drempel relevant is voor de toepassing van het opschortingsmechanisme.

3. Voor de toepassing van lid 1, punt b), van dit artikel wordt onder een laag percentage ingewilligde asielaanvragen een erkenningspercentage van minder dan **20 %** verstaan, tenzij de Commissie op basis van haar onderzoek op grond van artikel 8 ter, lid 5, of haar analyse zoals bedoeld in artikel 8 quater, lid 2, concludeert dat in het specifieke geval een ***ander*** erkenningspercentage van toepassing is. ***De Commissie motiveert een dergelijke conclusie naar behoren.***
4. Voor de toepassing van lid 1, punt c), wordt onder vermindering van de samenwerking inzake overname met een in bijlage II opgenomen derde land verstaan een met adequate gegevens onderbouwde wezenlijke toename van het percentage afgewezen overnameverzoeken die een lidstaat bij dat derde land had ingediend voor zijn eigen onderdanen of, wanneer een tussen de Unie of die lidstaat en dat derde land gesloten overnameovereenkomst daarin voorziet, voor onderdanen van derde landen die door dat derde land zijn gereisd.

5. Voor de toepassing van lid 1, punt c), kan het volgende worden beschouwd als andere gevallen van het niet-verlenen van medewerking aan overname:
- a) het weigeren of nalaten overnameverzoeken tijdig te verwerken, *onder meer door geen bijstand te verlenen bij het identificeren van onderdanen van derde landen waarvoor een lidstaat een overnameverzoek heeft ingediend of anderszins blijvende praktische belemmeringen voor de handhaving van terugkeer opwerpt*;
 - b) het niet tijdig afgeven van reisdocumenten met het oog op terugkeer van onderdanen van derde landen binnen de termijnen die zijn vastgesteld in een overnameovereenkomst met een in bijlage II opgenomen derde land of het niet aanvaarden van Europese reisdocumenten die na het verstrijken van de in een dergelijke overnameovereenkomst gespecificeerde termijnen zijn afgegeven;
 - c) het beëindigen of opschorten van een overnameovereenkomst tussen de Unie en een in bijlage II opgenomen derde land.

Artikel 8 ter

1. Een lidstaat mag, wanneer er gedurende een periode *tussen twee en twaalf* maanden, vergeleken met dezelfde periode van het voorgaande jaar of de laatste twee maanden vóór de datum van toepassing van de vrijstelling van de visumplicht voor onderdanen van een in bijlage II opgenomen derde land, een of meer van de omstandigheden in verband met die lidstaat bestaan die de in artikel 8 bis, lid 1, punten a), b), c) en d), i), genoemde gronden voor opschorting vormen met betrekking tot die lidstaat, de Commissie daarvan in kennis stellen.
2. *Een lidstaat kan de Commissie in kennis stellen van het bestaan van een of meer van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, punt d), ii) en iii), en de punten e), f), en i), genoemde gronden voor opschorting vormen.*

3. In *de leden 1 en 2* van dit artikel bedoelde kennisgevingen vermelden de redenen waarop zij zijn gebaseerd. *In voorkomend geval bevatten dergelijke kennisgevingen* relevante gegevens en statistieken, alsmede een uitvoerige beschrijving van de eerste maatregelen die de betrokken lidstaat reeds heeft getroffen om de omstandigheden die aanleiding geven tot de kennisgeving te verhelpen. Een lidstaat kan in zijn kennisgeving nader bepalen welke categorieën onderdanen van het betrokken derde land onder op grond van artikel 8 sexies, lid 1, vastgestelde uitvoeringshandeling, dienen te vallen, met vermelding van de gedetailleerde redenen daarvoor.
4. De Commissie brengt het Europees Parlement en de Raad onmiddellijk op de hoogte van elke kennisgeving die zij op grond van lid 1 of lid 2 heeft ontvangen.

5. De Commissie onderzoekt een kennisgeving die krachtens **lid 1 of lid 2** van dit artikel is verricht **onverwijld** en houdt daarbij rekening met het volgende:
- a) of er sprake is van een van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, punt a), b), c), **d), e), f) of i)**, genoemde gronden voor opschorting vormen;
 - b) het aantal lidstaten dat door een van deze omstandigheden wordt getroffen;
 - c) het algemene effect van deze omstandigheden op de migratiesituatie in de Unie, zoals dat blijkt uit de gegevens die door de lidstaten zijn verstrekt of waarover de Commissie beschikt;
 - d) verslagen van de Europese grens- en kustwacht, **opgericht bij Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad***, het EU-Asielagentschap, **opgericht bij Verordening (EU) 2021/2303 van het Europees Parlement en de Raad****, het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol), **opgericht bij Verordening (EU) 2016/794 van het Europees Parlement en de Raad*****, of van een andere relevante instelling of instantie of een ander relevant orgaan of agentschap van de Unie of een internationale organisatie, indien de omstandigheden van het specifieke geval dit vereisen;
 - e) alle informatie die een lidstaat heeft verstrekt in zijn kennisgeving in verband met eventuele maatregelen uit hoofde van artikel 8 sexies, lid 1;
 - f) algemene overwegingen van openbare orde en binnenlandse veiligheid, in overleg met de betrokken lidstaat.

6. *Als onderdeel van haar onderzoek op grond van lid 5 beoordeelt de Commissie ook de noodzaak, de evenredigheid en de gevolgen van een opschorting van de vrijstelling van de visumplicht.*
7. De Commissie stelt het Europees Parlement en de Raad in kennis van de resultaten van haar onderzoek op grond van lid 5.

Artikel 8 quater

1. De Commissie houdt er regelmatig toezicht op of er omstandigheden bestaan die de in artikel 8 bis, lid 1, genoemde gronden voor opschorting vormen.

De Commissie ziet er met name ook op toe of de in bijlage II opgenomen derde landen als gevolg van de succesvolle afronding van een dialoog over visumliberalisering met de Unie, blijven voldoen aan de specifieke vereisten op basis van artikel 1, die zijn gebruikt om na te gaan of het passend is hun onderdanen een vrijstelling van de visumplicht te verlenen.

2. De Commissie stelt het Europees Parlement en de Raad ervan in kennis wanneer zij, na analyse van relevante gegevens, verslagen en statistieken, ***met inbegrip van gegevens, verslagen en statistieken van relevante instellingen, organen of instanties van de Unie,*** over concrete en betrouwbare informatie beschikt over het bestaan van een van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, genoemde gronden voor opschorting vormen. De Commissie neemt dan de nodige maatregelen overeenkomstig de artikelen 8 sexies en 8 septies.

Artikel 8 quinquies

1. De Commissie brengt aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit over het toezicht dat op grond van artikel 8 quater, lid 1, is uitgeoefend met betrekking tot de in bijlage II opgenomen derde landen naar aanleiding van de succesvolle afronding van een dialoog over visumliberalisering met de Unie. Die verslaggeving vindt ten minste eenmaal per jaar en gedurende een periode van zeven jaar vanaf de datum van inwerkingtreding van de rechtshandeling waarbij de onderdanen van het betrokken derde land worden vrijgesteld van visumplicht plaats. ***Na die periode brengt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad verder verslag uit over het toezicht indien zij dit noodzakelijk acht of op verzoek van het Europees Parlement of de Raad.*** Dergelijke verslagen richten zich op de derde landen waarvan de Commissie op basis van concrete en betrouwbare informatie van oordeel is dat zij niet langer voldoen aan de op artikel 1 gebaseerde bepaalde specifieke vereisten, die zijn gebruikt om te beoordelen of het passend is hun onderdanen een vrijstelling van de visumplicht te verlenen.
2. In aanvulling op de in lid 1 van dit artikel bedoelde verslagverplichtingen brengt de Commissie, telkens wanneer zij dit nodig acht of op verzoek van het Europees Parlement of de Raad, verslag uit aan het Europees Parlement en aan de Raad over het toezicht dat op grond van artikel 8 quater, lid 1, is uitgevoerd met betrekking tot andere in bijlage II bedoelde derde landen.

Artikel 8 sexies

1. **■** De Commissie *stelt* een uitvoeringshandeling vast waarbij de vrijstelling van de visumplicht voor onderdanen van een derde land *voor een periode van 12 maanden* wordt opgeschort *indien*:
 - a) *zij op grond van haar op grond van artikel 8 ter, lid 5, gedane onderzoek of van haar in artikel 8 quater, lid 2, bedoelde analyse heeft besloten dat een dergelijke maatregel noodzakelijk is; of*
 - b) *een gewone meerderheid van de lidstaten de Commissie in kennis heeft gesteld van het bestaan van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, punten a), b), c), d), e), f) of i) genoemde gronden voor opschorting vormen.*

2. *Bij het nemen van een besluit als bedoeld in punt a) van de eerste alinea van lid 1:*
- a) *werkt de Commissienauw samen met het betrokken derde land om alternatieve langetermijnoplossingen te vinden met betrekking tot de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, genoemde gronden voor opschorting vormen;*
 - b) *houdt zij rekening met de politieke context, de economische belangen die op het spel staan en de gevolgen van een opschorting van de vrijstelling van de visumplicht voor de algemene betrekkingen van de Unie en de lidstaten met dat derde land; en*
 - c) *houdt zij rekening met de gevolgen van een opschorting van de vrijstelling van de visumplicht voor het maatschappelijk middenveld in het betrokken derde land, met name wanneer de mensenrechtensituatie in dat derde land is verslechterd.*

3. De opschorting waarin een op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling voorziet, is van toepassing op bepaalde categorieën onderdanen van het betrokken derde land door een verwijzing naar de betreffende soorten reisdocumenten en, in voorkomend geval, naar aanvullende criteria. Bij het bepalen van de categorieën waarop de opschorting van toepassing is, neemt de Commissie, op basis van de beschikbare informatie, categorieën op die voldoende ruim zijn om in elk specifiek geval efficiënt bij te dragen tot het verhelpen van de omstandigheden die tot de opschorting hebben geleid, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel en het beginsel van non-discriminatie overeenkomstig artikel 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandelingen bepalen op welke datum de opschorting van de vrijstelling van de visumplicht van kracht wordt.

4. De Commissie *legt* een in lid 1 van dit artikel bedoelde *ontwerpuitvoeringshandeling voor aan het in artikel 11, lid 1, bedoelde comité:*

a) binnen een maand na:

- i) een op grond van artikel 8 ter, *lid 1*, bedoelde kennisgeving van een lidstaat te hebben ontvangen;
- ii) het Europees Parlement en de Raad in kennis te hebben gesteld van haar in artikel 8 quater, lid 2, bedoelde analyse; *of*
- iii) van een gewone meerderheid van de lidstaten een kennisgeving van het bestaan van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, punt a), b), c), d), *e), f), of i)*, genoemde grondenvormen te hebben ontvangen;

b) binnen twee maanden na ontvangst van een op grond van artikel 8 ter, lid 2, door een lidstaat gedane kennisgeving.

In lid 1 van dit artikel bedoelde uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

5. *In afwijking van de leden 1 tot en met 4 van dit artikel, artikel 8 ter en artikel 8 quater, lid 2, stelt de Commissie, indien gerechtvaardigd door de urgentie van de zaak, indien zij over concrete en betrouwbare informatie beschikt over het bestaan van een van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, genoemde gronden voor opschorting vormen en zij besluit dat snel optreden geboden is, een uitvoeringshandeling vast waarbij de vrijstelling van de visumplicht voor alle onderdanen van het betrokken derde land of voor bepaalde categorieën daarvan voor een periode van twaalf maanden tijdelijk wordt opgeschort. In dergelijke uitvoeringshandelingen wordt bepaald op welke datum de opschorting van de vrijstelling van de visumplicht van kracht wordt.*

In de eerste alinea van dit lid bedoelde uitvoeringshandelingen worden vastgesteld overeenkomstig de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure. De voorzitter van het in artikel 11, lid 1, bedoelde comité kan overwegen de termijn voor het bijeenroepen van een vergadering van het comité als bedoeld in artikel 3, lid 3, tweede alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 te verkorten en gebruik te maken van de in artikel 3, lid 5, van die verordening bedoelde schriftelijke procedure.

6. *Onverminderd artikel 6 wordt, tijdens de periode van opschorting, aan de categorieën onderdanen van het derde land waarop een op grond van lid 1 of lid 5 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling van toepassing is, voorgeschreven in het bezit zijn van een visum bij het overschrijden van de buitengrenzen van de lidstaten.*
7. *Indien de Commissie op grond van lid 1 of lid 5 van dit artikel een uitvoeringshandeling heeft vastgesteld op de in artikel 8 bis, lid 1, punt g), vermelde gronden voor opschorting met betrekking tot de niet-naleving van specifieke vereisten inzake externe betrekkingen of grondrechten, of op de in artikel 8 bis, lid 1, punt h), genoemde grond, waardoor de vrijstelling van de visumplicht tijdelijk wordt opgeschort voor onderdanen van een derde land die houder zijn van diplomatieke paspoorten, dienst-/officiële paspoorten of speciale paspoorten, voorzien de lidstaten niet in nieuwe uitzonderingen op de visumplicht op grond van artikel 6, lid 1, punt a). Lidstaten die bilaterale overeenkomsten met het betrokken derde land hebben gesloten, nemen de nodige maatregelen om op grond van artikel 6, lid 1, punt a), vastgestelde uitzonderingen niet toe te passen.*
8. *Onverminderd lid 7 van dit artikel deelt een lidstaat die op grond van artikel 6 maatregelen neemt om te voorzien in nieuwe vrijstellingen van de visumplicht voor een categorie onderdanen van het derde land waarop een op grond van lid 1 of lid 5 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling van toepassing is, die maatregelen mee overeenkomstig artikel 12.*

9. Tijdens de periode van opschorting onderhoudt de Commissie een intensievere dialoog met het betrokken derde land met het oog op het verhelpen van de omstandigheden in kwestie. ***De Commissie houdt het Europees Parlement en de Raad op de hoogte van de voortgang en het resultaat van de dialoog en van de doeltreffendheid van de opschorting.***
10. Indien de omstandigheden die tot de tijdelijke opschorting van de vrijstelling van de visumplicht hebben geleid, worden verholpen vóór het einde van de toepassingsperiode van de op grond van lid 1 of lid 5 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandelingen, stelt de Commissie een uitvoeringshandeling vast om de tijdelijke opschorting op te heffen overeenkomstig de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Artikel 8 septies

1. Indien de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, bedoelde relevante gronden voor opschorting vormen, blijven bestaan ten aanzien van een derde land waarvan de onderdanen onder een op grond van artikel 8 sexies, **lid 1 of lid 5**, vastgestelde uitvoeringshandeling vallen, stelt de Commissie uiterlijk twee maanden vóór het verstrijken van de in de uitvoeringshandeling vastgestelde opschortingsperiode van 12 maanden een gedelegeerde handeling overeenkomstig artikel 10 vast tot wijziging van bijlage II om de toepassing van die bijlage tijdelijk op te schorten voor een periode van 24 maanden voor alle onderdanen van dat derde land.
2. In afwijking van lid 1 van dit artikel, kan de Commissie, indien de in artikel 8 sexies, lid 1 of lid 5, bedoelde uitvoeringshandeling die betrekking heeft op de onderdanen van het betrokken derde land, vastgesteld werd op de in artikel 8 bis, lid 1, punt g), genoemde grond, met betrekking tot de niet-naleving van specifieke vereisten inzake externe betrekkingen of grondrechten, of op de in artikel 8 bis, lid 1, punt h), genoemde grond, door middel van een gedelegeerde handeling zoals bedoeld in lid 1 van dit artikel, de toepasselijkheid van bijlage II tijdelijk opschorten voor een periode van 24 maanden voor bepaalde categorieën onderdanen van dat derde land die zijn aangewezen overeenkomstig de in artikel 8 sexies, lid 3, neergelegde beginselen.
3. ***De in lid 1 bedoelde wijziging wordt aangebracht door naast de naam van het betrokken derde land een voetnoot in te voegen, waarin staat dat de vrijstelling van de visumplicht wordt opgeschort met betrekking tot dat derde land en waarin de termijn van die opschorting wordt vermeld en, indien van toepassing, de aangewezen categorieën onderdanen van dat derde land waarop de opschorting van toepassing is. De gedelegeerde handeling treedt in werking vanaf het einde van de toepassingsperiode van de in artikel 8 sexies, lid 1 of lid 5, bedoelde relevante uitvoeringshandeling.***
Artikel 8 sexies, lid 7, is van overeenkomstige toepassing.

4. Onverminderd artikel 6 *en lid 3, tweede alinea, van dit artikel* wordt, tijdens de periode van opschorting, aan de onderdanen van het derde land waarop een op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling van toepassing is, voorgeschreven in het bezit te zijn van een visum bij het overschrijden van de buitengrenzen van de lidstaten.
5. *Onverminderd artikel 8 sexies, lid 7, deelt* een lidstaat die op grond van artikel 6 maatregelen neemt die voorzien in nieuwe uitzonderingen op de visumplicht voor een categorie onderdanen van het derde land waarop een op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling van toepassing is, die maatregelen mee overeenkomstig artikel 12.

6. Vóór het verstrijken van de toepassingsperiode van een op grond van lid 1 vastgestelde gedelegeerde handeling dient de Commissie een verslag in bij het Europees Parlement en bij de Raad *over de tijdelijke toepassing van de opschorting van de vrijstelling van de visumplicht, over de dialoog tussen de Commissie en het betrokken derde land en over de maatregelen die zijn genomen om de omstandigheden te verhelpen die tot de tijdelijke opschorting van de visumvrijstelling hebben geleid.*

In de eerste alinea bedoelde verslagen kunnen vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze verordening teneinde de verwijzing naar het betrokken derde land over te hevelen van bijlage II naar bijlage I. In dat geval stelt de Commissie overeenkomstig artikel 10 een gedelegeerde handeling vast tot wijziging van bijlage II om de periode van opschorting van de vrijstelling van de visumplicht *die is vastgesteld in* de op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling *te verlengen* tot de inwerkingtreding van de wijziging waarbij de verwijzing naar het betrokken derde land naar bijlage I wordt overgeheveld. Die verlenging mag niet langer duren dan 24 maanden. De voetnoot bij de verwijzing wordt dienovereenkomstig gewijzigd.

Indien er vanwege de aanhoudende aard van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, punt g), genoemde gronden voor opschorting vormen, met betrekking tot de niet-naleving van specifieke vereisten inzake externe betrekkingen of grondrechten, of van de omstandigheden die de in artikel 8 bis, lid 1, punt h), genoemde gronden voor opschorting vormen, een op grond van lid 1 van dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling op grond van lid 2 van dit artikel werd toegepast op onderdanen van een derde land die in het bezit zijn van diplomatieke paspoorten, dienst-/officiële paspoorten of speciale paspoorten, kan de Commissie in het verslag over die gedelegeerde handeling aangeven dat er behoefte is aan de vaststelling van een verdere gedelegeerde handeling om de opschortingsperiode met nog eens 24 maanden te verlengen. In dat geval zijn de eerste en de tweede alinea van dit lid van overeenkomstige toepassing.

7. Indien de omstandigheden die tot de tijdelijke opschorting van de vrijstelling van de visumplicht hebben geleid, worden verholpen vóór het einde van de toepassingsperiode van een overeenkomstig lid 1 of lid 5 van dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 10 een gedelegeerde handeling vast tot wijziging van bijlage II om de tijdelijke opschorting op te heffen.

* *Verordening (EU) 2019/1896 van het Europees Parlement en de Raad van 13 november 2019 betreffende de Europese grens- en kustwacht en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1052/2013 en Verordening (EU) 2016/1624 (PB L 295 van 14.11.2019, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj>).*

** *Verordening (EU) 2021/2303 van het Europees Parlement en de Raad van 15 december 2021 inzake het Asielagentschap van de Europese Unie en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 439/2010 (PB L 468 van 30.12.2021, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj>).*

*** *Verordening (EU) 2016/794 van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2016 betreffende het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) en tot vervanging en intrekking van de Besluiten 2009/371/JBZ, 2009/934/JBZ, 2009/935/JBZ, 2009/936/JBZ en 2009/968/JBZ van de Raad (PB L 135 van 24.5.2016, blz. 53, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj>).*”;

3) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 3 wordt vervangen door:

“3. De in artikel 8 *septies* bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar met ingang van 28 maart 2017. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.”;

b) lid 4 wordt vervangen door:

“4. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 7, *punt f*), en de in artikel 8 *septies* bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.”;

c) lid 8 wordt vervangen door:

“8. Een op grond van artikel 8 *septies* vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken.”.

█

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in de lidstaten overeenkomstig de Verdragen.

Gedaan te ..., ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0210

Vervoer over de binnenwateren: River Information Services (RIS)

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 oktober 2025 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2005/44/EG betreffende geharmoniseerde River Information Services (RIS) op de binnenwateren in de Gemeenschap (COM(2024)0033 – C9-0014/2024 – 2024/0011(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2024)0033),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 91, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0014/2024),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 24 april 2024¹,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 9 juli 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 60 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie vervoer en toerisme (A10-0033/2025),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

¹ PB C, C/2024/4064, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4064/oj>.

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P10_TC1-COD(2024)0011

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 7 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2005/44/EG betreffende geharmoniseerde River Information Services (RIS) op de binnenwateren in de Gemeenschap

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's **■**,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²,

¹ **■** PB C, C/2024/4064, 12.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4064/oj>.

² Standpunt van het Europees Parlement van 7 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Richtlijn 2005/44/EG van het Europees Parlement en de Raad³ is een kader vastgesteld voor de invoering en het gebruik van geharmoniseerde River Information Services (RIS) in de Unie. De invoering van RIS op de binnenwateren ondersteunt de veiligheid en de efficiëntie van het vervoer over de binnenwateren, en uiteindelijk *de* duurzaamheid *en aantrekkingskracht van de sector*, door het vervoer over binnenwateren efficiënter te maken.

³ Richtlijn 2005/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende geharmoniseerde ^{5.1.2.e} (RIS) op de binnenwateren in de Gemeenschap (PB L 255 van 30.9.2005, blz. 152, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2005/44/oj>).

- (2) Sinds de inwerkingtreding van Richtlijn 2005/44/EG heeft de binnenvaartsector voordeel gehaald uit de invoering van geharmoniseerde RIS. De mate van harmonisatie verschilt echter van lidstaat tot lidstaat en de invoering van de nodige specificaties is een langdurig proces gebleken. Bovendien wordt in de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 getiteld “De Europese Green Deal” opgeroepen tot de verdere ontwikkeling van geautomatiseerde en verbonden multimodale mobiliteit. Daarom moet RIS worden aangepast om op die nieuwe uitdagingen te kunnen inspelen. Voorts wordt in de mededeling van de Commissie van 9 december 2020 getiteld “Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit – Het Europees vervoer op het juiste spoor naar de toekomst” de herziening van Richtlijn 2005/44/EG voorgesteld als een van de maatregelen om de totstandbrenging van een echt slim vervoerssysteem, efficiënte capaciteitstoewijzing en verkeersbeheer te bevorderen. In de mededeling van de Commissie van 24 juni 2021 getiteld “NAIADES III: Naar een toekomstbestendige Europese binnenvaart”, waarin een actieplan wordt voorgesteld, is aangegeven dat ter ondersteuning van de doelstelling dat de binnenwateren uiterlijk in 2030 deel moeten uitmaken van een naadloos systeem van geharmoniseerde RIS, de herzieningen van het rechtskader voor RIS tot doel zouden hebben de bestaande lacunes op het gebied van harmonisatie en interoperabiliteit in vergelijking met andere vervoerswijzen te helpen opvullen en bij te dragen tot een betere beschikbaarheid en een beter hergebruik van gegevens en een betere interoperabiliteit van digitale systemen, overeenkomstig de mededeling van de Commissie van 19 februari 2020, getiteld “Een Europese datastrategie”. Die veranderingen en ontwikkelingen en de ervaring die is opgedaan bij de uitvoering van Richtlijn 2005/44/EG, moeten in aanmerking worden genomen bij de aanpassing van RIS.

- (3) In het belang van de vaststelling van een coherente aanpak van interoperabiliteit in de openbare-dienstensector, moeten bij de invoering van het elektronisch platform met centrale toegang voor RIS (de “*Europese RIS-omgeving*”) en andere oplossingen die binnen het toepassingsgebied van Richtlijn 2005/44/EG vallen, de beginselen worden gevolgd van het Europees interoperabiliteitskader, dat is uiteengezet in de mededeling van de Commissie van 23 maart 2017 getiteld “Europees interoperabiliteitskader – Uitvoeringsstrategie”, op grond van artikel 6 van Verordening (EU) 2024/903 van het Europees Parlement en de Raad⁴.
- (4) Verordening (EU) **2024/1679 van het Europees Parlement en de Raad**⁵ bevat voorschriften voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T) met het oog op de goede werking van de interne markt, en heeft tot doel te waarborgen dat dezelfde hoogwaardige diensten beschikbaar zijn en compatibel zijn met de systemen van andere vervoerswijzen op dat netwerk.

⁴ Verordening (EU) 2024/903 van het Europees Parlement en de Raad van 13 maart 2024 tot vaststelling van maatregelen voor een hoog niveau van interoperabiliteit van de overheids-sector in de Unie (verordening Interoperabel Europa) (PB L, 2024/903, 22.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/903/oj>).

⁵ Verordening (EU) **2024/1679** van het Europees Parlement en de Raad van **13 juni 2024** betreffende richtsnoeren van de Unie voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk, **tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1153 en Verordening (EU) nr. 913/2010** en tot intrekking van **Verordening (EU) nr. 1315/2013 (PB L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj>)**.

- (5) Aangezien binnenschepen meestal internationale reizen maken, moeten RIS gericht zijn op de binnenwateren van lidstaten die deel uitmaken van het TEN-T en die *rechtstreeks verbonden zijn met binnenwateren van een andere lidstaat die ook deel uitmaken van het TEN-T, en die* dus van groot belang zijn voor de Unie **■**. Om rekening te kunnen houden met specifieke nationale kenmerken moeten de lidstaten de RIS-voorschriften vrijwillig kunnen blijven uitbreiden tot andere delen van hun netwerk van binnenwateren dan die welke deel uitmaken van het TEN-T. *In een grensoverschrijdende context zou het voor een van de betrokken lidstaten ook mogelijk moeten zijn RIS aan te bieden. De bevoegde instanties van de lidstaten moeten samenwerken om RIS op grensoverschrijdende binnenwateren aan te bieden.*
- (6) *Gezien de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne is samenwerking tussen de Unie en Rusland op het gebied van RIS noch passend, noch in het belang van de Unie. Grensoverschrijdende samenwerking met Rusland op het gebied van RIS is bijgevolg niet langer een prioriteit op het grondgebied van de lidstaten.*
- (7) Uit de ervaring die is opgedaan met de toepassing van Richtlijn 2005/44/EG is gebleken dat het belangrijk is om de technische specificaties voor de verstrekking van gegevens over navigatie en reisplanning betreffende binnenwateren aan te scherpen zodat de kwaliteit en de tijdigheid van de aan RIS-gebruikers verstrekte informatie wordt verbeterd. Het Europees referentiegegevensbeheersysteem (ERDMS), dat is opgezet en *momenteel* wordt beheerd door de Commissie, bevat de *referentiegegevens en codelijsten* die nodig zijn **■** voor de goede werking van RIS. **■** Het beheer van het ERDMS *zou in de toekomst aan een derde kunnen worden overgedragen.*

- (8) Verwacht wordt dat de beschikbaarheid van actuele en nauwkeurige gegevens over de toestand van de vaarweg en specifieke punten zoals bruggen, sluisen en binnenhavens voor RIS-gebruikers tijdens het varen, de algehele efficiëntie van de binnenvaartsector zal verbeteren. RIS moeten daarom een actuele gegevensuitwisseling bevatten met semiautomatisch en volledig automatisch beheer van infrastructuursystemen voor sluisen en beweegbare bruggen en met de havengemeenschapssystemen van binnenhavens.
- (9) Om voor RIS onderlinge verbondenheid met de logistieke keten mogelijk te maken, is het belangrijk dat informatie niet alleen wordt gedeeld tussen binnenvaartgebruikers, bijvoorbeeld *door middel van havengemeenschapssystemen van binnenhavens en slimme binnenvaartinfrastructuursystemen*, maar ook met systemen en toepassingen van andere vervoerswijzen. De bij Verordening (EU) 2019/1239 van het Europees Parlement en de Raad⁶ opgerichte nationale maritieme éénloketsystemen binnen het Europees maritiem éénloketsysteem moeten geharmoniseerde melding van schepen in de hele Unie mogelijk maken *voor zeevervoer*. De uitwisseling van verkeersinformatie zoals aankomst- en vertrektijden zou interoperabiliteit, multimodaliteit en een vlotte integratie van de binnenvaart in de gehele logistieke keten kunnen verzekeren. Elektronische informatie over goederenvervoer (eFTI), vastgesteld bij Verordening (EU) 2020/1056 van het Europees Parlement en de Raad⁷, zou waar nodig de basis moeten vormen voor de uitwisseling van vrachtinformatie *met betrekking tot gevaarlijke goederen en afvalstoffen* tussen RIS-gebruikers. Waar nodig moeten via RIS koppelingen *mogelijk worden gemaakt met*, en gegevens *toegankelijk worden gemaakt voor digitale* systemen en platforms van andere vervoerswijzen.

⁶ Verordening (EU) 2019/1239 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot instelling van een Europees maritiem éénloketsysteem en tot intrekking van Richtlijn 2010/65/EU (PB L 198 van 25.7.2019, blz. 64, ELI <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1239/oj>).

⁷ Verordening (EU) 2020/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 15 juli 2020 inzake elektronische informatie over goederenvervoer (PB L 249 van 31.7.2020, blz. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1056/oj>).

- (10) De uitwisseling van informatie tussen binnenschepen en binnenhavens, bijvoorbeeld over de beschikbaarheid van haveninstallaties, over werktijden of over schepen en vracht, verloopt niet altijd optimaal, en beïnvloedt daarom de efficiëntie van binnenvaartactiviteiten. Informatie over de beschikbaarheid van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen in binnenhavens is van bijzonder belang om de milieuprestaties van de sector te verbeteren. Om de uitwisseling van dergelijke informatie te vereenvoudigen en te stroomlijnen en de algehele efficiëntie van de sector te verbeteren, is het belangrijk dat **gestandaardiseerde koppelingen worden opgezet** en een onderdeel van RIS worden, en dat de nodige technische specificaties worden ontwikkeld.
- (11) Het gebruik van de Europese RIS-omgeving zou de **verstrekking** van RIS moeten stroomlijnen, de efficiëntie van binnenvaartactiviteiten verbeteren en de lasten voor aanbieders en gebruikers van RIS verlagen. De **Europese RIS-omgeving** zou relevante diensten moeten ondersteunen en een centraal punt moeten vormen voor de uitwisseling van RIS-informatie binnen de binnenvaartsector en met andere vervoerswijzen, en zou derhalve de belangrijkste digitale spil moeten worden voor de verstrekking van RIS in de Unie. De lidstaten moeten een of meer bevoegde instanties aanwijzen die verantwoordelijk zijn voor de werking van **de Europese RIS-omgeving**. Die bevoegde instanties zijn verwerkingsverantwoordelijken, zoals gedefinieerd in Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad⁸, met het oog op de werking van de **Europese RIS-omgeving**.

⁸ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

- (12) Om uniforme voorwaarden voor de invoering van de *Europese RIS-omgeving* te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden moeten worden verleend om het kader voor de ontwikkeling en de werking van de Europese RIS-omgeving vast te stellen. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁹.
- (13) *Uitvoeringshandelingen uit hoofde van deze richtlijn mogen niet door de Commissie worden vastgesteld indien het in deze richtlijn bedoelde comité geen advies uitbrengt, bijvoorbeeld wanneer er geen gekwalificeerde meerderheid is voor een advies, ongeacht of het advies positief of negatief is, en indien de ontwerpuitvoeringshandeling niet aan het comité van beroep wordt voorgelegd of indien het comité van beroep een negatief advies uitbrengt. Overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking moeten de lidstaten en de Commissie samenwerken om snel de nodige operationele kenmerken, rollen en procedures voor de Europese RIS-omgeving vast te stellen.*
- (14) *Samenwerking met derde landen, met name buurlanden, is van belang om ervoor te zorgen dat de Europese RIS-omgeving en de nationale RIS van die derde landen op elkaar aansluiten en interoperabel zijn.*

⁹ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

- (15) *De Europese RIS-omgeving zou RIS-gebruikers de mogelijkheid moeten bieden terugkoppeling te geven over de toepassing van deze richtlijn en zou ervoor moeten zorgen dat die terugkoppeling aan de betrokken lidstaat wordt toegezonden.* De lidstaten moeten *een eenvoudige en toegankelijke* procedure **■** *opzetten om dergelijke terugkoppeling op transparante en onpartijdige wijze te verwerken.* De instanties van de lidstaten moeten samenwerken *bij de verwerking van terugkoppeling* met grensoverschrijdende elementen, zoals onverenigbare standaarden voor het melden van scheepsinformatie, aangezien 75 % van het vervoer over binnenwateren internationale reizen omvat. Door analyse van het onderwerp en de frequentie **■** van de *ontvangen terugkoppeling* kan worden vastgesteld in hoeverre aan deze richtlijn wordt voldaan, waardoor het toezicht op de uitvoering ervan wordt ondersteund door in kaart te brengen op welke gebieden de uitvoering kan worden verbeterd. Daarom is het belangrijk dat die informatie jaarlijks wordt verzameld en aan de Commissie wordt *verstrekt.* **■**
- (16) Bij de ontwikkeling van technische specificaties zou een reeks beginselen moeten worden gevolgd, met name de in bijlage II bij deze richtlijn opgenomen beginselen, om een correcte en geharmoniseerde uitvoering van Richtlijn 2005/44/EG te verzekeren. In die beginselen moeten de belangrijkste elementen van elke RIS-component worden geschetst.

- (17) De vereisten en technische specificaties voor RIS moeten er met name voor zorgen dat: ■ RIS-gegevens *die persoonsgegevens zijn in de zin van Verordening (EU) 2016/679*, uitsluitend mogen worden verwerkt in overeenstemming met een alomvattend, op rechten gebaseerd toegangscontrolesysteem met toegewezen functies; alle bevoegde instanties onmiddellijk toegang tot die gegevens kunnen krijgen overeenkomstig hun respectievelijke regelgevende bevoegdheden; passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen om te verzekeren dat persoonsgegevens elektronisch kunnen worden verwerkt overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 en Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰, onder meer om bescherming te bieden tegen inbreuken in verband met persoonsgegevens, en de verwerking van gevoelige commerciële informatie kan plaatsvinden op een wijze die de vertrouwelijkheid van die informatie eerbiedigt.

¹⁰ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 45/2001 en Besluit nr. 1247/2002/EG (PB L 295 van 21.11.2018, blz. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

- (18) Om een veilige en optimale navigatie van schepen op de binnenwateren te waarborgen, moeten de lidstaten de *locatie* van alle binnenschepen kennen, onder meer door gegevens van automatische identificatiesystemen (AIS) te gebruiken. De lidstaten moeten ook RIS-gerelateerde informatie uitwisselen om de efficiëntie van RIS te vergroten en de meldingsverplichtingen te beperken. Als de toezending en uitwisseling van RIS-gerelateerde informatie voor die doeleinden *gepaard gaat* met de verwerking van persoonsgegevens, *zoals de verwerking van namen of locatiegegevens die het mogelijk maakt een persoon rechtstreeks of onrechtstreeks te identificeren*, moeten de lidstaten waarborgen dat die persoonsgegevens rechtmatig worden verwerkt overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad *en, waar van toepassing, Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad*¹¹.
- (19) Om te waarborgen dat RIS-gebruikers de nodige informatie over navigatie en reisplanning betreffende binnenwateren krijgen, rekening houdend met de wetenschappelijke en technische vooruitgang, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) handelingen vast te stellen tot wijziging van de in bijlage I bij Richtlijn 2005/44/EG vastgestelde minimumvereisten voor de gegevens. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen van het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven¹². Om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, ontvangen het Europees Parlement en de Raad met name alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding

¹¹ Richtlijn 2002/58/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2002 betreffende de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie) (PB L 201 van 31.7.2002, blz. 37, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/58/oj>).

¹² PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

van de gedelegeerde handelingen.

- (20) Als dit op grond van een passende analyse naar behoren gerechtvaardigd is en er geen relevante en actuele internationale standaarden bestaan om de veiligheid van de scheepvaart te waarborgen, of als wijzigingen in of het resultaat van het besluitvormingsproces van het Europees Comité voor de opstelling van standaarden voor de binnenvaart (Cesni) de belangen van de Unie in gevaar zouden brengen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen met betrekking tot de wijziging van bijlage III bij Richtlijn 2005/44/EG teneinde passende technische specificaties voor RIS te bepalen, overeenkomstig de beginselen van bijlage II bij Richtlijn 2005/44/EG, en met de bedoeling de belangen van de Unie te beschermen.
- (21) Uit de ervaring die is opgedaan met de uitvoering van Richtlijn 2005/44/EG blijkt dat de invoering en actualisering van de in die richtlijn opgenomen technische specificaties een langdurig proces is, wat een invloed heeft gehad op de prestaties van de sector. Het is daarom belangrijk dat het proces voor de invoering van technische specificaties wordt gewijzigd.

- (22) Bij Richtlijn (EU) 2016/1629 van het Europees Parlement en de Raad¹³ is een proces ingevoerd op basis van door het Cesni opgestelde technische specificaties. Het Cesni, dat onder toezicht van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart (CCR) actief is en openstaat voor deskundigen uit alle lidstaten, is verantwoordelijk voor het opstellen van de technische standaarden voor de binnenvaart. De ervaring heeft geleerd dat het Cesni op georganiseerde en tijdige wijze technische voorschriften voor binnenschepen heeft opgesteld en bijgewerkt. Rekening houdend met de deskundigheid van het Cesni en de ervaring die is opgedaan bij de uitvoering van Richtlijn (EU) 2016/1629, zou voor Richtlijn 2005/44/EG een soortgelijke aanpak moeten worden toegepast.

¹³ Richtlijn (EU) 2016/1629 van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, tot wijziging van Richtlijn 2009/100/EG en tot intrekking van Richtlijn 2006/87/EG (PB L 252 van 16.9.2016, blz. 118, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/1629/oj>).

- (23) Om een hoog niveau van veiligheid en efficiëntie in de binnenvaart te waarborgen, de verstrekking van RIS te garanderen en rekening te houden met de wetenschappelijke en technische vooruitgang en andere ontwikkelingen in de sector, zou de verwijzing naar de toepasselijke technische specificaties voor RIS, met name de Europese standaard voor de rivierinformatiediensten (ES-RIS), een integrerend deel van Richtlijn 2005/44/EG moeten uitmaken.

- (24) Het in artikel 11 van Richtlijn 2005/44/EG bedoelde Comité inzake vaarbewijzen voor het goederen- en personenvervoer over de binnenwateren is afgeschaft. In plaats daarvan moet het Binnenvaartcomité, dat beschikt over deskundigheid op het gebied van standaarden en technische specificaties in de binnenvaartsector, de Commissie bijstaan met betrekking tot RIS als comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011. Voorts worden bij deze richtlijn wijzigingen aangebracht in de artikelen 5 en 12 van Richtlijn 2005/44/EG met betrekking tot de comitéprocedure. Artikel 11 van Richtlijn 2005/44/EG zou bijgevolg moeten worden gewijzigd om met die wijzigingen rekening te houden.
- (25) Met het oog op betere regelgeving en vereenvoudiging zou het mogelijk moeten zijn om in Richtlijn 2005/44/EG naar internationale standaarden te verwijzen zonder die in het rechtskader van de Unie te dupliceren.

- (26) RIS werd in 2005 ingevoerd in de Unie en sindsdien hebben de lidstaten aanzienlijke ervaring opgedaan met de ontwikkeling en toepassing ervan. Voorts zijn de nodige technische specificaties voor de werking van RIS opgenomen in bijlage III bij Richtlijn 2005/44/EG. In dat opzicht moet artikel 12, lid 2, van Richtlijn 2005/44/EG worden geschrapt. Door het toepassingsgebied van Richtlijn 2005/44/EG zodanig te wijzigen dat de nadruk wordt gelegd op het TEN-T, is de verplichting om RIS in te voeren bovendien van toepassing op de belangrijkste binnenwateren, waardoor een betrouwbaar vervoersnetwerk tot stand wordt gebracht. Artikel 12, lid 3, van Richtlijn 2005/44/EG moet daarom worden geschrapt.
- (27) Overeenkomstig het evenredigheidsbeginsel is het voor de verwezenlijking van de fundamentele doelstelling van de totstandbrenging van een kader voor de verstrekking van RIS in de Unie noodzakelijk en passend regels vast te stellen voor de opzet, het gebruik en de technische specificaties van RIS. Overeenkomstig artikel 5, lid 4, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om de nagestreefde doelstellingen te verwezenlijken.
- (28) De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming is overeenkomstig artikel 42, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1725 geraadpleegd, en hij heeft op **20 maart 2024** een advies uitgebracht.
- (29) Richtlijn 2005/44/EG moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijzigingen van Richtlijn 2005/44/EG

Richtlijn 2005/44/EG wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 1 wordt vervangen door:

“Artikel

1

Onderwerp

1. Bij deze richtlijn wordt een kader vastgesteld voor de invoering en het gebruik van geharmoniseerde River Information Services (RIS) in de Unie, met als doel het vervoer over de binnenwateren te ondersteunen om de veiligheid, doeltreffendheid en duurzaamheid van deze vervoerswijze te verbeteren en de koppeling met andere vervoerswijzen te vergemakkelijken.
2. Deze richtlijn biedt een kader voor de vaststelling en verdere ontwikkeling van technische voorschriften, specificaties en voorwaarden om te zorgen voor geharmoniseerde, interoperabele en *toegankelijke* RIS op de binnenwateren in de Unie en om de continuïteit met verkeersbeheerdiensten van andere vervoerswijzen te vergemakkelijken *door het gebruik van gestandaardiseerde koppelingen.*”;

2) artikel 2, lid 1, wordt vervangen door:

“1. Deze richtlijn is van toepassing op de invoering en het gebruik van RIS op alle binnenwateren en in alle binnenhavens van de lidstaten die deel uitmaken van het trans-Europees vervoersnetwerk, zoals gespecificeerd en vermeld in de bijlagen I en II bij Verordening (EU) **2024/1679** van het Europees Parlement en de Raad*, ***en die rechtstreeks verbonden zijn met binnenwateren en binnenhavens van een andere lidstaat die deel uitmaken van het trans-Europees vervoers-netwerk, zoals gespecificeerd en vermeld in die bijlagen.***

* Verordening (EU) **2024/1679** van het Europees Parlement en de Raad van **13 juni 2024** betreffende richtsnoeren van de Unie voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk, ***tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1153 en Verordening (EU) nr. 913/2010*** en tot intrekking van ***Verordening (EU) nr. 1315/2013 (PB L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj>).***”;

- 3) aan artikel 3 worden de volgende punten **■** toegevoegd:
- “i) “trans-Europees vervoersnetwerk” of “TEN-T”: binnenwateren zoals aangegeven op de kaarten in bijlage I bij Verordening (EU) **2024/1679**;
 -
 - j) “Europees referentiegegevensbeheersysteem” of “ERDMS”: een ***onder het gezag van*** de Commissie beheerde databank met centrale toegang (bibliotheek) met referentiegegevens en codelijsten die worden gebruikt door IT-toepassingen in de binnenvaart; ***het bevat niet de netwerkgegevens die de lidstaat overeenkomstig de bijlagen I en III heeft verstrekt***;
 - k) “havengemeenschapssysteem”: een elektronisch platform voor de uitwisseling van informatie tussen publieke en particuliere belanghebbenden om vlotte haven- en logistieke processen te waarborgen;
 - l) “slim binnenvaartinfrastructuursysteem”: een elektronisch platform ter ondersteuning van semiautomatisch en volledig automatisch beheer van binnenvaartinfrastructuur in sluizen en beweegbare bruggen op het TEN-T, dat wordt beheerd door de overheidsdiensten voor het beheer van binnenwateren;

- m) “*Europese RIS-omgeving*”: een elektronisch platform met centrale toegang op basis van nationale RIS-informatie dat *technische en operationele* diensten aanbiedt ■ voor RIS-gebruikers en *links bevat naar* elektronische melding volgens het eenmaligheidsbeginsel;
- n) “binnenhaven”: haven op de binnenwateren van het TEN-T-kernnetwerk of het uitgebreide TEN-T-netwerk, zoals vermeld en ingedeeld in bijlage II bij Verordening (EU) **2024/1679**.”;

4) artikel 4 wordt vervangen door:

“Artikel 4

Toepassing van RIS

1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om RIS toe te passen op de binnenwateren en in de binnenhavens die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen.

2. De lidstaten ontwikkelen RIS op zodanige wijze dat de RIS-toepassing efficiënt, uitbreidbaar en interoperabel is, zodat er interactie is met andere RIS-toepassingen en met systemen voor andere vervoerswijzen en er ook koppelingen zijn met vervoersbeheersystemen en commerciële activiteiten.
3. Voor het opzetten van RIS moeten de lidstaten:
 - a) ervoor zorgen dat alle relevante gegevens voor navigatie en reisplanning op binnenwateren aan RIS-gebruikers worden verstrekt. Die **netwerkgegevens**, zoals gedefinieerd in bijlage I, moeten actueel worden gehouden en ten minste in een toegankelijk gemeenschappelijk elektronisch formaat worden verstrekt, **in overeenstemming met bijlage III**;
 - b) ervoor zorgen dat voor al hun binnenwateren **en binnenhavens** van het TEN-T, naast de in punt a) vermelde gegevens, ook voor navigatiedoeleinden geschikte elektronische navigatiekaarten beschikbaar zijn voor RIS-gebruikers;
 - c) de bevoegde instanties in staat stellen om elektronische meldingen van schepen over **alle** vereiste gegevens van schepen te ontvangen, voor zover meldingen van schepen krachtens de nationale of internationale regelgeving vereist zijn. In het geval van grensoverschrijdend vervoer worden die **gegevens** vóór de schepen de grens bereiken **volledig ter beschikking gesteld** van de bevoegde instanties van de aangrenzende lidstaat **■** ;

- d) ervoor zorgen dat berichten aan de scheepvaart, onder meer over de waterstand of de maximaal toegestane diepgang en over ijsvorming op hun binnenwateren, worden doorgegeven in gestandaardiseerde, gecodeerde en downloadbare berichten. Het gestandaardiseerde bericht bevat ten minste de informatie die nodig is voor een veilige navigatie en de berichten aan de scheepvaart worden actueel gehouden en ten minste in een toegankelijk gemeenschappelijk elektronisch formaat verstrekt overeenkomstig bijlage III;
- e) ervoor zorgen dat *de netwerkgegevens in de Europese RIS-omgeving* actueel worden gehouden door onverwijld alle nodige *netwerkgegevens overeenkomstig de bijlagen I en III* te verstrekken ■ ;
- f) ervoor zorgen dat, *indien mogelijk*, ten minste verkeersinformatie *beschikbaar wordt gesteld voor* de in het Unierecht vastgelegde omgevingen voor elektronische informatie-uitwisseling die in andere vervoerswijzen worden gebruikt, *via koppelingen die voldoen aan de technische specificaties die zijn vastgesteld overeenkomstig bijlage II, punt 7, indien van toepassing*■ ;

■

- g) ervoor zorgen dat *gestandaardiseerde koppelingen overeenkomstig de bijlagen II en III bij deze richtlijn beschikbaar zijn* voor de havengemeenschapssystemen van binnenhavens, waaronder, *indien beschikbaar*, actuele *informatie over* de beschikbaarheid van ligplaatsen ■ en infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, ■ en in het bijzonder de installaties die vereist zijn uit hoofde van artikel 10 van Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad*;
- h) ervoor zorgen dat *gestandaardiseerde koppelingen overeenkomstig de bijlagen II en III beschikbaar zijn* voor de andere slimme binnenvaartinfrastructuursystemen met het oog op het beheer van het binnenvaartverkeer.

Aan de in dit lid vermelde verplichtingen moet overeenkomstig de voorschriften en beginselen van de bijlagen I en II worden voldaan.

4. De bevoegde instanties van de lidstaten richten RIS-centra op, op basis van regionale behoeften.

5. De lidstaten creëren, *beheren*, exploiteren, gebruiken en onderhouden *samen* een *Europese RIS-omgeving* die *diensten met betrekking tot* de vaarweg, de infrastructuur, het verkeer en het vervoer levert, *en stellen de nodige gegevens ter beschikking*. *De Europese RIS-omgeving* is toegankelijk voor alle RIS-gebruikers en is het belangrijkste platform voor de uitwisseling van RIS-gerelateerde informatie. De omgeving bevat koppelingen voor verbindingen met systemen van andere vervoerswijzen en binnenhavens. De lidstaten moeten een of meer bevoegde instanties aanwijzen die verantwoordelijk zijn voor *de werking van de Europese RIS-omgeving*. *De Europese RIS-omgeving laat bijdragen toe van derde landen waarvan de waterwegen zijn aangesloten op het Europese binnenvaartnetwerk en die bereid zijn samen te werken en hun netwerkgegevens te verstrekken, op voorwaarde dat de gegevens van dezelfde kwaliteit zijn en hetzelfde formaat hebben als die van de lidstaten en dat zij hetzelfde niveau van cyberbeveiliging en gegevensbescherming in acht nemen.*
6. De Commissie neemt uitvoeringshandelingen aan tot vaststelling van de operationele kenmerken, rollen en procedures van *de Europese RIS-omgeving* en tot vaststelling van de exploiterende entiteit, op basis van de in bijlage II, punt 6, bepaalde beginselen voor technische RIS-specificaties, teneinde de uniforme toepassing ervan in de hele Unie te waarborgen. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

7. Bij het gebruik van automatische identificatiesystemen (AIS) geldt de regionale regeling *betreffende de radiocommunicatiedienst op* binnenwateren (Regional Arrangement on the Radiocommunication Service for Inland Waterways – *RAINWAT*), besloten te Boekarest op **12 april 2012**, in het kader van de radioreglementen van de Internationale Telecommunicatie-unie (ITU).
8. De lidstaten stimuleren, zo nodig in samenwerking met de Unie, de schippers, de exploitanten, reders of eigenaren van de schepen die op hun binnenwateren varen, alsmede de verschepers of eigenaren van de vracht die aan boord van die schepen wordt vervoerd, om volledig gebruik te maken van de in deze richtlijn beschikbaar gestelde diensten.
9. De Commissie neemt passende maatregelen om de interoperabiliteit, de betrouwbaarheid, *de beschikbaarheid* en de veiligheid van RIS te controleren.

* Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU (PB L 234 van 22.9.2023, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj>).”;

5) artikel 5 wordt vervangen door:

“Artikel 5

Technische specificaties

1. Om RIS te ondersteunen en de interoperabiliteit van diensten te garanderen in overeenstemming met artikel 4, lid 2, zijn de in bijlage III vermelde technische specificaties overeenkomstig de beginselen van bijlage II van toepassing en hebben ze met name betrekking op de volgende gebieden:
 - a) het elektronisch binnenvaartkaartnavigatie- en informatiesysteem (*Electronic Chart and Display Information System for Inland Navigation* – inland ECDIS);
 - b) elektronische melding van schepen;
 - c) berichten aan de scheepvaart;
 - d) tracking- en tracingsystemen van schepen;
 - e) compatibiliteit van de voor het gebruik van RIS noodzakelijke apparatuur;
 - f) de werking van *de Europese RIS-omgeving*;

- g) verbinding en uitwisseling van informatie met Uniedatabanken (ERDMS);
- h) *de gestandaardiseerde koppeling voor IT-platforms van andere vervoerswijzen* **■** ;
- i) *de gestandaardiseerde koppeling tussen de Europese RIS-omgeving en havengemeenschapssystemen van binnenhavens en tussen de Europese RIS-omgeving en slimme binnenvaartinfastructuursystemen*;
- j) *gegevens voor navigatie en reisplanning op de binnenwateren.*”;

6) *artikel 6 wordt vervangen door:*

“Artikel

6

Plaatsbepaling per satelliet

Ten behoeve van RIS, waarvoor een nauwkeurige plaatsbepaling vereist is, wordt het gebruik van plaatsbepalings- en navigatiesystemen per satelliet aanbevolen, zoals door Galileo verleende navigatiediensten, waaronder de hogeprecisiedienst en Open Service Navigation Message Authentication en het Europees overlaysysteem voor geostationaire navigatie (Egnos) bedoeld in Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad. Voor toepassingen en diensten die gebaseerd zijn op aardobservatiegegevens, wordt het gebruik van gegevens, informatie en diensten van Copernicus aanbevolen.*

* *Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad van 28 april 2021 tot vaststelling van het ruimtevaartprogramma van de Unie, tot oprichting van het Agentschap van de Europese Unie voor het ruimtevaartprogramma en tot intrekking van de Verordeningen (EU) nr. 912/2010, (EU) nr. 1285/2013 en (EU) nr. 377/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU (PB L 170 van 12.5.2021, blz. 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).*”;

7) artikel 8 wordt vervangen door:

Artikel 8

Bevoegde instanties

De lidstaten wijzen bevoegde instanties aan die verantwoordelijk zijn voor de RIS-toepassing, de internationale uitwisseling van gegevens, de werking van de *Europese RIS-omgeving* en de verwerking van terugkoppeling van RIS-gebruikers. Zij stellen de Commissie uiterlijk op ... [*twee weken* vanaf de datum van *omzetting* van deze wijzigingsrichtlijn] in kennis van die aangewezen instanties.”;

8) het volgende artikel wordt ingevoegd:

“Artikel 8 bis

Terugkoppelingsmechanisme

1. Elke lidstaat zorgt ervoor dat er een doeltreffende, *eenvoudige en toegankelijke* procedure bestaat, *die waar mogelijk voortbouwt op bestaande structuren*, voor de verwerking *van terugkoppeling van RIS-gebruikers* die voortvloeit uit de toepassing van deze richtlijn.
2. De *terugkoppeling van RIS-gebruikers* wordt zodanig verwerkt dat belangenconflicten worden vermeden **■**. De verwerking van *terugkoppeling* gebeurt op onpartijdige en transparante wijze en met inachtneming van de vrijheid van ondernemen.

3. *Terugkoppeling van RIS-gebruikers wordt via de Europese RIS-omgeving ingediend en aan de betrokken lidstaten toegezonden.* De lidstaten zorgen ervoor dat RIS-gebruikers en andere relevante belanghebbenden in kennis worden gesteld van de plaats waar en de wijze waarop *terugkoppeling kan worden ingediend.*
4. *De lidstaten zorgen ervoor dat de terugkoppeling van RIS-gebruikers tijdig en op passende wijze wordt verwerkt en dat de informatie over de follow-up ervan via de Europese RIS-omgeving wordt verstrekt.*
5. *De Europese RIS-omgeving stelt de Commissie jaarlijks in kennis van de hoeveelheid terugkoppeling die is ontvangen en van de wijze waarop de terugkoppeling is verwerkt.”;*

9) artikel 9 wordt vervangen door:

“Artikel 9

Regels inzake privacy, informatiebeveiliging *en de verwerking van persoonsgegevens*

1. De lidstaten nemen overeenkomstig het toepasselijke Unierecht en nationale recht de nodige technische en organisatorische maatregelen om RIS-informatie en RIS-registers te beschermen tegen ongewenste gebeurtenissen of misbruik, waaronder ongeoorloofde toegang, wijziging of verlies, en om de vertrouwelijkheid van handelsinformatie en andere gevoelige informatie die op grond van deze richtlijn wordt uitgewisseld, te verzekeren.
2. *Gegevens die persoonsgegevens zijn zoals gedefinieerd in artikel 4, punt 1, van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad*, worden overeenkomstig deze richtlijn slechts verwerkt voor zover die verwerking noodzakelijk is voor de werking van RIS-toepassingen, om te zorgen voor geharmoniseerde, interoperabele en toegankelijke RIS op de binnenwateren in de Unie en om de totstandbrenging van gestandaardiseerde koppelingen met de verkeersbeheerdiensten van andere vervoerswijzen te vergemakkelijken.*

* *Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).”;*

10) artikel 10 wordt vervangen door:

“Artikel 10

Gedelegeerde bevoegdheden

1. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 10 bis gedelegeerde handelingen tot wijziging van bijlage I vast te stellen teneinde de minimumvereisten voor de gegevens te actualiseren en te herzien, rekening houdend met de ervaring die is opgedaan met de toepassing van deze richtlijn en de technische vooruitgang bij de ontwikkeling van RIS-technologieën en RIS-toepassingen.

2. Bij gebreke van relevante en actuele technische specificaties, of als de door het Cesni opgestelde technische specificaties niet voldoen aan de toepasselijke vereisten van bijlage II, of als wijzigingen in het besluitvormingsproces van het Europees Comité voor de opstelling van standaarden voor de binnenvaart (Cesni) of in andere elementen van de standaard de belangen van de Unie in gevaar zouden brengen, en als dat op basis van een passende analyse naar behoren gerechtvaardigd is, is de Commissie bevoegd om overeenkomstig artikel 10 bis gedelegeerde handelingen tot wijziging van bijlage III vast te stellen teneinde passende technische specificaties te bepalen op basis van de beginselen van bijlage II.”;

11) artikel 10 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt vervangen door:

“2. De in artikel 10 bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van vijf jaar vanaf ... [de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn]. De Commissie stelt uiterlijk negen maanden voor het einde van de termijn van vijf jaar een verslag op over de bevoegdheidsdelegatie. De bevoegdheidsdelegatie wordt stilzwijgend met termijnen van dezelfde duur verlengd, tenzij het Europees Parlement of de Raad zich uiterlijk drie maanden voor het einde van elke termijn tegen deze verlenging verzet.”;

b) lid 6 wordt vervangen door:

“6. Een overeenkomstig artikel 10 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben meegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.”;

12) artikel 11 wordt vervangen door:

“Artikel

11

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het Binnenvaartcomité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad*.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Als het comité geen advies uitbrengt, stelt de Commissie de ontwerputvoeringshandeling niet vast en is artikel 5, lid 4, derde alinea, van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

* Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).”;

13) in artikel 12 worden de leden 2 en 3 geschrapt;

- 14) het volgende artikel ■ wordt ingevoegd:

“Artikel 12 bis
Toezicht

De Commissie ziet toe op de invoering van RIS in de Unie en legt het Europees Parlement en de Raad uiterlijk op ... [vijf jaar vanaf de datum van *omzetting van deze wijzigingsrichtlijn*] een verslag ter zake voor. ***Het verslag bevat een analyse van de impact van deze richtlijn op het niveau van integratie van de binnenvaart in de gehele logistieke keten en een onderzoek naar het potentieel van nieuwe digitale instrumenten om de efficiëntie in het gehele TEN-T-binnenvaartnetwerk te verhogen.***”;

- 15) bijlage I bij Richtlijn 2005/44/EG wordt vervangen door de tekst in bijlage I bij deze richtlijn;
- 16) bijlage II bij Richtlijn 2005/44/EG wordt vervangen door de tekst in bijlage II bij deze richtlijn;
- 17) de tekst in bijlage III bij deze richtlijn wordt toegevoegd als bijlage III bij Richtlijn 2005/44/EG.

Artikel 2

Omzetting

1. De lidstaten met binnenwateren en binnenhavens die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen, doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op ... [*drie jaar* vanaf de datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn] aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onmiddellijk in kennis.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 3

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 4

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten met binnenwateren die onder het toepassingsgebied van artikel 2 van Richtlijn 2005/44/EG vallen.

Gedaan te ...,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

BIJLAGE I

“BIJLAGE I

MINIMUMVEREISTEN VOOR DE GEGEVENS

Zoals bedoeld in artikel 4, lid 3, punt a), worden met name de volgende gegevens verstrekt:

- a) as van de waterweg, met kilometeraanduiding;
- b) beperkingen met betrekking tot de lengte, breedte, diepgang en hoogte boven de waterlijn van schepen en konvoeien;
- c) bedieningstijd van structuren die de binnenvaart belemmeren, met name sluizen en bruggen;
- d) *voorspelde* wachttijden bij bruggen, sluizen en binnenhavens, *in realtime wanneer beschikbaar*;
- e) plaats van havens en overslaginstallaties;
- f) referentiegegevens voor waterpeilmeters die relevant zijn voor de navigatie;
- g) *locatie en, indien beschikbaar, huidige beschikbaarheid van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen, met inbegrip van walstroomvoorziening.*

De verstrekte informatie wordt actueel gehouden en weerspiegelt, *wanneer beschikbaar*, de situatie in realtime.”.

BIJLAGE II

“BIJLAGE II

BEGINSELEN VOOR TECHNISCHE SPECIFICATIES VOOR RIS

1. Algemene beginselen

De technische specificaties voor RIS moeten voldoen aan de volgende algemene beginselen:

- a) de aanduiding van technische voorschriften voor de planning, de toepassing en het operationele gebruik van diensten en aanverwante systemen;
- b) de architectuur en organisatie van RIS;
- c) aanbevelingen voor schepen om aan RIS deel te nemen, met het oog op individuele diensten en de stapsgewijze ontwikkeling van RIS.

2. Elektronisch binnenvaartkaartweergave- en -informatiesysteem (inland ECDIS)

Bij het opstellen van de technische specificaties, overeenkomstig artikel 5, voor een systeem voor de elektronische weergave van binnenvaartkaarten en -informatie (inland ECDIS), moeten de volgende beginselen in acht worden genomen:

- a) compatibiliteit met het elektronische zeevaartkaartweergave- en -informatiesysteem (maritime ECDIS) om het verkeer van binnenschepen in gemengde verkeerszones zoals riviermondingen en het zee-binnenwaterverkeer te vergemakkelijken;

- b) de specificatie van minimale voorschriften voor inland ECDIS-apparatuur en de minimale inhoud van elektronische navigatiekaarten met het oog op de veiligheid van de navigatie, met name:
 - i) een hoog niveau van betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de gebruikte inland ECDIS-apparatuur;
 - ii) de mate waarin inland ECDIS-apparatuur bestand is tegen de omstandigheden die gewoonlijk aan boord van een schip heersen, zonder dat de kwaliteit of de betrouwbaarheid achteruitgaat;
 - iii) de opname in de elektronische navigatiekaarten van diverse soorten geografische objecten, zoals vaarweggrenzen, walconstructies en bakens, die nodig zijn om de veiligheid van de navigatie te verzekeren;
 - iv) de controle van de elektronische kaart aan de hand van radarbeeld-overlay, wanneer het schip op basis van deze kaart wordt bestuurd;
- c) de integratie van actuele informatie over de diepte van de vaarweg in de elektronische navigatiekaart en de weergave van die informatie in relatie tot een vooraf bepaald of werkelijk waterpeil;

- d) de integratie van aanvullende informatie, bijvoorbeeld van andere partijen dan de bevoegde instanties, in de elektronische navigatiekaart en de weergave van die informatie in inland ECDIS, zonder dat dit ten koste gaat van de nodige informatie om de veiligheid van de navigatie te verzekeren;
- e) de beschikbaarheid van elektronische navigatiekaarten voor RIS-gebruikers;
- f) de beschikbaarheid van de gegevens voor elektronische navigatiekaarten voor alle fabrikanten van toepassingen, indien passend en tegen een redelijke, aan de kosten gerelateerde prijs;
- g) de integratie van actuele informatie over de wachttijden **bij** sluisen, bruggen en binnenhavens ■ en de weergave van die informatie in inland ECDIS, zonder dat dit ten koste gaat van de nodige informatie om de veiligheid van de navigatie te verzekeren.

3. Elektronische melding van schepen

Bij het opstellen van de technische specificaties voor elektronische melding van schepen in de binnenvaart, overeenkomstig artikel 5, moeten de volgende beginselen in acht worden genomen:

- a) de bevordering van de elektronische uitwisseling van gegevens tussen de bevoegde instanties van de lidstaten, tussen deelnemers aan de binnenvaart en de zeevaart, en in het multimodaal vervoer voor zover de binnenvaart daarvan deel uitmaakt;

- b) het gebruik van gestandaardiseerde berichten om informatie over het vervoer door te sturen van schip naar instantie, van instantie naar schip en van instantie naar instantie, om voor compatibiliteit met de zeevaart te zorgen;
- c) het gebruik van internationaal aanvaarde codelijsten en classificaties, eventueel aangevuld op basis van specifieke behoeften van de binnenvaart;
- d) het gebruik van een uniek Europees scheepsidentificatienummer.

4. Berichten aan de scheepvaart

Bij het opstellen van de technische specificaties voor berichten aan de scheepvaart, overeenkomstig artikel 5, met name wat vaarweginformatie, verkeersinformatie, verkeersbeheer en reisplanning op de binnenwateren betreft, moeten de volgende beginselen in acht worden genomen:

- a) een gestandaardiseerde gegevensstructuur die gebruikmaakt van vooraf gedefinieerde tekstmodules en die in grote mate is gecodeerd, zodat de belangrijkste inhoud automatisch in andere talen kan worden vertaald en de berichten aan de scheepvaart gemakkelijk in reisplanningssystemen kunnen worden geïntegreerd;

- b) de compatibiliteit van de gestandaardiseerde gegevensstructuur met de gegevensstructuur van inland ECDIS, om de integratie van de berichten aan de scheepvaart in inland ECDIS te vergemakkelijken;
- c) afstemming op de technische specificaties voor navigatie en reisplanning op de binnenwateren om de samenhang van de verstrekte informatie te waarborgen.

5. Tracking- en tracingsystemen van schepen

Bij het opstellen van de technische specificaties voor tracking- en tracingsystemen van schepen, overeenkomstig artikel 5, moeten de volgende beginselen in acht worden genomen:

- a) de specificatie van de vereisten voor systemen en van standaardberichten en -procedures, zodat die automatisch kunnen worden doorgegeven;
- b) het onderscheid tussen systemen die aan de vereisten van tactische verkeersinformatie voldoen en systemen die aan de vereisten van strategische verkeersinformatie voldoen, zowel wat de nauwkeurigheid van de plaatsbepaling als de vereiste bijwerkingssnelheid betreft;
- c) de beschrijving van de relevante technische systemen voor tracking en tracing van schepen, zoals Inland AIS (automatisch identificatiesysteem);
- d) de compatibiliteit van dataformaten met het AIS-systeem voor de zeevaart.

6. ***Operationele beginselen van de Europese RIS-omgeving***

Bij het opstellen van de technische specificaties voor de ***Europese RIS-omgeving***, overeenkomstig artikel 5, moeten de volgende beginselen in acht worden genomen:

- a) fungeren als één enkel digitaal loket voor de binnenvaart;
- b) fungeren als geharmoniseerd centraal toegangspunt voor actuele informatie, indien mogelijk in realtime, over vaarwegomstandigheden met het oog op veilige en duurzame navigatie, reisplanning en havenbedrijvigheid op het TEN-T;
- c) multimodale vervoerketens mogelijk maken en tegelijk een passend niveau van gegevensbescherming bieden;
- d) een hoog niveau van gegevensnauwkeurigheid bieden voor naadloze gegevensuitwisseling tussen relevante RIS-gebruikers op het TEN-T (binnen en buiten de Unie);
- e) een gebruikersvriendelijke koppeling bieden met bruikbare, nuttige en praktische functies, zoals de mogelijkheid om profielen op te slaan en te bewaren;
- f) fungeren als geharmoniseerd, centraal meldingspunt volgens het eenmaligheidsbeginsel, ook voor internationale reizen;

- g) zorgen voor verbinding met andere systemen die gebruikmaken van informatie-, communicatie-, navigatie- of plaatsbepalings-/lokalisatietechnologie om de infrastructuur, de mobiliteit en het verkeer op het TEN-T doeltreffend te beheren en om burgers en exploitanten diensten met een meerwaarde te verlenen, met inbegrip van systemen voor een veilig, betrouwbaar, milieuvriendelijk en capaciteitsefficiënt gebruik van het TEN-T;
- h) verzamelen en melden van geanonimiseerde en geaggregeerde gebruiksgegevens die kunnen worden gebruikt voor het toezicht op de invoering van RIS, met inbegrip van ten minste het aantal RIS-gebruikers, de beschikbaarheid van gegevens in de *Europese RIS-omgeving*, en de verbinding en het aantal uitwisselingen met andere *digitale systemen of platforms*;
- i) *zorgen voor cyberbeveiliging.*

7. **Beschikbaarheid** van gegevens *voor* andere digitale systemen of platforms

Bij het opstellen van de technische specificaties voor gegevensuitwisseling met andere digitale systemen of platforms ■, overeenkomstig artikel 5, worden de volgende beginselen in acht genomen:

- a) voortbouwen op de functies van de *Europese RIS-omgeving*;
- b) vergemakkelijken van de elektronische gegevensuitwisseling tussen RIS-technologieën en de databanken en systemen die door andere vervoerswijzen worden gebruikt, via passende datalinks en *koppeling*;

- c) specificeren van de voorschriften voor andere digitale systemen of platforms, alsook de procedures voor automatische gegevensuitwisseling;
- d) uitwisselen van informatie in realtime, met name wat tijdkritieke gegevens betreft;
- e) zorgen voor de veilige uitwisseling van informatie overeenkomstig een uitgebreid, op rechten gebaseerd toegangscontrolesysteem;
- f) anticiperen op een systeemuitwisselingskader dat de nodige toekomstige ontwikkelingen en koppelingen met aanvullende systemen mogelijk maakt, met inbegrip van uitwisselingen met de toekomstige Europese dataruimte voor mobiliteit en elk ander systeem dat is ontworpen om innovaties op het gebied van multimodaal vervoer te bevorderen.

8. ***Gegevens voor*** navigatie en reisplanning op de binnenwateren

Bij het opstellen van de technische specificaties ***voor gegevens*** betreffende navigatie- en reisplanning op de binnenwateren in overeenstemming met artikel 5, moeten de volgende beginselen in acht worden genomen:

- a) verstrekken van actuele informatie met regelmatige tussenpozen en ten minste wanneer zich belangrijke veranderingen in de vaarwegsituatie voordoen die een invloed kunnen hebben op de scheepvaart;

- b) ten minste de volgende informatie bevatten:
- i) *voorspelde* wachttijden bij sluisen, (beweegbare) bruggen en binnenhavens;
 - ii) *gegevens over het Europees waterwegnetwerk die nodig zijn voor navigatie en reisplanning op de binnenwateren en die ten minste voldoen aan de in bijlage I bepaalde minimumvereisten voor de gegevens;*
 - iii) waterpeil, minst gepeilde diepte, doorvaarthoogte, stuwstand *indien de navigatie hierdoor wordt belemmerd*, waterregime, *voorspeld* waterpeil en minst gepeilde voorspelde diepte **■** ;
 - iv) ijsgang en de bijbehorende bevaarbaarheid *of andere waarschuwingen voor extreme weersomstandigheden*;
 - v) bedieningstijden van sluisen, (beweegbare) bruggen, binnenhavens.
-
- c) *verstrekken van informatie* via inland ECDIS, berichten aan de scheepvaart en de *Europese RIS-omgeving*, naargelang het geval.”
-

BIJLAGE III

“BIJLAGE III

TECHNISCHE SPECIFICATIES VOOR RIS

De op RIS toepasselijke technische specificaties zijn de specificaties *in de meest recente editie van de Europese standaard voor River Information Services (ES-RIS) die door het Cesni is aangenomen.*”.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0211

Verlenging van de afwijking voor emissievrije zware bedrijfsvoertuigen

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 7 oktober 2025 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG wat betreft de verlenging van de periode waarin emissievrije zware bedrijfsvoertuigen kunnen profiteren van aanzienlijk verlaagde tarieven voor infrastructuurheffingen of gebruiksrechten of van vrijstelling van betaling daarvan (COM(2025)0348 – C10-0130/2025 – 2025/0188(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2025)0348),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C10-0130/2025),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 18 september 2025¹,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 10 september 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien de artikelen 60 en 170 van zijn Reglement,
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;

¹ Nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad.

3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de nationale parlementen.

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 7 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1999/62/EG wat betreft de verlenging van de periode waarin emissievrije zware bedrijfsvoertuigen kunnen profiteren van aanzienlijk verlaagde tarieven voor infrastructuurheffingen of gebruiksrechten of van vrijstelling van betaling daarvan

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 91, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²,

¹ Advies van 18 september 2025 (nog niet bekendgemaakt in het Publicatieblad).

² Standpunt van het Europees Parlement van 7 oktober 2025.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Het aantal inschrijvingen van nieuwe emissievrije zware bedrijfsvoertuigen in de Unie is onlangs gestegen, maar blijft te laag om de CO₂-emissiereductiedoelstellingen voor de vervoerssector te verwezenlijken die zijn vastgesteld in de mededeling van de Commissie van 9 december 2020 getiteld “Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit – Het Europees vervoer op het juiste spoor naar de toekomst”. Een van de belangrijkste belemmeringen voor de bredere ingebruikname van emissievrije zware bedrijfsvoertuigen, is de hoge initiële aankoopkost van een dergelijk voertuig. Om voor een sterkere businesscase voor investeringen in emissievrije voertuigen te zorgen, moet worden gestreefd naar kostenpariteit met conventionele voertuigen. De totale eigendomskosten bestaan uit de initiële investering voor de aankoop van het voertuig en de operationele kosten die tijdens de levensduur van het voertuig worden gemaakt. De kloof inzake de totale eigendomskosten tussen conventionele en emissievrije voertuigen kan worden verkleind door de operationele kosten van emissievrije voertuigen te verlagen. Die kosten omvatten wegenheffingen.

- (2) Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad³ werd gewijzigd bij Richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad⁴, onder meer om wegenheffingen te kunnen vaststellen op basis van de CO₂-uitstoot van voertuigen. Het is nu mogelijk om infrastructuurheffingen en gebruiksrechten te differentiëren en/of de externe kosten van CO₂-uitstoot te internaliseren. Beide maatregelen hebben gevolgen voor de bedrijfskosten van voertuigen. De differentiatie van de heffingen verlaagt de operationele kosten van minder vervuilende voertuigen, terwijl externekostenheffingen de bedrijfskosten van meer vervuilende voertuigen verhogen. Beide maatregelen verkleinen de kloof tussen de totale eigendomskosten van emissievrije en conventionele voertuigen. Beide maatregelen zijn van belang om de businesscase voor investeringen in emissievrije voertuigen te versterken.

³ Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van wegeninfrastructuur aan voertuigen (PB L 187 van 20.7.1999, blz. 42, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1999/62/oj>).

⁴ Richtlijn (EU) 2022/362 van het Europees Parlement en de Raad van 24 februari 2022 tot wijziging van de Richtlijnen 1999/62/EG, 1999/37/EG en (EU) 2019/520 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan voertuigen (PB L 69 van 4.3.2022, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/362/oj>).

- (3) Volgens artikel 7 octies bis, lid 1, vijfde alinea, van Richtlijn 1999/62/EG hebben de lidstaten momenteel de mogelijkheid om verlaagde tarieven voor infrastructuurheffingen of gebruiksrechten toe te passen zonder een plafond voor dergelijke verlagingen vast te stellen, of om volledige vrijstelling van dergelijke heffingen te verlenen, tot en met 31 december 2025. De lidstaten moesten Richtlijn (EU) 2022/362 uiterlijk op 25 maart 2024 in nationaal recht omzetten. Die omzettingstermijn brengt met zich mee dat de uitvoeringsperiode minder dan twee jaar bedraagt, wat te kort is om de vraag naar nieuwe emissievrije zware bedrijfsvoertuigen voldoende te stimuleren. De uitvoeringsperiode moet daarom worden verlengd teneinde de juiste omstandigheden voor een bredere ingebruikname van emissievrije voertuigen te scheppen.

- (4) De differentiatie van wegehellingen heeft een invloed op investeringsbeslissingen van vervoerders die een nieuw voertuig aankopen. Ze heeft dus gevolgen voor de vraagzijde van de markt voor nieuwe zware bedrijfsvoertuigen. Fabrikanten van zware bedrijfsvoertuigen vormen de aanbodzijde van diezelfde markt. Voor hen geldt een CO₂-emissiereductiedoelstelling van 43 % tegen 2030, zoals vastgesteld in Verordening (EU) 2019/1242 van het Europees Parlement en de Raad⁵. Hoewel ook efficiënte conventionele voertuigen tot de verwezenlijking van die doelstelling bijdragen, is een bredere ingebruikname van emissievrije voertuigen noodzakelijk. Het eerste jaar waarin fabrikanten dat streefcijfer moeten halen, is de verslagperiode 2030, met als uiterste datum 30 juni 2031.
- (5) Om een duidelijk en samenhangend rechtskader te waarborgen en om ondernemingen uit de autosector van de Unie te ondersteunen bij het verwezenlijken van hun CO₂-emissiereductiedoelstellingen, moet de timing van de maatregelen aan de vraag- en aanbodzijde van de markt voor zware bedrijfsvoertuigen op één lijn worden gebracht. De datum tot wanneer lidstaten aanzienlijk verlaagde infrastructuurheffingen of gebruiksrechten kunnen toepassen of emissievrije voertuigen van dergelijke heffingen kunnen vrijstellen, moet daarom worden verschoven naar 30 juni 2031.

⁵ Verordening (EU) 2019/1242 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 tot vaststelling van CO₂-emissienormen voor nieuwe zware bedrijfsvoertuigen en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 595/2009 en (EU) 2018/956 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 96/53/EG van de Raad (PB L 198 van 25.7.2019, blz. 202, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1242/oj>).

- (6) Het facultatieve karakter van de gewijzigde bepaling houdt in dat de lidstaten niet verplicht zijn die richtlijn om te zetten. Niettemin moeten ze de Commissie onmiddellijk op de hoogte stellen als ze gebruikmaken van de mogelijkheid om na 31 december 2025 aanzienlijk lagere infrastructuurheffingen en gebruiksrechten of vrijstelling van betaling daarvan toe te kennen voor emissievrije voertuigen,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

In artikel 7 octies bis, lid 1, vijfde alinea, van Richtlijn 1999/62/EG wordt de datum “31 december 2025” vervangen door de datum “30 juni 2031” en wordt de datum “1 januari 2026” vervangen door de datum “1 juli 2031”.

Artikel 2

De lidstaten stellen de Commissie onmiddellijk in kennis van de op grond van deze richtlijn getroffen maatregelen.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ..., ...

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0226

Instelling en werking van Europese ondernemingsraden – doeltreffende handhaving

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 9 oktober 2025 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2009/38/EG wat betreft de instelling en werking van Europese ondernemingsraden en de doeltreffende handhaving van transnationale informatie- en raadplegingsrechten (COM(2024)0014 – C9-0012/2024 – 2024/0006(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2024)0014),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 153, lid 1, punt e), in samenhang met artikel 153, lid 2, punt b), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C9-0012/2024),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 30 mei 2024¹,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien het overeenkomstig artikel 75, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 28 mei 2025 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 60 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A10-0029/2024),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;

¹ PB C, C/2024/4664, 9.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4664/oj>.

2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de nationale parlementen.

P10_TC1-COD(2024)0006

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 9 oktober 2025 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2025/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2009/38/EG wat betreft de instelling en *werking* van Europese ondernemingsraden en de doeltreffende handhaving van transnationale informatie- en raadplegingsrechten

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 153, lid 2, punt b), in samenhang met artikel 153, lid 1, punt e),

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹,

Na raadpleging van het Comité van de Regio's,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure²,

¹ *PB C, C/2024/4664, 9.8.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/4664/oj>.*

² *Standpunt van het Europees Parlement van 9 oktober 2025.*

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op grond van artikel 27 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het “Handvest”) moeten werknemers of hun vertegenwoordigers op passende niveaus tijdig worden geïnformeerd en geraadpleegd in de gevallen en onder de voorwaarden waarin het recht van de Unie het nationale recht en de nationale praktijken voorzien. Beginsel 8 van de Europese pijler van sociale rechten bevestigt het recht van werknemers of hun vertegenwoordigers om te gepasten tijde te worden geïnformeerd en geraadpleegd over zaken die voor hen van belang zijn.
- (2) Wat transnationale kwesties *betreft*, bestaat de doelstelling van Richtlijn 2009/38/EG van het Europees Parlement en de Raad³ erin praktische uitvoering te geven aan die basisbeginselen door minimumvoorschriften vast te stellen voor de informatieverstrekking aan en raadpleging van werknemers in ondernemingen met een communautaire dimensie en concerns met een communautaire dimensie.

³ Richtlijn 2009/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 mei 2009 inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers (PB L 122 van 16.5.2009, blz. 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/38/oj>).

- (3) **█** In haar op 15 mei 2018 gepubliceerde evaluatie van Richtlijn 2009/38/EG heeft de Commissie **█** bevestigd dat die richtlijn in beginsel een meerwaarde biedt en relevant is. *Zij oordeelde dat veel bepalingen van de richtlijn flexibel genoeg zijn om rekening te houden met veranderende technologische en economische realiteiten en met verschillende vormen van ondernemingen of concerns. Zo is de richtlijn van toepassing op alle concerns met een communautaire dimensie, ongeacht de aard van de juridische constructies die de uitoefening van de overheersende invloed tussen de zeggenschap uitoefenende ondernemingen en de ondernemingen waarover zeggenschap wordt uitgeoefend in dergelijke concerns, mogelijk maken. Bijgevolg kunnen ondernemingen die bijvoorbeeld via franchise- of licentieovereenkomsten met elkaar verbonden zijn, onder de definitie van “concern met een communautaire dimensie” vallen, mits er sprake is van een overheersende invloed.*
- (4) *De evaluatie door de Commissie bracht echter ook tekortkomingen aan het licht met betrekking tot bijvoorbeeld de effectiviteit van het raadplegingsproces, toegang tot de rechter, sancties en de interpretatie van bepaalde begrippen.*
- (5) Op 2 februari 2023 heeft het Europees Parlement op grond van artikel 225 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) een initiatiefresolutie van wetgevende aard aangenomen met aanbevelingen voor een herziening van Richtlijn 2009/38/EG. Vervolgens heeft de Commissie op grond van artikel 154 *VWEU* de sociale partners in twee fasen geraadpleegd over de noodzaak en de mogelijke inhoud van maatregelen om de tekortkomingen van Richtlijn 2009/38/EG aan te pakken. De Commissie heeft ook bewijsmateriaal verzameld via een studie met een gerichte online-enquête, interviews met belanghebbenden, workshops en een analyse van nationale rechtspraak en relevante nationaalrechtelijke bepalingen.

- (6) Het bewijs is geleverd dat rechtsonzekerheid over het begrip “transnationale kwesties” tot uiteenlopende interpretaties en geschillen heeft geleid. Om de rechtszekerheid te verbeteren en het risico op dergelijke geschillen te beperken, moet het begrip transnationale kwesties worden verduidelijkt. Daarom is het passend te verduidelijken dat **■ Richtlijn 2009/38/EG** niet enkel gevallen bestrijkt waarin redelijkerwijs kan worden verwacht dat de door het bestuur *van een onderneming of concern* overwogen maatregelen van invloed zullen zijn op *werknemers van die onderneming of dat concern, of van vestigingen van die onderneming of dat concern*, in meer dan één lidstaat, maar ook gevallen waarin redelijkerwijs kan worden verwacht dat dergelijke maatregelen van invloed zullen zijn op werknemers in slechts één lidstaat terwijl de gevolgen van die maatregelen zich zullen uitstrekken tot werknemers in ten minste één andere lidstaat. Die verduidelijking is noodzakelijk met het oog op gevallen waarin *een onderneming zich beraadt op* maatregelen, zoals afslankingen, ontslagen, *de toewijzing van productieactiviteiten of uitbesteding van activiteiten*, die **■** uitdrukkelijk gericht zijn op vestigingen in slechts één lidstaat, maar waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij gevolgen zullen hebben voor *werknemers van die onderneming of dat concern, of van vestigingen van die onderneming of dat concern*, in een andere lidstaat, bijvoorbeeld als gevolg van veranderingen in de grensoverschrijdende toeleveringsketen of in productieactiviteiten. *Het begrip transnationale kwesties omvat* maatregelen *die* van wezenlijke invloed – en dus niet van louter onbeduidende invloed – kunnen *zijn op werknemers en die niet alleen individuele werknemers of gewone operationele beslissingen betreffen*. *Daartoe moet worden verduidelijkt dat de reikwijdte van de mogelijke gevolgen van transnationale kwesties voor het personeel en het betrokken bestuursniveau in aanmerking moeten worden genomen om te bepalen of een kwestie onder de bevoegdheid van een Europese ondernemingsraad valt.*

- (7) De definities van informatie en raadpleging in Richtlijn 2009/38/EG omvatten normatieve voorschriften. Ter wille van de samenhang en de juridische duidelijkheid is het passend die normatieve voorschriften te verplaatsen naar het artikel over de werking van de Europese ondernemingsraad en de procedure voor informatieverstrekking aan en raadpleging van werknemers.
- (8) *De verkiezing en benoeming van werknemersvertegenwoordigers worden geregeld door het nationale recht en de nationale praktijk. De nationale systemen voor de verkiezing en benoeming van werknemersvertegenwoordigers verschillen van lidstaat tot lidstaat. Werknemersvertegenwoordigers kunnen vakbondsvertegenwoordigers zijn, indien het nationale recht of de nationale praktijk van een lidstaat daarin voorziet.*
- (9) *Met het oog op het sluiten van een overeenkomst tot instelling van een Europese ondernemingsraad moet het hoofdbestuur onderhandelen met een bijzondere onderhandelingsgroep die de werknemers vertegenwoordigt. Om de rechtszekerheid in dat verband te vergroten, moet worden verduidelijkt dat het hoofdbestuur een aantal vergaderingen met de bijzondere onderhandelingsgroep moet bijeenroepen dat toereikend is om beide partijen tot een akkoord te laten komen.*

- (10) Het is mogelijk dat leden van bijzondere onderhandelingsgroepen juridisch advies nodig hebben om hun taken uit hoofde van Richtlijn 2009/38/EG uit te voeren. Het is echter niet voldoende duidelijk dat zij recht hebben op de vergoeding van de bijbehorende juridische kosten. Daartoe moet worden verduidelijkt dat het hoofdbestuur dergelijke uitgaven draagt wanneer zij worden gemaakt door leden van bijzondere onderhandelingsgroepen. Dergelijke uitgaven moeten door de bijzondere onderhandelingsgroepen vooraf aan het hoofdbestuur worden gemeld. ***Indien het exacte bedrag van de uitgaven niet vooraf bekend is, moet een raming van de uitgaven met informatie over de aard ervan worden gemeld aan het hoofdbestuur.***

Het is passend de aansprakelijkheid van het hoofdbestuur voor dergelijke uitgaven te beperken tot redelijke juridische kosten, om ervoor te zorgen dat het hoofdbestuur niet aansprakelijk is voor kennelijk onevenredige kosten, kosten zonder gerechtvaardigd verband met het verstrekken van relevant juridisch advies **■**, of kosten die voortvloeien uit kennelijk ongegronde, lichtzinnige of vexatoire vorderingen. Bovendien laat Richtlijn 2009/38/EG de lidstaten de vrijheid om budgettaire voorschriften vast te stellen voor de werking van bijzondere onderhandelings*groepen*, alsook van Europese ondernemingsraden die zijn ingesteld op basis van subsidiaire voorschriften, rekening houdend met het beginsel dat de uitgaven in verband met het goede verloop van de taken van de bijzondere onderhandelings*groep* door het hoofdbestuur moeten worden gedragen. De bepalingen van Richtlijn 2009/38/EG die verwijzen naar het aantal deskundigen dat door het hoofdbestuur moet worden gefinancierd, zijn derhalve overbodig en moeten worden geschrapt.

- (11) Krachtens Richtlijn 2009/38/EG moeten de partijen bij een overeenkomst inzake een Europese ondernemingsraad de plaats van de vergaderingen van de Europese ondernemingsraad bepalen. De partijen moeten ook de vorm van dergelijke vergaderingen bepalen, **namelijk fysiek, online dan wel hybride**, onder meer om te voorkomen dat eraan wordt getwijfeld of zij er vrijelijk mee instemmen om hetzij sommige of alle vergaderingen in een virtuele omgeving te houden, met gebruikmaking van online vergaderinstrumenten, waardoor de milieuvoetafdruk van vergaderingen wordt verkleind in overeenstemming met de emissiereductiedoelstellingen van de Unie, de lidstaten en de bedrijven, en tegelijkertijd wordt gezorgd voor zinvolle **en doeltreffende informatie-uitwisseling** en raadpleging tegen lagere milieu- en financiële kosten, **hetzij fysieke vergaderingen te houden, wat voor een vertrouwelijke en vertrouwenwekkende omgeving kan zorgen en gelegenheid biedt voor persoonlijke uitwisselingen**.
- (12) Er kunnen ook onzekerheid en geschillen bestaan over de vergoeding van bepaalde uitgaven en de toegang tot bepaalde middelen tijdens de werking van Europese ondernemingsraden. Overeenkomstig het beginsel van de autonomie van de partijen is het passend te eisen dat bepaalde soorten financiële en materiële middelen specifiek worden vastgesteld in de overeenkomsten inzake een Europese ondernemingsraad, namelijk de eventuele **bijstand** van deskundigen – zoals **vertegenwoordigers van op het niveau van de Unie erkende vakbondsorganisaties**, deskundigen op technisch gebied of juridische deskundigen –, de dekking van de vergoedingen van deskundigen **en de mogelijke** deelname van deskundigen aan **vergaderingen**. De overeenkomsten moeten ook betrekking hebben op de verstrekking van relevante scholing aan de leden van de Europese ondernemingsraad en op de vergoeding van de daarmee verband houdende uitgaven, onverminderd de eis om **de nodige scholing aan te bieden op grond van** Richtlijn 2009/38/EG.

- (13) De eis van Richtlijn 2009/38/EG om bij het bepalen van de samenstelling van Europese ondernemingsraden waar mogelijk rekening te houden met de noodzaak van een evenwichtige gendervertegenwoordiging onder werknemers, is ontoereikend gebleken om een genderevenwicht te bevorderen. Vrouwen zijn nog steeds ondervertegenwoordigd in de meeste Europese ondernemingsraden. Daarom moeten effectievere en specifiekere doelstellingen inzake genderevenwicht worden vastgesteld, die door het bestuur en de werknemersvertegenwoordigers moeten worden verwezenlijkt wanneer zij onderhandelen of opnieuw onderhandelen over hun overeenkomsten. Om die doelstellingen te bereiken, kan het in bepaalde gevallen noodzakelijk zijn voorrang te geven aan de ondervertegenwoordigde sekse bij de samenstelling van Europese ondernemingsraden of hun beperkte comités. Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie⁴ is een dergelijke positieve actie mogelijk, overeenkomstig het beginsel van gelijke behandeling van vrouwen en mannen, op voorwaarde dat de maatregelen die worden genomen om de genderbalansdoelstelling te verwezenlijken, niet automatisch en onvoorwaardelijk voorrang geven aan personen van een bepaalde sekse, maar het mogelijk maken rekening te houden met andere criteria, zoals verdiensten en kwalificaties en de in de desbetreffende nationale wetgeving vastgestelde verkiezingsprocedure. De partijen bij overeenkomsten inzake een Europese ondernemingsraad moeten daarom de nodige flexibiliteit krijgen om de juridische en feitelijke beperkingen van de positieve actie te eerbiedigen. Om soortgelijke redenen is het ook passend te streven naar genderevenwicht in de samenstelling van de bijzondere onderhandelingsgroepen, zodat het genderevenwicht reeds tijdens de onderhandelingsfase wordt bevorderd.

4

5.1.2e van Justitie van 28 maart 2000, Badeck e.a., C-158/97, ECLI:EU:C:2000:163.

- (14) Er is aangetoond dat het openen van onderhandelingen soms wordt uitgesteld tot na de periode van zes maanden waarin Richtlijn 2009/38/EG voorziet. In sommige gevallen onderneemt het bestuur geen stappen of weigert het uitdrukkelijk om onderhandelingen te openen naar aanleiding van een verzoek om een Europese ondernemingsraad in te stellen. Daarom moet worden gespecificeerd dat de subsidiaire voorschriften van Richtlijn 2009/38/EG van toepassing zijn wanneer de eerste vergadering van de bijzondere onderhandelingsgroep niet wordt bijeengeroepen binnen zes maanden na een verzoek tot instelling van een Europese ondernemingsraad, ongeacht of het hoofdbestuur uitdrukkelijk weigert onderhandelingen te openen.
- (15) Bij het delen van gevoelige informatie met leden van bijzondere onderhandelingsgroepen, leden van Europese ondernemingsraden of werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, kan het hoofdbestuur eisen dat dergelijke informatie in vertrouwen wordt gedeeld en verbieden dat die verder wordt bekendgemaakt. ***Om buitensporig gebruik van dergelijke vertrouwelijkheidsbeperkingen te voorkomen en om de desbetreffende bepalingen van Richtlijn 2009/38/EG in overeenstemming te brengen met de overeenkomstige bepalingen van Richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad⁵, mogen vertrouwelijkheidsbeperkingen alleen mogelijk zijn ter bescherming van het gerechtvaardigd belang van de betrokken onderneming. Het bestaan van een dergelijk gerechtvaardigd belang moet worden beoordeeld aan de hand van objectieve criteria die in het nationale recht moeten worden vastgesteld.*** Daarnaast moet het hoofdbestuur, wanneer het eist dat informatie in vertrouwen wordt gedeeld, tegelijkertijd redenen aanvoeren die de vertrouwelijkheid rechtvaardigen. ***De vertrouwelijkheidsbeperking mag slechts worden toegepast zolang de redenen voor de vertrouwelijkheid aanwezig zijn.*** Het opzetten van adequate regelingen ter bescherming van de vertrouwelijkheid van gevoelige informatie kan vertrouwen scheppen en de uitwisseling van dergelijke informatie vergemakkelijken en

⁵ Richtlijn 2002/14/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap (PB L 80 van 23.3.2002, blz. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj>).

tegelijkertijd de belangen van bedrijven en werknemers beschermen, onder meer doordat zo toenemende risico's zoals industriële spionage worden afgewend.

- (16) De mogelijkheid voor het hoofdbestuur om geen informatie door te geven aan de leden van bijzondere onderhandelingsgroepen, de leden van Europese ondernemingsraden of werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, moet worden beperkt tot gevallen waarin het doorgeven ervan het functioneren van de betrokken ondernemingen ernstig zou schaden. Met het oog op transparantie en het waarborgen van doeltreffende rechtsmiddelen moet het hoofdbestuur ook worden verplicht de redenen voor het niet verstrekken van informatie te specificeren *en wel op zodanige wijze dat afdoende juridische toetsing mogelijk is en zonder dat beschermde informatie wordt bekendgemaakt*.
- (17) Met het oog op meer juridische duidelijkheid is het passend de bepalingen inzake het vertrouwelijk verstrekken van informatie en het niet verstrekken van informatie in twee afzonderlijke artikelen vast te stellen. Bovendien moet de bepaling op grond waarvan de lidstaten bijzondere regels kunnen vaststellen voor ondernemingen die een ideologische doelstelling nastreven, worden verplaatst naar *een* artikel betreffende de verhouding tot andere nationale bepalingen, omdat die betrekking heeft op de uitvoering van de voorschriften van Richtlijn 2009/38/EG in ruimere zin.

- (18) *Besluiten over transnationale kwesties kunnen verstrekkende gevolgen hebben voor werknemers, bijvoorbeeld in het geval van ontslagen die voortvloeien uit bedrijfsplannen, sociale plannen of procesinnovaties.* Een doeltreffende transnationale raadpleging vereist een echte dialoog tussen het hoofdbestuur en de Europese ondernemingsraden of de werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging. Dat houdt in dat informatie en raadpleging *op zinvolle wijze en tijdig* moeten worden uitgevoerd, zodat *werknemers*vertegenwoordigers hun mening kunnen geven voordat het besluit wordt genomen. Het houdt ook in dat er op adviezen van Europese ondernemingsraden of werknemersvertegenwoordigers een met redenen omkleed antwoord van het hoofdbestuur *of een passender bestuursniveau* moet komen voordat het **█** besluit over de voorgestelde maatregel in kwestie *wordt genomen*. Om de rechtszekerheid te waarborgen, moeten in Richtlijn 2009/38/EG uitdrukkelijke voorschriften in die zin worden vastgesteld.

(19) *In het kader van informatieverstrekking en raadpleging over transnationale kwesties is het belangrijk ervoor te zorgen dat ondernemingen met een communautaire dimensie of concerns met een communautaire dimensie effectief beslissingen kunnen nemen en dat informatieverstrekking en raadpleging niet leiden tot onnodige vertragingen in het besluitvormingsproces. Het is ook van cruciaal belang dat werknemersvertegenwoordigers voldoende tijd krijgen om hun standpunten over soms complexe transnationale kwesties te vormen, te coördineren en kenbaar te maken, rekening houdend met eventuele afspraken voor de wijze waarop de informatieverstrekking aan en raadpleging van de Europese ondernemingsraad gekoppeld worden aan de informatieverstrekking aan en raadpleging van de nationale werknemersvertegenwoordigingsorganen. Om de partijen in staat te stellen die overwegingen in de praktijk met elkaar te verzoenen, moeten de minimumvoorschriften voor het raadplegingsproces voldoende flexibel blijven, zodat de partijen het proces zo nodig kunnen plannen in het licht van de respectieve omstandigheden en inhoud van de raadpleging. In plaats van een rigide tijdschema op te leggen aan werknemersvertegenwoordigers om hun advies uit te brengen en aan het bestuur om een met redenen omkleed antwoord te geven, is het passend te voorzien in het beginsel dat de raadpleging binnen een redelijke termijn moet plaatsvinden, rekening houdend met de urgentie van de kwestie. Dat beginsel stelt de partijen in staat het raadplegingsproces in dringende situaties te versnellen. Ook moet worden verduidelijkt dat de eis voor het bestuur om vóór het nemen van een besluit een met redenen omkleed antwoord te geven, van toepassing is indien de werknemersvertegenwoordigers hun mening binnen een redelijke termijn kenbaar hebben gemaakt, met betrekking tot alle relevante omstandigheden, zoals de complexiteit of het belang van de aangelegenheid, of de belangen van het bestuur bij het snel nemen van een besluit.*

- (20) De bepalingen van Richtlijn 2009/38/EG betreffende de rol en de bescherming van de werknemersvertegenwoordigers worden gewijzigd zodat zij duidelijker en nauwkeuriger worden, met name wat betreft de bescherming van de leden van bijzondere onderhandelingsgroepen en de leden van Europese ondernemingsraden tegen vergeldingsmaatregelen of ontslagen *die verband houden met de uitoefening van hun functies*. Leden van **■** *bijzondere onderhandelingsgroepen, leden van Europese ondernemingsraden en werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, moeten bij het verrichten van hun taken een bescherming en waarborgen genieten die gelijkwaardig zijn aan de bescherming en waarborgen die werknemersvertegenwoordigers genieten krachtens het nationale recht dat of de nationale praktijk die van toepassing is in het land waar zij hun dienstbetrekking hebben.*
- (21) *Om geschillen te voorkomen, moet ook worden gespecificeerd dat het hoofdbestuur de redelijke kosten van scholing en de daarmee samenhangende uitgaven van de leden van de bijzondere onderhandelingsgroep en de leden van de Europese ondernemingsraad draagt, voor zover die nodig zijn voor de uitoefening van hun taken en het hoofdbestuur vooraf van die kosten in kennis is gesteld.*

- (22) In sommige lidstaten ondervinden rechthebbenden uit hoofde van Richtlijn 2009/38/EG moeilijkheden bij het instellen van rechtsvorderingen om hun rechten te doen gelden. Daarom moeten de verplichtingen van de lidstaten om te zorgen voor doeltreffende rechtsmiddelen en toegang tot de rechter, alsook het toezicht van de Commissie op de naleving van *die verplichtingen*, worden versterkt. *Met betrekking tot rechthebbenden uit hoofde van die richtlijn, waaronder bijzondere onderhandelingsgroepen en Europese ondernemingsraden, moeten de lidstaten, overeenkomstig het nationale recht inzake procesbevoegdheid of inzake de vorm van vertegenwoordiging in rechte, de toegang tot gerechtelijke procedures en, indien relevant, administratieve procedures waarborgen om de rechten uit hoofde van Richtlijn 2009/38/EG af te doen gelden. Bovendien moet worden verduidelijkt dat de desbetreffende procedures een tijdige en effectieve handhaving mogelijk moeten maken. Wanneer de lidstaten verplichte prejudiciële buitengerechtelijke schikkingsprocedures opleggen, is het belangrijk ervoor te zorgen dat dergelijke vereisten partijen niet beletten hun recht op toegang tot de rechter volledig uit te oefenen en het voor hen in de praktijk niet onmogelijk of buitensporig moeilijk maken om hun rechten uit hoofde van het Unierecht uit te oefenen, met betrekking tot eventuele vertragingen, gevolgen voor termijnen, kosten en andere mogelijke belemmeringen*⁶. In Richtlijn 2009/38/EG moet daarom worden verduidelijkt dat, indien de lidstaten de toegang tot gerechtelijke procedures afhankelijk stellen van het volgen van een voorafgaande procedure voor alternatieve geschillenbeslechting, die procedure geen afbreuk mag doen aan en geen beperking mag inhouden van het recht van de betrokken partijen om een gerechtelijke procedure in te stellen. Bovendien moeten de lidstaten met het oog op het toezicht door de Commissie ertoe worden verplicht de Commissie in kennis te stellen van de wijze waarop en de omstandigheden waarin rechthebbenden uit hoofde van Richtlijn 2009/38/EG gerechtelijke procedures en, indien relevant, administratieve procedures kunnen instellen met betrekking tot hun rechten uit hoofde van *die* richtlijn. █

6

5.1.2.e van Justitie van 18 maart 2010 in de gevoegde zaken C-317/08, C-318/08, C-319/08 en C-320/08, *Allassini e.a.*, ECLI:EU:C:2010:146.

- (23) De in 2018 door de Commissie verrichte evaluatie van Richtlijn 2009/38/EG heeft aangetoond dat sancties die van toepassing zijn in geval van niet-naleving van voorschriften inzake transnationale informatieverstrekking en raadpleging vaak onvoldoende *doeltreffend*, afschrikkend *of evenredig* zijn. Daarom is het passend de lidstaten te verplichten om te voorzien in doeltreffende, afschrikkende en evenredige *sancties*. Er moeten *financiële sancties* worden opgelegd in geval van niet-naleving van de procedures voor informatieverstrekking en raadpleging van Richtlijn 2009/38/EG. Er kan ook worden voorzien in andere vormen van sancties. ■ Teneinde ervoor te zorgen dat de sancties doeltreffend, afschrikkend en evenredig zijn, *moet bij het bepalen ervan rekening worden gehouden met de ernst, de duur en de gevolgen van niet-naleving, alsook met de vraag of de niet-naleving opzettelijk of het gevolg van onachtzaamheid is. De sancties kunnen alleen afschrikkend zijn indien rekening wordt gehouden met de omzet van de betrokken onderneming of het betrokken concern of indien de sancties op vergelijkbare manier afschrikkend van aard zijn.*

(24) *Bijzondere onderhandelingsgroepen, Europese ondernemingsraden, en namens hen, leden daarvan, moeten over de nodige middelen beschikken om de kosten voor vertegenwoordiging in rechte en deelname aan gerechtelijke en, indien relevant, administratieve procedures te dekken. Die kosten kunnen de reis- en verblijfskosten dekken van de leden die namens het betrokken orgaan deelnemen aan dergelijke procedures. De lidstaten moeten er ofwel voor zorgen dat het hoofdbestuur de redelijke kosten van vertegenwoordiging in rechte en deelname aan gerechtelijke procedures en, indien relevant, administratieve procedures vergoedt, ofwel andere, gelijkwaardige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de bijzondere onderhandelingsgroepen en de Europese ondernemingsraden niet feitelijk worden verhinderd deel te nemen aan gerechtelijke procedures of, indien relevant, administratieve procedures als gevolg van een gebrek aan financiële middelen. Dat kan bijvoorbeeld worden verwezenlijkt door te verlangen dat een passend operationeel budget wordt toegewezen aan de Europese ondernemingsraad, dat op nationaal niveau solidariteitsfondsen worden opgericht, dat verzekeringen worden aangeboden ter dekking van juridische kosten, dat in bepaalde omstandigheden toegang wordt verschaft tot rechtsbijstand, of via andere bepalingen overeenkomstig het nationale recht en de nationale praktijken.*

- (25) Ondernemingen die vóór 23 september 1996, dat wil zeggen vóór de datum van toepassing van Richtlijn 94/45/EG van de Raad⁷, een overeenkomst inzake transnationale informatieverstrekking aan en raadpleging van werknemers hebben gesloten, zijn vrijgesteld van de verplichtingen die voortvloeien uit Richtlijn 2009/38/EG. De informatie- en raadplegingsorganen voor werknemers die uit hoofde van dergelijke overeenkomsten zijn ingesteld, zijn opgericht en blijven functioneren buiten het toepassingsgebied van het Unierecht. Richtlijn 2009/38/EG biedt de werknemers van de vrijgestelde ondernemingen niet de mogelijkheid om te verzoeken om de instelling van een Europese ondernemingsraad uit hoofde van die richtlijn. Ter wille van de juridische duidelijkheid, de gelijke behandeling en de doeltreffendheid moeten werknemers en hun vertegenwoordigers in alle ondernemingen met een communautaire dimensie of concerns met een communautaire dimensie echter in beginsel het recht hebben te verzoeken om de instelling van een Europese ondernemingsraad. Bijna dertig jaar nadat op Unieniveau een wetgevingskader met minimumvoorschriften voor de transnationale informatieverstrekking aan en raadpleging van werknemers werd vastgesteld, prevaleren die redenen boven overwegingen inzake continuïteit van reeds bestaande overeenkomsten die aanvankelijk de vrijstelling rechtvaardigden. Die vrijstelling moet derhalve worden geschrapt, *onverminderd de juridische status van die overeenkomsten, waarvoor de toepasselijke nationale regels blijven gelden. Voor het openen en voeren van onderhandelingen over de instelling van Europese ondernemingsraden in ondernemingen met dergelijke overeenkomsten moet de procedure waarin Richtlijn 2009/38/EG voorziet, worden gevolgd, terwijl de periode waarna de subsidiaire voorschriften in werking treden moet worden ingekort van drie naar twee jaar, overeenkomstig de periode die geldt voor de aanpassing van bestaande overeenkomsten inzake een Europese ondernemingsraad.*

⁷ Richtlijn 94/45/EG van de Raad van 22 september 1994 inzake de instelling van een Europese ondernemingsraad of van een procedure in ondernemingen of concerns met een communautaire dimensie ter informatie en raadpleging van de werknemers (PB L 254 van 30.9.1994, blz. 64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1994/45/oj>).

- (26) Bovendien moeten om dezelfde redenen dezelfde minimumvoorschriften gelden voor alle ondernemingen met een communautaire dimensie met Europese ondernemingsraden die functioneren uit hoofde van Richtlijn 2009/38/EG en diegene waarin tussen 5 juni 2009 en 5 juni 2011 een overeenkomst inzake een Europese ondernemingsraad is ondertekend of herzien. Daarom moet ook de vrijstelling van die ondernemingen van de toepassing van Richtlijn 2009/38/EG worden geschrapt.
- (27) Europese ondernemingsraden die werkzaam zijn op basis van de subsidiaire voorschriften van bijlage I bij Richtlijn 2009/38/EG, hebben het recht eenmaal per jaar met het hoofdbestuur te vergaderen en te worden geïnformeerd en geraadpleegd over de voortgang van de activiteiten van de betrokken onderneming met een communautaire dimensie of het betrokken concern met een communautaire dimensie en de vooruitzichten ervan. Om de transnationale informatieverstrekking en raadpleging van die Europese ondernemingsraden te versterken, is het passend het aantal van dergelijke gewone vergaderingen in de subsidiaire voorschriften te verhogen tot twee *fysieke vergaderingen*.
- (28) Daarnaast moeten bepaalde technische wijzigingen worden aangebracht in de subsidiaire voorschriften van bijlage I bij Richtlijn 2009/38/EG om de samenhang met het dispositief te waarborgen.
- (29) Daarom is het passend Richtlijn 2009/38/EG te wijzigen om alle in aanmerking komende ondernemingen onder het toepassingsgebied ervan te brengen, enkele van de belangrijkste concepten ervan te verduidelijken, het proces van de transnationale informatieverstrekking en raadpleging te verbeteren en te zorgen voor doeltreffende rechtsmiddelen en handhaving.

- (30) Op grond van artikel 27 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap moeten personen met een handicap hun arbeids- en vakbondsrechten op voet van gelijkheid met anderen kunnen uitoefenen. Aangezien de Unie en de lidstaten partij zijn bij dat verdrag, moeten Richtlijn 2009/38/EG en de desbetreffende nationale wetgeving in overeenstemming met dat beginsel worden uitgelegd, bijvoorbeeld met betrekking tot toegankelijkheid en redelijke aanpassingen voor leden van bijzondere onderhandelingsgroepen en van Europese ondernemingsraden en werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, en tot de vergoeding van de daaraan verbonden kosten door het hoofdbestuur.
- (31) Op grond van **■** de Richtlijnen 2014/23/EU⁸, 2014/24/EU **■**⁹ en **■** 2014/25/EU¹⁰ van het Europees Parlement en de Raad moeten de lidstaten de nodige maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat ondernemers bij de uitvoering van overheidsopdrachten voldoen aan de toepasselijke verplichtingen van het Unierecht op het gebied van sociaal recht en arbeidsrecht. De **■** integratie, voor zover passend, van socialeduurzaamheidscriteria in de door *de* aanbestedende diensten opgestelde gunningscriteria om de economisch voordeligste inschrijvingen te bepalen, **kan bijdragen tot de doeltreffende uitvoering van de voorschriften uit hoofde van deze richtlijn**. Deze richtlijn schept echter geen aanvullende verplichtingen met betrekking tot die richtlijnen.

⁸ Richtlijn 2014/23/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van concessieovereenkomsten (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj>).

⁹ Richtlijn 2014/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en tot intrekking van Richtlijn 2004/18/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 65, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>).

¹⁰ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG (PB L 94 van 28.3.2014, blz. 243, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>).

- (32) *Bij de uitvoering van het Unierecht moeten de lidstaten ook de in het Handvest neergelegde rechten eerbiedigen en de toepassing ervan bevorderen overeenkomstig artikel 51 van het Handvest, met inbegrip van het recht op vrijheid van vereniging op alle niveaus, met name op politiek, vakverenigings- en maatschappelijk gebied, hetgeen het recht van eenieder omvat om met anderen vakverenigingen op te richten en zich erbij aan te sluiten voor de bescherming van zijn belangen.*
- (33) Om werknemersvertegenwoordigers en het hoofdbestuur in ondernemingen met een communautaire dimensie of concerns met een communautaire dimensie voldoende tijd te geven om de herziene minimumvoorschriften te overwegen en om zich voor te bereiden op de toepassing ervan, is het passend de toepassing van de bepalingen die de lidstaten hebben vastgesteld om aan deze richtlijn te voldoen, met *één jaar* uit te stellen.
- (34) ■ Het is mogelijk dat overeenkomsten inzake een Europese ondernemingsraad ■ die uit hoofde van Richtlijn 94/45/EG of Richtlijn 2009/38/EG zijn gesloten vóór de omzetting van deze richtlijn, *niet voldoen aan de voorschriften voor de inhoud van die overeenkomsten als gewijzigd bij deze richtlijn*. Daarom is het passend te voorzien in overgangsregelingen die de partijen bij dergelijke overeenkomsten in staat stellen hun overeenkomsten te wijzigen.
- (35) *Daar* de algemene doelstelling van deze richtlijn, namelijk het waarborgen van de doeltreffendheid van de voorschriften van Richtlijn 2009/38/EG betreffende de informatie en raadpleging van de werknemers van ondernemingen met een communautaire dimensie of concerns met een communautaire dimensie, ■ niet voldoende door de lidstaten kunnen worden verwezenlijkt, *maar vanwege* de inherent transnationale aard en omvang van *die* voorschriften beter door de Unie *kan* worden ■ verwezenlijkt ■, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om die doelstelling te verwezenlijken,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Richtlijn 2009/38/EG wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

a) *lid 3 wordt vervangen door:*

“3. De informatieverstrekking aan en raadpleging van de werknemers moeten plaatsvinden op het passende bestuurs- en vertegenwoordigingsniveau naargelang van het te bespreken onderwerp. Te dien einde blijven de bevoegdheid van de Europese ondernemingsraad en het toepassingsgebied van de procedure voor informatieverstrekking en raadpleging voor werknemers die bij deze richtlijn wordt geregeld, beperkt tot transnationale kwesties, rekening houdend met de mogelijke gevolgen voor het personeel en het betrokken managementniveau.”;

b) lid 4 wordt vervangen door:

“4. Een kwestie wordt als transnationaal beschouwd als redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van belang is voor de hele onderneming met een communautaire dimensie of het hele concern met een communautaire dimensie of voor ten minste twee ondernemingen of vestigingen van een onderneming of een concern in ten minste twee verschillende lidstaten.

Die voorwaarden worden geacht te zijn vervuld indien:

a) redelijkerwijs kan worden verwacht dat de maatregelen die door het bestuur van de onderneming met een communautaire dimensie of van het concern met een communautaire dimensie worden overwogen, van invloed zullen zijn op werknemers *van die onderneming, van dat concern, of van een* vestiging van die onderneming of dat concern, in meer dan één lidstaat; of

b) redelijkerwijs kan worden verwacht dat de maatregelen die door het bestuur van de onderneming met een communautaire dimensie of van het concern met een communautaire dimensie worden overwogen, van invloed zullen zijn op werknemers *van die* onderneming, van dat *concern, of van een vestiging van die onderneming of dat concern*, in één lidstaat, en dat de gevolgen van die maatregelen van invloed zullen zijn op de werknemers daarvan in *ten minste één andere* lidstaat. ■”;

2) in artikel 2, lid 1, worden de punten f) en g) vervangen door:

“f) “informatie”: het verstrekken van gegevens door de werkgever aan de werknemersvertegenwoordigers, zodat zij kennis kunnen nemen van het onderwerp en het kunnen bestuderen;

g) “raadpleging”: het instellen van dialoog en gedachtewisseling tussen de werknemersvertegenwoordigers en het hoofdbestuur of een ander, passender bestuursniveau;”;

3) in *artikel 3 wordt lid 1 vervangen door:*

“1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder “zeggenschap uitoefenende onderneming”: een onderneming die een overheersende invloed kan uitoefenen op een andere onderneming (“de onderneming waarover zeggenschap wordt uitgeoefend”), bijvoorbeeld door eigendom, financiële deelneming, of de op haar van toepassing zijnde voorschriften en besluiten.”;

4) artikel 5 wordt als volgt gewijzigd:

a) *lid 1 wordt vervangen door:*

“1. Teneinde de doelstelling van artikel 1, lid 1, te verwezenlijken opent het hoofdbestuur op eigen initiatief dan wel op gezamenlijk of afzonderlijk schriftelijk verzoek van ten minste 100 werknemers of hun vertegenwoordigers afkomstig uit ten minste twee ondernemingen of vestigingen in ten minste twee verschillende lidstaten onderhandelingen met het oog op de instelling van een Europese ondernemingsraad of een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging.”;

b) in lid 2 wordt punt b) vervangen door:

*“b) De leden van de bijzondere onderhandelingsgroep worden op zodanige wijze gekozen of aangewezen dat wordt gestreefd naar een genderevenwicht in de vertegenwoordiging, **waarbij vrouwen en mannen elk ten minste 40 % van de leden van de bijzondere onderhandelingsgroep vertegenwoordigen**, en in verhouding tot het aantal werknemers dat in elke lidstaat werkzaam is in de onderneming met een communautaire dimensie of het concern met een communautaire dimensie, door per lidstaat een zetel toe te wijzen voor elke 10 %, of een deel daarvan, van het totale aantal werknemers dat in alle lidstaten samen werkzaam is. **Indien het beoogde genderevenwicht niet wordt verwezenlijkt, licht de bijzondere onderhandelingsgroep de redenen schriftelijk toe aan de werknemers. Indien het beoogde genderevenwicht niet wordt verwezenlijkt, staat dat de oprichting van een bijzondere onderhandelingsgroep niet in de weg.**”;*

c) *in lid 4 wordt de eerste alinea vervangen door:*

“4. Met het oog op de sluiting van een overeenkomst overeenkomstig artikel 6 belegt het hoofdbestuur een voldoende aantal onderhandelingsvergaderingen met de bijzondere onderhandelingsgroep. Het hoofdbestuur stelt de plaatselijke besturen daarvan in kennis.”;

d) *lid 6 wordt vervangen door:*

“6. Alle uitgaven in verband met de in de leden 3 en 4 bedoelde onderhandelingen worden gedragen door het hoofdbestuur in zoverre als nodig is om de bijzondere onderhandelingsgroep in de gelegenheid te stellen haar taak naar behoren te vervullen. Die uitgaven omvatten redelijke kosten voor het inschakelen van deskundigen, met inbegrip van juridisch *deskundigen*, voor zover dat daartoe nodig is ■. Dergelijke uitgaven worden aan het hoofdbestuur gemeld voordat zij worden gedaan.

Met inachtneming van dat beginsel kunnen de lidstaten budgettaire voorschriften betreffende de werking van de bijzondere onderhandelingsgroep vaststellen.

■”;

5) artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

i) de punten c) en d) worden vervangen door:

“c) de bevoegdheden aangaande en procedure voor informatieverstrekking aan en raadpleging van de Europese ondernemingsraad en de wijze waarop de informatieverstrekking aan en raadpleging van de Europese ondernemingsraad gekoppeld worden aan de informatieverstrekking aan en raadpleging van de nationale werknemersvertegenwoordigingsorganen, met inachtneming van de in artikel 1, lid 3, en artikel 9 vermelde beginselen en voorschriften;

d) de vorm, plaats, frequentie en duur van de vergaderingen van de Europese ondernemingsraad;”;

ii) de punten f) *en g)* worden vervangen door:

“f) de aan de Europese ondernemingsraad toe te wijzen financiële en materiële middelen, met name wat ten minste de volgende aspecten betreft:

i) het mogelijk inschakelen van deskundigen *en hun deelname aan vergaderingen*, met inbegrip van het mogelijk inschakelen van juridisch deskundigen *en vertegenwoordigers van erkende vakbondsorganisaties op communautair niveau, en hun deelname aan vergaderingen*, om de Europese ondernemingsraad bij te staan bij de uitoefening van zijn taken;

ii) het verstrekken van relevante scholing aan de leden van de Europese ondernemingsraad, onverminderd artikel 10, lid 4, eerste alinea;

g) de datum van inwerkingtreding van de overeenkomst, de duur ervan, de eventuele verlenging ervan, de wijze waarop de overeenkomst kan worden gewijzigd of opgezegd en in welke gevallen opnieuw over de overeenkomst moet worden onderhandeld en de procedure voor de heronderhandeling, onder meer ingeval de structuur van de onderneming met een communautaire dimensie of het concern met een communautaire dimensie wordt gewijzigd.”;

b) het volgende lid **■** wordt ingevoegd:

“2 bis. Het hoofdbestuur en de bijzondere onderhandelingsgroep **■** stellen, wanneer zij onderhandelen of opnieuw onderhandelen over een overeenkomst inzake een Europese ondernemingsraad, de nodige regelingen vast *en leveren alle redelijke inspanningen om, ■ onverminderd het nationale recht en de nationale praktijken* inzake de verkiezing *of aanwijzing van werknemers*vertegenwoordigers, het beoogde genderevenwicht te verwezenlijken, waarbij vrouwen en mannen elk ten minste 40 % van de leden van de Europese ondernemingsraad en, indien toepasselijk, ten minste 40 % van de leden van het beperkte comité vertegenwoordigen. *Indien het beoogde genderevenwicht niet wordt verwezenlijkt, licht de Europese ondernemingsraad de redenen schriftelijk toe aan de werknemers. Indien het beoogde genderevenwicht niet wordt verwezenlijkt, staat dat de oprichting van een Europese ondernemingsraad of een beperkt comité niet in de weg.”;*

6) in artikel 7, lid 1, wordt het tweede streepje vervangen door:

“– indien de eerste vergadering van de bijzondere onderhandelingsgroep niet **door het hoofdbestuur** wordt bijeengeroepen binnen zes maanden na een verzoek op grond van artikel 5, lid 1,”;

7) artikel 8 wordt vervangen door:

“Artikel 8

Vertrouwelijke informatieverstrekking

1. De lidstaten bepalen dat de leden van bijzondere onderhandelingsgroepen, leden van de Europese ondernemingsraden, of werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, alsook de deskundigen die hen eventueel bijstaan, informatie die **hun uitdrukkelijk door het hoofdbestuur als vertrouwelijk is verstrekt, in het gerechtvaardigd belang van de onderneming, overeenkomstig** door de lidstaat vastgestelde **objectieve criteria**, niet aan derden bekend mogen maken.
Daarnaast kan het hoofdbestuur **passende** verstrekking- en opslagregelingen opzetten om de vertrouwelijkheid van informatie te helpen waarborgen.
2. Wanneer het hoofdbestuur **op grond van** lid 1 informatie als vertrouwelijk verstrekt, stelt het de leden van de bijzondere onderhandelingsgroepen, de leden van de Europese ondernemingsraden, of de werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging in kennis van de redenen die de vertrouwelijkheid rechtvaardigen **en bepaalt het waar mogelijk de duur van de vertrouwelijkheidsverplichting**.

3. De in lid 1 bedoelde vertrouwelijkheidsverplichting blijft van toepassing, ongeacht waar de in dat lid bedoelde personen zich bevinden, ook na het verstrijken van hun mandaat, totdat *de redenen voor de vertrouwelijkheidsverplichting* achterhaald zijn.”;

8) het volgende artikel ■ wordt ingevoegd:

“Artikel 8 bis

Niet-verstrekking van informatie

1. De lidstaten zorgen ervoor dat, in specifieke gevallen en onder de in de nationale wetgeving vastgestelde voorwaarden en beperkingen, het op hun grondgebied gevestigde hoofdbestuur niet verplicht is informatie te verstrekken aan de leden van bijzondere onderhandelingsgroepen, de leden van de Europese ondernemingsraden, of de werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, en aan eventuele deskundigen die hen bijstaan, mits de informatie van dien aard is dat het verstrekken ervan, op grond van door de lidstaten bepaalde objectieve criteria, de betrokken ondernemingen ernstig in hun functioneren zou schaden.

De betrokken lidstaat kan die ontheffing afhankelijk maken van een voorafgaande administratieve of gerechtelijke toestemming.
2. Wanneer het hoofdbestuur op de in lid 1 bedoelde gronden informatie niet verstrekt, stelt het de leden van de bijzondere onderhandelingsgroepen, de leden van de Europese ondernemingsraden, of werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging in kennis van de redenen voor het niet verstrekken van de informatie.”;

9) de artikelen 9 en 10 worden vervangen door:

“Artikel 9

Werking van de Europese ondernemingsraad en van de procedure voor informatieverstrekking en raadpleging

1. Het hoofdbestuur en de Europese ondernemingsraad handelen in een geest van samenwerking en met inachtneming van hun wederzijdse rechten en verplichtingen.

Hetzelfde geldt voor de samenwerking tussen het hoofdbestuur en de werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging.

2. Informatie over transnationale kwesties wordt verstrekt op een passend tijdstip, op een passende wijze en met een passende inhoud, zodat de werknemersvertegenwoordigers een grondig oordeel kunnen vormen over de eventuele gevolgen ervan en, zo nodig, raadplegingen voorbereiden met het bevoegde orgaan van de onderneming met een communautaire dimensie of het concern met een communautaire dimensie. Bij de verstrekking van die informatie wordt ook ***rekening gehouden met alle regelingen op grond van artikel 6, lid 2, punt c).***

3. De raadpleging vindt plaats op een zodanig tijdstip, op een zodanige wijze en met een zodanige inhoud dat de werknemersvertegenwoordigers in staat worden gesteld voorafgaand aan de vaststelling van het besluit *hun* advies uit te brengen op basis van de overeenkomstig lid 2 verstrekte informatie, onverminderd de verantwoordelijkheden van de bedrijfsleiding en binnen een redelijke termijn, rekening houdend met de mate van urgentie van de kwestie. De werknemersvertegenwoordigers hebben, vóór de vaststelling van het besluit over de betrokken maatregelen, recht op een met redenen omkleed schriftelijk antwoord van het hoofdbestuur of een passender bestuursniveau, mits de *werknemers*vertegenwoordigers hun mening binnen een redelijke termijn overeenkomstig dit lid kenbaar hebben gemaakt.

Artikel 10

Rol en bescherming van de werknemersvertegenwoordigers

1. Onverminderd de bevoegdheden van andere organen of organisaties ter zake, moeten de werknemersvertegenwoordigers, met inbegrip van de leden van de bijzondere onderhandelingsgroep en de leden van de Europese ondernemingsraad, beschikken over de middelen die nodig zijn om de uit deze richtlijn voortvloeiende rechten te doen gelden, teneinde gezamenlijk de belangen van de werknemers van de onderneming met een communautaire dimensie of het concern met een communautaire dimensie te vertegenwoordigen.

2. Onverminderd de artikelen 8 en 8 bis beschikken de leden van de Europese ondernemingsraad over het recht en de nodige middelen om de werknemersvertegenwoordigers van de vestigingen of ondernemingen van een concern met een communautaire dimensie of, bij gebreke van vertegenwoordigers, alle werknemers, te informeren over de inhoud en de resultaten van de procedure voor informatieverstrekking en raadpleging, met name vóór en na de vergaderingen met het hoofdbestuur.
3. De leden van de bijzondere onderhandelingsgroep, de leden van de Europese ondernemingsraad en de werknemersvertegenwoordigers die hun taak in het kader van de procedure van artikel 6, lid 3, vervullen, genieten bij het verrichten van hun taak bescherming en waarborgen gelijkwaardig aan degene die werknemersvertegenwoordigers genieten bij of krachtens het nationale recht dat geldt, of de nationale praktijken die gelden, in het land waar zij hun dienstbetrekking hebben.

Dat betreft in het bijzonder de deelname aan vergaderingen van de bijzondere onderhandelingsgroep of de Europese ondernemingsraad of aan andere vergaderingen in het kader van de in artikel 6, lid 3, bedoelde overeenkomst, de betaling van het salaris van de leden die behoren tot het personeel van de onderneming met een communautaire dimensie of het concern met een communautaire dimensie, voor de duur dat zij van het werk afwezig moeten zijn om hun taak te vervullen, en bescherming tegen vergeldingsmaatregelen of ontslag.

Een lid van een bijzondere onderhandelingsgroep of van de Europese ondernemingsraad, of diens plaatsvervanger dat of die lid is van de bemanning van een zeeschip, heeft het recht deel te nemen aan een vergadering van de bijzondere onderhandelingsgroep of van de Europese ondernemingsraad, of aan elke andere vergadering die volgens een op grond van artikel 6, lid 3, ingestelde procedure wordt georganiseerd, indien dat lid of die plaatsvervanger ten tijde van de vergadering niet op zee is of zich bevindt in een haven in een ander land dan waar de scheepvaartmaatschappij is gevestigd.

Voor zover mogelijk worden de vergaderingen zo gepland dat de leden of plaatsvervangers die lid zijn van de bemanning van een zeeschip, er makkelijk aan kunnen deelnemen.

Indien een lid van een bijzondere onderhandelingsgroep of van de Europese ondernemingsraad, of diens plaatsvervanger dat of die lid is van de bemanning van een zeeschip, verhinderd is een vergadering bij te wonen, wordt de mogelijkheid om van nieuwe informatie- en communicatietechnologieën gebruik te maken, indien mogelijk, in aanmerking genomen.

4. Voor zover dat voor het verrichten van hun vertegenwoordigingstaken in een internationale context noodzakelijk is, krijgen de leden van de bijzondere onderhandelingsgroep en de Europese ondernemingsraad scholing met behoud van salaris aangeboden.

Onverminderd de op grond van artikel 6, lid 2, punt f), gesloten overeenkomsten worden de *redelijke* kosten van dergelijke scholing en de daarmee verband houdende uitgaven gedragen door het hoofdbestuur, mits het hoofdbestuur *daarvan* vooraf in kennis is gesteld.”;

10) artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt vervangen door:

“2. De lidstaten treffen passende maatregelen voor het geval de op grond van deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen niet worden nageleefd. Met name zien zij erop toe dat:

- a) adequate procedures beschikbaar zijn om de in deze richtlijn opgenomen rechten en verplichtingen tijdig en doeltreffend te kunnen handhaven;
- b) doeltreffende, afschrikkende en evenredige sancties worden toegepast in geval van schending van de in deze richtlijn opgenomen rechten en verplichtingen.

De lidstaten voorzien in ***afschrikkende financiële sancties voor niet-naleving*** van de nationale bepalingen tot omzetting van de in artikel 9, leden 2 en 3, vastgelegde verplichtingen. Die sancties worden bepaald aan de hand van de in de derde alinea van dit lid genoemde criteria, onverminderd de mogelijkheid om daarnaast in andere soorten sancties te voorzien.

Voor de toepassing van punt b) houden de lidstaten bij de vaststelling van sancties rekening met de ernst, de duur en de gevolgen van de niet-naleving en de vraag of die opzettelijk is of het gevolg van onachtzaamheid. ***In geval van financiële sancties houden zij ook rekening met de jaaromzet van de betrokken onderneming of het betrokken concern, of zorgen zij ervoor dat de toepasselijke sancties een even afschrikkend karakter hebben.***”;

b) lid 3 wordt als volgt gewijzigd:

i) de eerste alinea wordt vervangen door:

“3. De lidstaten voorzien in gerechtelijke en, indien relevant, administratieve procedures die de leden van de bijzondere onderhandelingsgroep of van de Europese ondernemingsraad, of de werknemersvertegenwoordigers in het kader van een procedure voor informatieverstrekking en raadpleging kunnen inleiden met betrekking tot de toepassing van artikel 8 of artikel 8 bis.”;

ii) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“De duur van de in *de eerste alinea bedoelde* procedures maakt de daadwerkelijke uitoefening van de informatie- en raadplegingsrechten uit hoofde van deze richtlijn mogelijk.”;

c) *de volgende leden worden toegevoegd:*

“4. De lidstaten zorgen met betrekking tot de uit hoofde van deze richtlijn toegekende rechten voor doeltreffende toegang tot gerechtelijke en, indien relevant, administratieve procedures voor bijzondere onderhandelingsgroepen, Europese ondernemingsraden of, namens hen, de leden of vertegenwoordigers daarvan. De lidstaten bepalen dat de redelijke kosten voor vertegenwoordiging in rechte en deelname aan die procedures worden gedragen door het hoofdbestuur, of nemen gelijkwaardige maatregelen om te voorkomen dat de toegang tot die procedures feitelijk wordt beperkt op grond van een gebrek aan financiële middelen.

5. Indien de lidstaten de toegang tot gerechtelijke procedures afhankelijk stellen van het volgen van een voorafgaande procedure voor alternatieve geschillenbeslechting, doet het toepassen van een dergelijke procedure *geen afbreuk aan noch beperkt zulks het recht van* de betrokken partijen om een gerechtelijke procedure in te stellen.”;

11) artikel 12 *wordt als volgt gewijzigd:*

a) lid 2 wordt vervangen door:

“2. De regelingen voor het verband tussen de informatieverstrekking aan en raadpleging van de Europese ondernemingsraad en de nationale werknemersvertegenwoordigingsorganen worden, met het oog op een goede onderlinge coördinatie, vastgesteld bij de in artikel 6 bedoelde overeenkomst. Die overeenkomst geldt onverminderd de nationale rechtsbepalingen en/of gebruiken inzake informatie en raadpleging van de werknemers.”;

b) het volgende lid wordt toegevoegd:

“6. Iedere lidstaat kan voorzien in bijzondere bepalingen ten gunste van het hoofdbestuur van ondernemingen op zijn grondgebied die rechtstreeks en hoofdzakelijk een met informatieverstrekking en meningsuiting verband houdende ideologische doelstelling nastreven, op voorwaarde dat dergelijke bijzondere bepalingen reeds in de nationale wetgeving zijn opgenomen op de dag van aanvaarding van deze richtlijn.”;

12) artikel 14 wordt geschrapt;

13) *de volgende artikelen worden ingevoegd:*

“Artikel 14 bis

Overgangsbepalingen

1. Indien een vóór ... *[PB: datum invoegen met ingang waarvan de omzettingbepalingen van toepassing moeten zijn, zoals bepaald in artikel 2, lid 1, tweede alinea, van deze wijzigingsrichtlijn]* overeenkomstig de artikelen 5 en 6 van Richtlijn 94/45/EG of overeenkomstig de artikelen 5 en 6 van deze richtlijn gesloten overeenkomst inzake een Europese ondernemingsraad *na ... [PB: datum invoegen waarop de omzettingbepalingen uiterlijk moeten worden vastgesteld en bekendgemaakt, zoals bepaald in artikel 2, lid 1, eerste alinea]* als gevolg van de wijzigingen die *op ... [PB: datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn invoegen]* in werking zijn getreden, een of meer onderdelen of voorschriften van artikel 6 van deze richtlijn niet behandelt, opent het hoofdbestuur op schriftelijk verzoek *van de Europese ondernemingsraad of* van ten minste 100 werknemers of hun vertegenwoordigers in ten minste twee ondernemingen of vestigingen in ten minste twee verschillende lidstaten *onderhandelingen om die overeenkomst aan te passen opdat de onderdelen en voorschriften van artikel 6 van deze richtlijn wel worden behandeld*. Het hoofdbestuur kan dergelijke onderhandelingen ook op eigen initiatief openen. *Dergelijke onderhandelingen kunnen worden beperkt tot het behandelen in de overeenkomst van de elementen en vereisten van artikel 6 van deze richtlijn die op ... [PB: datum van inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn invoegen] zijn ingevoegd.*

2. Wanneer de overeenkomst inzake een Europese ondernemingsraad procedurele regelingen voor de aanpassing of heronderhandeling ervan bevat, kan op grond van die regelingen over de aanpassing worden onderhandeld. Indien dat niet het geval is, wordt voor de aanpassing de procedure van artikel 5, in samenhang met artikel 13, tweede en derde alinea, gevolgd.
3. *Wanneer* een aanpassingsprocedure *uit hoofde van dit artikel* niet binnen twee jaar na de datum van het verzoek van werknemers of hun vertegenwoordigers *of na de datum waarop de Europese ondernemingsraad of het hoofdbestuur op eigen initiatief de onderhandelingen heeft geopend*, tot overeenstemming leidt, zijn de subsidiaire voorschriften van bijlage I van toepassing.
4. *Dit artikel heeft niet als gevolg dat de partijen bij overeenkomsten inzake een Europese ondernemingsraad worden vrijgesteld van de naleving van de toepasselijke minimumvoorschriften van deze richtlijn.*

Artikel 14 ter

Voorheen vrijgestelde ondernemingen

Indien onderhandelingen op grond van artikel 5 van deze richtlijn worden geopend om op grond van deze richtlijn een overeenkomst te sluiten in een onderneming of concern met een communautaire dimensie waarin vóór de toepassingsdatum van Richtlijn 94/45/EG voor alle werknemers een overeenkomst betreffende de transnationale informatieverstrekking aan en raadpleging van werknemers is gesloten die nog steeds van kracht is, wordt de in artikel 7, lid 1, derde streepje, van deze richtlijn bedoelde periode ingekort tot twee jaar. Het openen van onderhandelingen doet geen afbreuk aan de voorwaarden van de bestaande geldende overeenkomsten.”;

- 14) bijlage I wordt gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij deze richtlijn.

Artikel 2

1. Uiterlijk op ... [PB: *datum invoegen: twee jaar vanaf de inwerkingtreding van deze wijzigingsrichtlijn*] stellen de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast om aan deze richtlijn te voldoen en maken zij die bekend. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

Zij passen die bepalingen toe vanaf ... [PB: *datum invoegen: één jaar vanaf de in de eerste alinea van dit lid bepaalde datum*]. *Zij passen evenwel de bepalingen tot omzetting van artikel 1, punten 12) en 13), voor zover zij betrekking hebben op artikel 14 en artikel 14 bis, leden 1, 2 en 3, toe met ingang van ... [PB: de datum invoegen: één dag na de in de eerste alinea van dit lid bepaalde datum].*

Wanneer de lidstaten die *bepalingen* aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. *De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten* ■ .

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

■ De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op ... *[PB: datum van de eerste alinea van lid 1 van dit artikel invoegen]* in kennis van de wijze waarop de bijzondere onderhandelingsgroepen, de Europese ondernemingsraden en de werknemersvertegenwoordigers op grond van ■ artikel 11, leden 2 *tot en met 5*, van Richtlijn 2009/38/EG, zoals gewijzigd, gerechtelijke en, indien relevant, administratieve procedures kunnen inleiden met inachtneming van alle rechten uit hoofde van die *richtlijn*.

Artikel 3

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 4

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te ■ ,

Voor het Europees Parlement

De voorzitter

Voor de Raad

De voorzitter

BIJLAGE

Subsidiaire voorschriften

Bijlage I bij Richtlijn 2009/38/EG wordt als volgt gewijzigd:

1) punt 1 wordt als volgt gewijzigd:

a) het inleidende gedeelte wordt vervangen door:

“1. Teneinde de doelstelling van artikel 1, lid 1, te verwezenlijken en in de in artikel 7, lid 1, en artikel 14 bis vermelde gevallen wordt een Europese ondernemingsraad ingesteld, waarvan de bevoegdheid en de samenstelling zijn onderworpen aan de volgende regels:”;

b) in punt a) *worden de tweede en de derde alinea vervangen door:*

“De informatieverstrekking aan de Europese ondernemingsraad over transnationale aangelegenheden betreft met name de structuur, de economische en financiële situatie, de waarschijnlijke ontwikkeling van de activiteiten en de productie en afzet van de onderneming met een communautaire dimensie of van het concern met een communautaire dimensie. De informatieverstrekking aan en raadpleging van de Europese ondernemingsraad betreft met name de situatie van en de waarschijnlijke trend op het gebied van werkgelegenheid, investeringen, vaardigheden- en scholingsbeleid, de anticipatie op veranderingen en het beheer van herstructureringsprocessen, met inbegrip van die welke verband houden met de groene en de digitale transitie, wezenlijke veranderingen in de arbeidsomstandigheden, met name in de organisatie van het werk of contractuele betrekkingen, de invoering van nieuwe werkmethoden of productieprocedures, alsook op de verplaatsing van productie, fusies, de inkrimping of sluiting van ondernemingen, vestigingen of belangrijke delen daarvan, en collectief ontslag, ook in ondernemingen waarover zeggenschap wordt uitgeoefend.”

De raadpleging dient op zodanige wijze te verlopen dat de werknemersvertegenwoordigers kunnen bijeenkomen met het hoofdbestuur of, in voorkomend geval, een passender bestuursniveau. De werknemersvertegenwoordigers hebben recht op een met redenen omkleed schriftelijk antwoord op elk advies dat zij vóór de vaststelling van het besluit over de maatregelen in kwestie kenbaar maken, voor zover hun advies binnen een redelijke termijn is uitgebracht.”;

c) *in punt b)* wordt *na de eerste alinea de* volgende *alinea* ingevoegd:

“*Daarbij en voor zover* mogelijk ■ maken vrouwen en mannen elk ten minste 40 % van de leden van de Europese ondernemingsraad en van de leden van het beperkt comité uit. *Indien het beoogde genderevenwicht niet wordt verwezenlijkt, staat dat de oprichting van de Europese ondernemingsraad niet in de weg. Indien het beoogde genderevenwicht niet wordt verwezenlijkt, licht de Europese ondernemingsraad de redenen schriftelijk toe aan de werknemers.*”;

2) punt 2 wordt vervangen door:

“2. De Europese ondernemingsraad heeft het recht *ten minste* tweemaal per jaar *fysiek* met het hoofdbestuur te vergaderen teneinde te worden ingelicht en geraadpleegd, op basis van een verslag van het hoofdbestuur, over de ontwikkeling van de activiteiten van de onderneming met een communautaire dimensie of van het concern met een communautaire dimensie en over de vooruitzichten. De plaatselijke besturen worden daarvan in kennis gesteld. *In uitzonderlijke gevallen kunnen voor dergelijke gewone vergaderingen, indien passend en overeengekomen, digitale communicatie- en coördinatiemiddelen worden gebruikt, waarbij zinvolle informatieverstrekking en raadpleging worden gewaarborgd.*”;

3) punt 3 *wordt als volgt gewijzigd*:

a) de eerste *en* de tweede alinea **■** worden vervangen door:

“3. Wanneer zich bijzondere omstandigheden of beslissingen voordoen *waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij van* aanzienlijke invloed zijn op de belangen van de werknemers, en de urgentie niet toelaat dat de informatieverstrekking of raadpleging op de volgende geplande vergadering van de Europese ondernemingsraad plaatsvindt, met name in het geval van verplaatsing, sluiting van ondernemingen of vestigingen, of collectief ontslag, heeft het beperkt comité of bij ontstentenis daarvan, de Europese ondernemingsraad, het recht tijdig te worden geïnformeerd. Het/hij heeft het recht op zijn verzoek een vergadering te beleggen met het hoofdbestuur of enig passender bestuursniveau met eigen beslissingsbevoegdheid binnen de onderneming met een communautaire dimensie of binnen het concern met een communautaire dimensie, teneinde geïnformeerd en geraadpleegd te worden.

In het geval van een met het beperkt comité belegde vergadering mogen ook de leden van de Europese ondernemingsraad deelnemen die zijn verkozen of aangewezen door de vestigingen en/of ondernemingen waarop de bewuste omstandigheden of beslissingen rechtstreeks betrekking hebben of waarvan redelijkerwijs verwacht kan worden dat die omstandigheden of beslissingen op hen van invloed zullen zijn.”;

b) de vijfde alinea wordt vervangen door:

“De informatieverstrekking en raadpleging in de in dit punt bedoelde omstandigheden vinden plaats onverminderd artikel 1, lid 2, en de artikelen 8 en 8 bis.”;

4) **█** *punt 5 wordt vervangen door:*

“5. De Europese ondernemingsraad of het beperkt comité kan zich laten bijstaan door deskundigen van zijn keuze, voor zover dat voor het verrichten van zijn taken noodzakelijk is. Tot die deskundigen kunnen vertegenwoordigers van erkende vakbondsorganisaties op communautair niveau behoren. Op verzoek van de Europese ondernemingsraad hebben die deskundigen het recht om als adviseur vergaderingen van de Europese ondernemingsraad en vergaderingen met het hoofdbestuur bij te wonen. Dat wordt vooraf bij het hoofdbestuur gemeld.”;

5) punt 6 wordt vervangen door:

“6. De huishoudelijke uitgaven van de Europese ondernemingsraad worden gedragen door het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur stelt de leden van de Europese ondernemingsraad zodanige financiële en materiële middelen ter beschikking dat zij hun taken op passende wijze kunnen verrichten.

Met name worden, tenzij anders is overeengekomen, de kosten in verband met de organisatie van de vergaderingen en de vertolking, alsook de reis- en verblijfsuitgaven van de leden van de Europese ondernemingsraad en van het beperkt comité, gedragen door het hoofdbestuur.

De huishoudelijke uitgaven van de Europese ondernemingsraad omvatte redelijke kosten voor de inschakeling van juridisch *deskundigen*. De huishoudelijke uitgaven worden aan het hoofdbestuur gemeld voordat ze worden gedaan.

■

Met inachtneming van de in dit punt beschreven beginselen kunnen de lidstaten budgettaire voorschriften inzake de werking van de Europese ondernemingsraad vaststellen.”.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0215

Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de EG en Ivoorkust – uitvoeringsprotocol (2025–2029) bij de overeenkomst

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over het ontwerpbesluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Unie, van het Protocol inzake de uitvoering van de Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Republiek Ivoorkust en de Europese Gemeenschap (2025-2029) (07374/2025 – C10-0114/2025 – 2025/0046(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerpbesluit van de Raad (07374/2025),
 - gezien het ontwerpprotocol inzake de uitvoering van de Partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Republiek Ivoorkust en de Europese Gemeenschap (2025-2029) (07042/2025),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 43, lid 2, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0114/2025),
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de begrotingsbeoordeling door de Begrotingscommissie,
 - gezien het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie visserij (A10-0159/2025),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van het protocol;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Republiek Ivoorkust.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0216

Terugtrekking van de Europese Unie uit de Internationale Studiegroep voor Rubber (IRSG)

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de terugtrekking van de Europese Unie uit de Internationale Studiegroep voor Rubber (IRSG) (11951/2025 – C10-0208/2025 – 2017/0159(NLE))

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerpbesluit van de Raad (11951/2025),
 - gezien de Statuten van de Internationale Studiegroep voor Rubber¹ en met name artikel XVI, lid 3,
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 207, lid 4, eerste alinea, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, punt a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C10-0208/2025),
 - gezien artikel 107, leden 1 en 4, en artikel 117, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie internationale handel (A10-0186/2025),
1. hecht zijn goedkeuring aan de terugtrekking van de Europese Unie uit de Internationale Studiegroep voor Rubber;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsook aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en het 5.1.2.e van de Internationale Studiegroep voor Rubber.

¹ PB L 264 van 8.10.2011, blz. 14, ELI: <http://data.europa.eu/eli/statute/2011/1008/oj>.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0218

Ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025: actualisering van de ontvangsten (eigen middelen) en aanpassingen van de uitgaven

Resolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2025 – actualisering van de ontvangsten (eigen middelen) en aanpassingen aan de uitgaven (12353/2025 – C10-0209/2025 – 2025/0206(BUD))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie¹, en met name artikel 44,
- gezien de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2025, definitief vastgesteld op 27 november 2024²,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027³,
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen⁴,
- gezien Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van

¹ PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>.

² PB L, 2025/31, 27.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/budget/2025/31/oj>.

³ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/433/oj>.

⁴ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.

Besluit 2014/335/EU, Euratom¹,

- gezien het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025, vastgesteld door de Commissie op 4 juli 2025 (COM(2025)0410),
 - gezien het standpunt inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025, vastgesteld door de Raad op 16 september 2025 en meegedeeld aan het Europees Parlement op 17 september 2025 (12353/2025 – C10-0209/2025),
 - gezien de artikelen 96 en 98 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A10-0165/2025),
- A. overwegende dat het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 er in de eerste plaats op gericht is de ontvangstenzijde van de begroting aldus te actualiseren dat rekening wordt gehouden met de laatste ontwikkelingen, en er daarnaast op gericht is de uitgavenzijde van de begroting op enkele punten aan te passen;
- B. overwegende dat het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 een herziening inhoudt van de raming van de eigen middelen met betrekking tot douanerechten, die 1 % lager ligt dan de raming van mei 2024, met betrekking tot de afgetopte btw-grondslag, die 2,4 % lager ligt dan de raming van mei 2024, met betrekking tot niet-gerecycled kunststof verpakkingsafval, die 3,5 % lager ligt dan de raming van mei 2024, en met betrekking tot de totale bni-grondslag voor de EU, die 0,5 % hoger ligt dan de raming van mei 2024;
- C. overwegende dat in het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 ook de bijdrage van het Verenigd Koninkrijk in 2025 op grond van het terugtrekkingsakkoord wordt geactualiseerd, die 1,53 miljard EUR bedraagt, een bescheiden daling van 25 miljoen EUR ten opzichte van de raming die in de begroting 2025 was opgenomen;
- D. overwegende dat in het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 ook rekening wordt gehouden met de geïnde geldboeten, sancties voor niet-nakoming en negatieve rendementen tot eind mei 2025, waardoor de oorspronkelijke raming voor boeten en sancties in de begroting 2025 met 291 miljoen EUR wordt verhoogd;
- E. overwegende dat in het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 met betrekking tot de uitgavenzijde een aantal actualisering van de vastleggings- en betalingskredieten wordt voorgesteld, in het bijzonder een verhoging met 3,5 miljard EUR van de betalingen voor het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling,
1. neemt kennis van het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 zoals ingediend door de Commissie;
 2. wijst erop dat de daling van het bedrag aan andere eigen middelen dan het bni en de gestegen behoefte aan betalingskredieten leiden tot een stijging van de bni-bijdrage met 4,3 miljard EUR; wijst erop dat dit een verhoging inhoudt van het uniforme afroepingspercentage van het bni van 0,527 % in OGB 1/2025 naar 0,547 % in OGB 2/2025;

¹ PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj>.

3. benadrukt dat in het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025 de forfaitaire bni-verlagingen voor de vijf begunstigde lidstaten ongeveer 9,2 miljard EUR bruto bedragen; benadrukt dat deze kortingen geïndexeerd zijn en daarom sneller zijn gestegen dan de maxima van het Meerjarig Financieel Kader (MFK), die jaarlijks worden aangepast op basis van de deflator van 2 %; benadrukt dat de begroting van de Unie de afgelopen jaren aanzienlijk onder druk is komen te staan omdat een antwoord moest worden geboden op verschillende crises; benadrukt dat deze afwijking in de vorm van kortingen de lasten voor de andere lidstaten vergroot;
4. prijst de Commissie voor het feit dat zij opnieuw inspanningen heeft geleverd om mogelijke nieuwe inkomstenbronnen te vinden voor de begroting van de Unie; neemt in dit verband kennis van het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie van 16 juli 2025; is van mening dat een snelle goedkeuring van nieuwe eigen middelen noodzakelijk is om de voor de begroting beschikbare middelen te verhogen; benadrukt dat nieuwe eigen middelen billijk moeten zijn en niet alleen essentieel zijn met het oog op de terugbetaling van de leningen in het kader van NextGenerationEU, maar ook om ervoor te zorgen dat de Unie in staat is haar hogere uitgaven te dekken; wijst in dit verband op zijn vaste standpunt dat meevallers die voortvloeien uit boetes en sancties, of soortgelijke bedragen, moeten worden gebruikt als aanvullende ontvangsten voor de Uniebegroting met het oog op crisisrespons of onverwachte behoeften en niet mogen leiden tot een overeenkomstige verlaging van de bni-bijdrage; benadrukt dat dergelijke bedragen in het huidige MFK worden “teruggegeven” aan de lidstaten;
5. benadrukt dat recente crises, zoals de pandemie, de ernstige problemen op het gebied van de energievoorziening en de oorlog in Oekraïne, aantonen dat er serieus moet worden nagedacht over flexibiliteit in het volgende MFK; herhaalt zijn standpunt dat het toekomstige flexibiliteitsinstrument moet worden gevuld door middel van een aantal aanvullende financieringsbronnen, waaronder het jaarlijkse overschot van het voorgaande jaar, boetes en teruggevloeide middelen; neemt kennis van de bepalingen in de voorgestelde MFK-verordening waarin de Commissie voorstelt het flexibiliteitsinstrument aan te vullen met bepaalde bedragen, in overeenstemming met de herhaalde verzoeken van het Parlement; wijst er echter op dat flexibiliteit niet ten koste mag gaan van transparantie;
6. verwelkomt de voorgestelde verhoging van de betalingskredieten voor het Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling, een logisch gevolg van het feit dat de strategische GLB-plannen 2023-2027 en de interventies in het kader van de programma's 2014-2020 versneld worden uitgevoerd, waardoor tijdens de voorgaande begrotingsjaren opgelopen vertragingen kunnen worden ingehaald;
7. verwelkomt de voortdurende verbeteringen op het gebied van het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM), maar vraagt zich af waarom een vereenvoudiging van de CBAM-verordening zou moeten leiden tot een verhoging van de vastleggingskredieten met ruim 8 miljoen EUR, in plaats van een verlaging als gevolg van een grotere efficiëntie;
8. vraagt zich verder af of het wenselijk is om de extra behoeften voor het gecentraliseerde douanesysteem in rubriek 1 en het CBAM in rubriek 3 te compenseren door een evenredige verlaging van de toewijzingen in het kader van het instrument voor douanecontroleapparatuur in rubriek 4; betreurt dat de huidige begrotingssituatie de

Commissie ertoe heeft gebracht aanzienlijke bedragen tussen de rubrieken te herschikken en herinnert aan zijn vaste standpunt dat nieuwe beleidsprioriteiten, taken of behoeften gefinancierd moeten worden met nieuwe middelen; wijst er met nadruk op dat het regelmatig herschikken van middelen geen deugdelijke manier is om de prioriteiten van de Unie te financieren, aangezien dit afbreuk doet aan investeringen en een gevaar vormt voor de verwezenlijking van vastgelegde beleidsdoelstellingen;

9. benadrukt en verwelkomt het feit dat de voorgestelde wijzigingen in het organigram van de EU-Autoriteit voor de bestrijding van witwassen ervoor zullen zorgen dat deze autoriteit haar taken tijdig en efficiënt kan uitvoeren; herinnert eraan dat deze belangrijke instelling een centrale rol speelt bij de bescherming van het geld van de belastingbetaler en nadrukkelijk wordt gesteund door het Europees Parlement;
10. verwelkomt de vooruitgang die Bulgarije heeft geboekt bij de invoering van de euro en staat volledig achter het verstrekken van extra middelen om de overgang naar de nieuwe munteenheid te begeleiden met passende en gerichte communicatieactiviteiten; bevestigt dat, gezien het ontbreken van een niet-toegewezen marge in rubriek 2b, hiervoor het flexibiliteitsinstrument moet worden ingezet;
11. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad inzake het ontwerp van gewijzigde begroting nr. 2/2025;
12. verzoekt zijn Voorzitter te constateren dat de gewijzigde begroting nr. 2/2025 definitief is vastgesteld en zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
13. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de overige instellingen en de betrokken organen, alsook aan de nationale parlementen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0222

Genetisch gemodificeerde maïs DP51291

Resolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2025 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van 22 september 2025 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP51291 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (2025/2807(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van 22 september 2025 van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP51291 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad¹,
- gezien Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22 september 2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders², en met name artikel 7, lid 3, en artikel 19, lid 3,
- gezien de stemming van 13 juni 2025 in het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003, die geen advies heeft opgeleverd, en de stemming van 15 juli 2025 in het comité van beroep, die evenmin een advies heeft opgeleverd,
- gezien artikel 11 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren³,

¹ PB L, 2025/1898, 23.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1898/oj.

² PB L 268 van 18.10.2003, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj>.

³ PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>.

- gezien het advies dat op 2 oktober 2024 door de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) is goedgekeurd en op 11 november 2024 is gepubliceerd¹,
- gezien zijn eerdere resoluties waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor genetisch gemodificeerde organismen (“ggo’s”)²,

¹ Wetenschappelijk advies van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen getiteld “Assessment of genetically modified maize DP51291 (application GMFF-2021-0071)”. EFSA Journal 2024;22(11):9059; <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.9059>.

² Het Parlement heeft in de achtste zittingsperiode 36, en in de negende zittingsperiode 38 resoluties aangenomen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het verlenen van vergunningen voor ggo’s. Daarnaast heeft het Parlement in de tiende zittingsperiode de volgende resoluties aangenomen:

- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2628 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 89034 × 1507 × NK603 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1797, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1797/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2627 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd katoen COT102 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1798, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1798/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2629 van de Commissie tot verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerd maïs MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 en acht subcombinaties daarvan overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1799, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1799/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1828 van de Commissie betreffende de verlenging van de vergunning voor het in de handel brengen van diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 810 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/1207 van de Commissie (PB C, C/2025/1800, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1800/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1822 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP915635 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1801, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1801/oj>).
- Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/1826 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde maïs DP23211 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1802, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1802/oj>).

- gezien artikel 115, leden 2 en 3, van zijn Reglement,
 - gezien de ontwerp-resolutie van de Commissie milieubeheer, klimaat en voedselveiligheid,
- A. overwegende dat Corteva Agriscience Belgium B.V., gevestigd in België, namens Corteva Agriscience LLC, gevestigd in de Verenigde Staten, op 27 januari 2023 bij de bevoegde nationale instantie van Nederland een aanvraag heeft ingediend voor het in de handel brengen van levensmiddelen, voedsel ingrediënten en diervoeders die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP51291 (de “genetisch gemodificeerde maïs”);
 - B. overwegende dat de genetisch gemodificeerde maïs de toxine IPD072Aa produceert tegen de maïswortelkever, het eiwit fosfinotricineacetyltransferase (PAT) voor tolerantie tegen herbiciden die glufosinaat bevatten, en het eiwit PMI als selecterende merker;
 - C. overwegende dat glufosinaat, dat als een complementaire herbicide wordt beschouwd, is ingedeeld als een reproductietoxische stof in categorie 1B en derhalve voldoet aan de uitsluitingscriteria als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees

– Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over Uitvoeringsbesluit (EU) 2024/2618 van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP202216 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1803, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1803/oj>).

– Resolutie van het Europees Parlement van 26 november 2024 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 94804 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/1804, 4.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1804/oj>).

– Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs DP910521 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2246, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2246/oj>).

– Resolutie van het Europees Parlement van 12 februari 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie betreffende de verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met de genetisch gemodificeerde maïs MON 95275 overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (PB C, C/2025/2247, 29.4.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2247/oj>).

– Resolutie van het Europees Parlement van 8 mei 2025 over het ontwerp van uitvoeringsbesluit van de Commissie tot verlening van een vergunning voor het in de handel brengen van producten die geheel of gedeeltelijk bestaan uit of zijn geproduceerd met genetisch gemodificeerde soja MON 87705 × MON 87708 × MON 89788, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad (P10_TA(2025)0106).

Parlement en de Raad¹; overwegende dat de goedkeuring van glufosinaat voor gebruik in de Unie op 31 juli 2018 is verstreken;

- D. overwegende dat IPD072 een door de bacterie *Pseudomonas chlororaphis* geproduceerde insecticidetoxine is, die ontwikkeld is tegen de maïswortelkever;

Complexe genetische manipulatie

- E. overwegende dat de maïs DP51291 ontwikkeld is middels een complex, uit meerdere stappen bestaand proces van genetische manipulatie, waarbij een genomisch “landing pad” wordt gecreëerd, gevolgd door een microprojectielbombardement met vijf plasmiden, en het via de bacterie *Agrobacterium tumefaciens* inbrengen van expressiecassettes in het “landing pad”;
- F. overwegende dat dit proces van genetische manipulatie geresulteerd heeft in de verwijdering van 113 basenparen van maïs genetisch DNA, zoals gebleken is bij een bio-informatica-analyse, en geleid heeft tot de vorming van meerdere nieuwe open leesramen (ORF's), hetgeen duidt op potentiële genetische modificaties als gevolg van de transformatieprocedure; overwegende dat vijf van deze ORF's een sequentieovereenkomst van meer dan 35 % met bekende allergenen vertoonden, waarmee ze de gebruikelijke drempel voor de beoordeling van mogelijke allergene reacties overschreden²;

Gebrek aan gegevens over landbouwpraktijken en milieufactoren

- G. overwegende dat krachtens Uitvoeringsverordening (EU) nr. 503/2013 van de Commissie³ moet worden beoordeeld of de verwachte landbouwpraktijken van invloed zijn op de expressie van de onderzochte eindpunten; overwegende dat dit op grond van de uitvoeringsverordening met name relevant is bij herbicidetolerante planten;
- H. overwegende dat met de omgeving samenhangende stresserende factoren, zoals droogte of extreme temperaturen, onverwachte patronen van gen-expressie in nieuw toegevoegde DNA-sequenties kunnen veroorzaken⁴;

¹ Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj>).

² https://www.testbiotech.org/wp-content/uploads/2024/12/Testbiotech_comment_maize_DP51291.pdf.

³ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 503/2013 van de Commissie van 3 april 2013 betreffende vergunningaanvragen voor genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 641/2004 van de Commissie en (EG) nr. 1981/2006 van de Commissie (PB L 157 van 8.6.2013, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2013/503/oj).

⁴ Trtikova, M., Wikmark, O.G., Zemp, N., Widmer, A., Hilbeck, A., (2015) “Transgene Expression and Bt Protein Content in Transgenic Bt Maize (MON810) under Optimal and Stressful Environmental Conditions”, PLoS ONE 10(4): e0123011, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0123011>.

- I. overwegende dat de veldproeven die gebruikt zijn ter ondersteuning van de analyse van de samenstelling en het fenotype van de genetisch gemodificeerde maïs gedurende één groeiseizoen (2021) in de Verenigde Staten en Canada hebben plaatsgevonden onder weersomstandigheden die geen adequate weerspiegeling zijn van de verscheidenheid aan regio's waar maïs wordt geteeld, met name in landen als Brazilië;
- J. overwegende dat op sommige proeflocaties extreme weersverschijnselen zijn gerapporteerd; overwegende dat er geen specifiek onderzoek is gedaan voor het beoordelen van toekomstige omstandigheden en de invloed daarop van klimaatverandering;
- K. overwegende dat gedurende de veldproeven slechts één keer glufosinaat is gebruikt, op basis van aanbevelingen van de EFSA betreffende de dosering; overwegende dat de hoeveelheden herbiciden die worden gebruikt en de frequentie waarmee dit gebeurt in de praktijk evenwel vaak sterk verschillen van regio tot regio en dat het tot een intensiever of herhaald gebruik kan komen, hetgeen betekent dat de gegevens van de veldproeven mogelijk geen adequate weerspiegeling zijn van de volledige waaier van milieu- en landbouwomstandigheden van de regio's waar de genetisch gemodificeerde maïs waarschijnlijk wordt geteeld respectievelijk ingevoerd;

Onvoldoende beoordeling van glufosinaat

- L. overwegende dat glufosinaat in verband wordt gebracht met aanzienlijke risico's voor de biodiversiteit, met toxiciteit, en met gevolgen voor de gezondheid van het ecosysteem op de lange termijn;
- M. overwegende dat de overgrote meerderheid van genetisch gemodificeerde gewassen zodanig genetisch zijn gemodificeerd dat ze tolerant zijn voor één of meerdere "complementaire" herbiciden die gedurende de gehele teelt van het genetisch gemodificeerde gewas kunnen worden gebruikt zonder dat het gewas sterft, zoals het geval zou zijn bij een niet-herbicidetolerant gewas; overwegende dat uit een aantal studies blijkt dat de teelt van herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen tot een toename van het gebruik van complementaire herbiciden leidt, voornamelijk vanwege het ontstaan van herbicidetolerant onkruid¹;
- N. overwegende dat herbicidetolerante genetisch gemodificeerde gewassen een lock-in veroorzaken waarbij landbouwers afhankelijk worden van een onkruidbeheersysteem dat grotendeels of volledig berust op het gebruik van herbiciden, doordat er voor genetisch gemodificeerd zaad een premie wordt aangerekend die alleen kan worden gerechtvaardigd als landbouwers die dit zaad kopen ook sproeien met de complementaire herbiciden; overwegende dat een grotere afhankelijkheid van complementaire herbiciden op landbouwbedrijven die de genetisch gemodificeerde

¹ Zie bijvoorbeeld Schulz, R., Bub, S., Petschick, L.L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021) "Applied pesticide toxicity shifts toward plants and invertebrates, even in GM crops", *Science* 372(6537), blz. 81-84, <https://doi.org/10.1126/science.abe1148>; Bonny, S., "Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact", *Environmental Management*, januari 2016;57(1), blz. 31-48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>; en Benbrook, C. M., "Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years", *Environmental Sciences Europe*, 28 september 2012, Vol. 24(24), <https://doi.org/10.1186/2190-4715-24-24>.

gewassen aanplanten het ontstaan en de verspreiding van onkruid zal versnellen dat tolerant is voor deze herbiciden, waardoor nog meer herbiciden moeten worden gebruikt; een vicieuze cirkel die bekendstaat als de “pesticidentredmolen”;

- O. overwegende dat de negatieve effecten van de buitensporige afhankelijkheid van herbiciden op de bodemgezondheid, de waterkwaliteit en de boven- en ondergrondse biodiversiteit zullen toenemen en zullen leiden tot een grotere blootstelling van mens en dier, mogelijk ook door een toename van residuen van herbiciden op levensmiddelen en diervoeders;
- P. overwegende dat de beoordeling van residuen van herbiciden en metaboliëten in genetisch gemodificeerde gewassen beschouwd wordt als een kwestie die niet binnen de bevoegdheid van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen valt en daarom geen deel uitmaakt van de vergunningsprocedure voor ggo's;

Niet opgeloste vragen in verband met de toxine IPD072Aa

- Q. overwegende dat op grond van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 503/2013 een toxicologische beoordeling moet worden uitgevoerd om aan te tonen dat de bedoelde gevolgen van een genetische modificatie geen negatieve gevolgen voor de menselijke en de dierlijke gezondheid hebben;
- R. overwegende dat IPD072Aa een nieuw eiwit is, hetgeen betekent dat wat betreft het gebruik ervan in de landbouw en de introductie ervan in de voedselketen niet volledig kan worden vertrouwd op eerder opgedane ervaring;
- S. overwegende dat, ondanks verschillen, de waargenomen overeenkomsten tussen IPD072Aa en Bt-toxinen duiden op het belang van een robuust risicobeoordelingsproces; overwegende dat uit meerdere studies is gebleken dat Bt-toxinen immuuniteitsgerelateerde neveneffecten kunnen hebben, waaronder wellicht adjuvans-eigenschappen¹, hetgeen betekent dat zij de allergene eigenschappen van andere eiwitten waarmee ze in contact komen, kunnen verhogen;
- T. overwegende dat uit een wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat de toxiciteit van Bt-toxinen ook kan worden vergroot door interactie met residuen van besproeiing met herbiciden en dat er verder onderzoek nodig is naar de combinatorische effecten van meerdere transformatiestappen (genetisch gemodificeerde gewassen die zijn gemodificeerd om herbicidetolerant te zijn en insecticiden te produceren in de vorm van Bt-toxinen)²; overwegende dat de beoordeling van de mogelijke interactie van residuen van herbiciden en de metaboliëten ervan met Bt-toxinen wordt beschouwd als een kwestie die niet onder de bevoegdheid van het EFSA-panel voor genetisch gemodificeerde organismen valt en daarom geen deel uitmaakt van de risicobeoordeling;

¹ Zie voor een overzicht hiervan: Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., “An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals”, *Journal of Applied Toxicology*, mei 2016, 36(5), blz. 630-648, <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>.

² Bøhn, T., Macagnan Rover, C., Semenchuk, P. R., “*Daphnia magna* negatively affected by chronic exposure to purified Cry-toxins”, *Food and Chemical Toxicology*, mei 2016, Volume 91, blz. 130-140, <https://doi.org/10.1016/j.fct.2016.03.009>.

- U. overwegende dat bij de beoordeling van de toxiciteit van IPD072Aa geen aandacht is besteed aan de potentiële synergistische of cumulatieve gevolgen van interacties met plantmetabolieten en herbicideresiduen;
- V. overwegende dat er geen gegevens zijn verstrekt over de cumulatie van IPD072Aa in voedselnetwerken, de disseminatie ervan in het milieu, met name via afvalwater en mest in de bodem en aquatische ecosystemen, en de gevolgen ervan voor niet-doelorganismen;
- W. overwegende dat de potentiële genenstroom naar wilde verwante gewassen zoals teosinte, waar in Spanje en Frankrijk melding van wordt gemaakt, zorgen baart in verband met de persistentie van het transgeen in het milieu en de mogelijke ecologische gevolgen daarvan¹;
- X. overwegende dat de monitoringsvoorschriften als bedoeld in Uitvoeringsverordening (EU) nr. 503/2013 onvoldoende worden gehandhaafd, en dat geen onafhankelijke verificatie van de door Corteva Agriscience LLC overgelegde gegevens heeft plaatsgevonden;

Het waarborgen van een wereldwijd gelijk speelveld en het nakomen van de internationale verplichtingen van de Unie

- Y. overwegende dat de teelt van genetisch gemodificeerde maïs in de Unie niet is toegestaan; overwegende dat de goedkeuring van Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van de Commissie de invoer in de Unie mogelijk maakt van producten die niet voldoen aan de normen waar de boeren van de Unie zich aan moeten houden, waarmee zij een concurrentienadeel hebben;
- Z. overwegende dat de Commissie in de conclusies van de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU² wordt verzocht haar aanpak inzake markttoegang voor de in- en uitvoer van agrovoedingsmiddelen te herzien, gezien de uitdagingen die het gevolg zijn van uiteenlopende normen van de Unie en haar handelspartners; overwegende dat eerlijkere handelsbetrekkingen op mondiaal niveau, in overeenstemming met de doelstellingen voor een gezond milieu, één van de belangrijkste eisen van landbouwers waren tijdens de demonstraties van 2023 en 2024;
- AA. overwegende dat in een verslag van de speciale rapporteur van de Verenigde Naties (VN) voor het recht op voedsel uit 2017 is vastgesteld dat gevaarlijke bestrijdingsmiddelen catastrofale gevolgen hebben voor de volksgezondheid, met name in ontwikkelingslanden³; overwegende dat duurzameontwikkelingsdoelstelling (SDG) 3.9 van de VN erin bestaat om uiterlijk in 2030 het aantal sterfgevallen en

¹ Trtikova, M., Lohn, A., Binimelis, R., Chapela, I., Oehen, B., Zemp, N., Widmer, A., Hilbeck, A., (2017), “Teosinte in Europe – Searching for the Origin of a Novel Weed”, Scientific Reports, 7:1560, <https://doi.org/10.1038/s41598-017-01478-w>.

² Strategische dialoog over de toekomst van de landbouw in de EU. Een gedeeld vooruitzicht op landbouw en voedsel in Europa, september 2024, https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aeal1032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

³ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>.

ziekten als gevolg van gevaarlijke chemische stoffen en lucht-, water- en bodemvervuiling en -verontreiniging in aanzienlijke mate te verminderen¹;

- AB. overwegende dat het mondiaal biodiversiteitskader van Kunming-Montreal, dat in december 2022 tijdens de COP15 van het VN-Verdrag inzake biologische diversiteit (VN-VBD) is overeengekomen, een mondiale doelstelling omvat om het risico van bestrijdingsmiddelen tegen 2030 met ten minste 50 % te verminderen²;
- AC. overwegende dat in Verordening (EG) nr. 1829/2003 is bepaald dat genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders geen negatieve effecten mogen hebben op de menselijke gezondheid, de diergezondheid of het milieu, en dat de Commissie bij het opstellen van haar besluit rekening moet houden met eventuele relevante bepalingen van het Unierecht en andere ter zake dienende factoren; overwegende dat dergelijke ter zake dienende factoren de verplichtingen van de Unie in het kader van de SDG's van de VN en het VBD van de VN moeten omvatten;

Vermindering van de afhankelijkheid van geïmporteerd diervoeder

- AD. overwegende dat een van de lessen die moeten worden getrokken uit de COVID-19-crisis en de aanhoudende oorlog in Oekraïne, is dat de Unie een einde moet maken aan haar afhankelijkheid van bepaalde kritieke materialen; overwegende dat Commissievoorzitter Ursula von der Leyen commissaris Christophe Hansen in haar opdrachtbrief heeft verzocht na te gaan hoe de invoer van kritieke grondstoffen kan worden verminderd³;

Niet-democratische besluitvorming

- AE. overwegende dat het Parlement in zijn achtste zittingsperiode in totaal 36 resoluties heeft aangenomen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het in de handel brengen van ggo's voor gebruik als levensmiddelen en diervoeders (33 resoluties) en tegen de teelt van ggo's in de Unie (drie resoluties); overwegende dat het Parlement in zijn negende zittingsperiode 38 resoluties heeft aangenomen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het in de handel brengen van ggo's, en in de huidige, tiende zittingsperiode nog eens elf resoluties heeft aangenomen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen het in de handel brengen van ggo's;
- AF. overwegende dat de Commissie zich bewust is van de democratische tekortkomingen, het gebrek aan steun van de lidstaten en de bezwaren van het Parlement, maar desondanks vergunningen blijft verlenen voor ggo's;
- AG. overwegende dat de Commissie ook zonder wetswijziging een vergunning voor ggo's kan weigeren als in het comité van beroep geen gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten voor vergunningverlening is⁴;

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>.

² https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/ip_22_7834.

³ https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en.

⁴ Overeenkomstig artikel 6, lid 3, van Verordening (EU) nr. 182/2011 “kan” de Commissie de vergunning alsnog verlenen indien in het comité van beroep geen steun van een gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten is gevonden. Zij hoeft dit dus niet te doen.

- AH. overwegende dat de stemming op 13 juni 2025 in het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders als bedoeld in artikel 35 van Verordening (EG) nr. 1829/2003 geen advies heeft opgeleverd, wat betekent dat er voor het verlenen van een vergunning geen gekwalificeerde meerderheid van de lidstaten werd gevonden¹; overwegende dat de stemming op 15 juli 2025 in het comité van beroep evenmin een advies heeft opgeleverd;
1. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van de Commissie de in Verordening (EG) nr. 1829/2003 bedoelde uitvoeringsbevoegdheden overschrijdt;
 2. is van mening dat Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 van de Commissie niet in overeenstemming is met het recht van de Unie, aangezien het niet verenigbaar is met het doel van Verordening (EG) nr. 1829/2003 om overeenkomstig de algemene beginselen die in Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad zijn vastgesteld² de basis te leggen voor het waarborgen van een hoog beschermingsniveau voor het leven en de gezondheid van de mens, de gezondheid en het welzijn van dieren, het milieu en de belangen van de consument met betrekking tot genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, waarbij de goede werking van de interne markt gewaarborgd is;
 3. verzoekt de Commissie Uitvoeringsbesluit (EU) 2025/1898 in te trekken en een nieuw ontwerp aan het comité voor te leggen;
 4. verzoekt de Commissie in het kader van onderhandelingen over vrijhandelsakkoorden te zorgen voor convergentie van normen tussen de Unie en haar partners, teneinde te voldoen aan de veiligheidsnormen van de Unie;
 5. verzoekt de Commissie geen vergunningen te verlenen voor de genetisch gemodificeerde maïs vanwege de verhoogde risico's voor de biodiversiteit, de voedselveiligheid en de gezondheid van werknemers, in overeenstemming met de "één gezondheid"-benadering;
 6. verwacht van de Commissie dat zij met spoed haar toezegging³ nakomt om met een voorstel te komen om ervoor te zorgen dat gevaarlijke chemische stoffen die in de Unie verboden zijn, niet voor uitvoer worden geproduceerd;
 7. stelt tevreden vast dat de Commissie in een schrijven van 11 september 2020 aan leden van het Parlement eindelijk heeft erkend dat in vergunningsbesluiten voor ggo's

¹ https://food.ec.europa.eu/document/download/ee1a5aed-5303-4c32-bb59-813143a1df47_en?filename=sc_modif-genet_20250613_sum.pdf.

² Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

³ Als bedoeld in de bijlage bij de mededeling van de Commissie van 14 oktober 2020 getiteld "Strategie voor duurzame chemische stoffen – Op weg naar een gifvrij milieu", COM(2020)0667, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=COM%3A2020%3A667%3AFIN#document2>.

rekening moet worden gehouden met duurzaamheid¹; is evenwel diep teleurgesteld dat de Commissie sindsdien vergunningen voor de invoer van ggo's in de Unie is blijven verlenen, ondanks de aanhoudende bezwaren van het Parlement en een meerderheid van de lidstaten die tegen deze besluiten stemt;

8. dringt er nogmaals bij de Commissie op aan de verplichtingen van de Unie krachtens internationale overeenkomsten na te komen, zoals de Klimaatovereenkomst van Parijs, het VBD van de VN en de SDG's van de VN; roept er nogmaals toe op om ontwerputvoeringshandelingen vergezeld te doen gaan van een toelichting waarin wordt uiteengezet op welke manier aan het "niet schaden"-beginsel is voldaan²;
9. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

¹ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

² Resolutie van het Europees Parlement van 15 januari 2020 over de Europese Green Deal (PB C 270 van 7.7.2021, blz. 2), paragraaf 102.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0228

Beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften in 2024

Resolutie van het Europees Parlement van 9 oktober 2025 over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften in 2024 (2025/2114(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften,
 - gezien de artikelen 10 en 11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
 - gezien de artikelen 20, 24 en 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) over het recht van burgers en ingezetenen van de EU om een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Parlement,
 - gezien artikel 228 VWEU inzake de rol en taken van de Europese Ombudsman,
 - gezien artikel 44 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie inzake het recht om verzoekschriften in te dienen bij het Europees Parlement,
 - gezien de bepalingen van het VWEU met betrekking tot de inbreukprocedure, en met name de artikelen 258 en 260,
 - gezien artikel 55 en artikel 233, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie verzoekschriften (A10-0170/2025),
- A. overwegende dat de Commissie verzoekschriften na de Europese verkiezingen, die van 6 tot en met 9 juni 2024 hebben plaatsgevonden, en na de installatie van het nieuwe Parlement, op 16 juli 2024, op 23 juli 2024 haar constituerende vergadering heeft gehouden;
- B. overwegende dat het jaarverslag over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften bedoeld is om een analyse te bieden van de in 2024 ontvangen verzoekschriften en de betrekkingen met andere instellingen, alsook om een getrouw beeld te geven van de in 2024 verwezenlijkte doelstellingen;
- C. overwegende dat het Parlement in 2024 1 518 verzoekschriften heeft ontvangen, wat neerkomt op een stijging met 4,3 % ten opzichte van de 1 452 verzoekschriften die in

2023 zijn ontvangen, en een stijging met 19,8 % ten opzichte van de 1 217 verzoekschriften die in 2022 zijn ontvangen; overwegende dat het totale aantal ontvangen verzoekschriften nog steeds aanzienlijk lager is dan de piek in 2013 en 2014, toen het Parlement respectievelijk 2 891 en 2 715 verzoekschriften ontving;

- D. overwegende dat in 2024 15 661 gebruikers verzoekschriften hebben gestuurd op het webportaal voor verzoekschriften van het Parlement, een aanzienlijke daling ten opzichte van 26 331 in 2023 en 22 441 in 2022; overwegende dat het aantal klikken om verzoekschriften te medeondertekenen ook daalde tot 17 745 in 2024, vergeleken met 29 287 in 2023 en 27 927 in 2022;
- E. overwegende dat het totale aantal verzoekschriften bescheiden blijft in verhouding tot de totale bevolking van de EU en aantoont dat er nog meer inspanningen nodig zijn om burgers bewuster te maken van hun recht om een verzoekschrift in te dienen en van het mogelijke nut van verzoekschriften als middel om de aandacht van de EU-instellingen en de lidstaten te vestigen op kwesties die invloed hebben op burgers en hen rechtstreeks aangaan; overwegende dat de Commissie verzoekschriften, die bij jongeren zeer populair is tijdens evenementen zoals het Europees Jongeren-evenement in Straatsburg, een doeltreffend instrument is om dit recht te bevorderen en burgers, met name jongere generaties, bewust te maken van het belang ervan; overwegende dat het derhalve van essentieel belang is dat de Commissie verzoekschriften actief en systematisch aanwezig is bij elke editie van het Europees Jongeren-evenement teneinde haar zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten; overwegende dat als burgers gebruikmaken van het recht om een verzoekschrift in te dienen, zij verwachten dat de EU-instellingen een meerwaarde bieden bij het vinden van een oplossing voor hun problemen; overwegende dat dit recht om een verzoekschrift in te dienen ook fundamentele beginselen moet bevorderen, zoals een behoorlijk bestuur van de Europese instellingen, de vrijheid van meningsuiting en de eerbiediging van de democratische meningsvorming;
- F. overwegende dat de criteria voor de ontvankelijkheid van verzoekschriften zijn vastgelegd in artikel 227 VWEU en artikel 232, lid 1, van het Reglement van het Parlement, op grond waarvan verzoekschriften moeten worden ingediend door een EU-burger of een natuurlijke of rechtspersoon die zijn verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft, hetzij individueel hetzij tezamen met andere personen, en betrekking moeten hebben op aangelegenheden die tot de werkterreinen van de EU behoren en indieners rechtstreeks aangaan, met dien verstande dat deze laatste voorwaarde zeer ruim wordt uitgelegd;
- G. overwegende dat er van de 1 518 in 2024 ingediende verzoekschriften 611 niet-ontvankelijk werden verklaard en 31 werden ingetrokken; overwegende dat het hoge en toenemende percentage verzoekschriften dat in 2024 niet-ontvankelijk werd verklaard (40,25 %) bevestigt dat er nog steeds een groot gebrek is aan kennis over de terreinen die onder de verantwoordelijkheid van de EU vallen; overwegende dat er, om het aantal niet-ontvankelijke verzoekschriften terug te dringen, nog altijd inspanningen nodig zijn om de werkterreinen van de EU verder te verduidelijken;
- H. overwegende dat het recht om verzoekschriften bij het Parlement in te dienen een grondrecht van EU-burgers is waarmee zowel burgers als ingezetenen een open, democratisch en transparant mechanisme wordt geboden om hun gekozen vertegenwoordigers rechtstreeks aan te spreken; overwegende dat veel personen met een

handicap als gevolg van het volledig ontbreken (of de beperkte beschikbaarheid) van geëigende formats en het feit dat de nationale gebarentalen niet als onderdeel van het meertaligheidsbeleid van de EU worden beschouwd geen gelijke toegang hebben tot informatie en communicatie; overwegende dat dit essentiële instrument burgers in staat stelt actief en doeltreffend aan het leven van de Unie deel te nemen; overwegende dat EU-burgers zich via een verzoekschrift kunnen beklagen indien het EU-recht niet naar behoren wordt uitgevoerd en zo kunnen helpen om inbreuken op het EU-recht aan het licht te brengen, met inachtneming van de soevereiniteit van de lidstaten en de toepassing van de EU-Verdragen;

- I. overwegende dat het Parlement lang een voorloper is geweest bij de internationale ontwikkeling van de verzoekschriftenprocedure en beschikt over de meest open en transparante verzoekschriftenprocedure in Europa, waardoor indieners ten volle kunnen deelnemen aan de activiteiten van het Parlement; overwegende dat het webportaal voor verzoekschriften intuïtiever zou kunnen worden gemaakt met het oog op een soepelere gebruikerservaring; overwegende dat de integratie van technologieën op het gebied van artificiële intelligentie zoekopdrachten zou kunnen vereenvoudigen en de toegankelijkheid van verzoekschriften zou kunnen verbeteren, door meer geavanceerde functies te bieden dan het huidige formaat toelaat;
- J. overwegende dat de Commissie verzoekschriften het belang benadrukt van meer transparantie bij de behandeling van verzoekschriften, met inbegrip van systematische feedback aan indieners in belangrijke stadia van de procedure en een duidelijk tijdschema voor follow-upmaatregelen door EU-instellingen;
- K. overwegende dat de activiteiten van de Commissie verzoekschriften gebaseerd zijn op de inbreng van de indieners en de informatie die zij verstrekken; overwegende dat deze informatie, samen met door de Commissie, de lidstaten en andere instanties geboden expertise, van essentieel belang is voor het werk van de Commissie verzoekschriften; overwegende dat ontvankelijke verzoekschriften vaak een bijdrage leveren die waardevol is voor het werk van de andere parlementaire commissies; overwegende dat verzoekschriften daarom ook een rol kunnen spelen in het wetgevingsproces, door concrete feedback te geven over het effect van EU-beleid en te zorgen dat met beleid kan worden ingespeeld op nieuwe behoeften;
- L. overwegende dat het Parlement, dankzij het recht om verzoekschriften in te dienen, beter kan reageren op klachten en zorgen over de eerbiediging van de grondrechten van de EU en de naleving van het Unierecht in de lidstaten; overwegende dat verzoekschriften een nuttige bron van informatie kunnen zijn om onjuiste toepassing van en inbreuken op het EU-recht op te sporen en het Parlement en andere instellingen in staat stellen om de omzetting en toepassing van het EU-recht en het effect ervan op de rechten van EU-burgers en -ingezetenen te beoordelen;
- M. overwegende dat elk verzoekschrift op nauwgezette, efficiënte en transparante wijze wordt bestudeerd en behandeld; overwegende dat alle indieners het recht hebben binnen een redelijke termijn en in hun eigen taal of in de taal waarin het verzoekschrift is opgesteld een antwoord te ontvangen met informatie over het besluit over de ontvankelijkheid en de follow-upacties van de Commissie verzoekschriften; overwegende dat het Parlement in verzoekschrift nr. 1056/2016, dat op 19 maart 2024 werd besproken, wordt verzocht verzoekschriften te laten indienen in nationale gebarentalen die in de EU worden gebruikt;

- N. overwegende dat de Commissie verzoekschriften het grootste belang hecht aan de behandeling en openbare bespreking van verzoekschriften tijdens haar vergaderingen; overwegende dat indieners het recht hebben om hun verzoekschriften te presenteren en tijdens de bespreking vaak het woord nemen, waarmee ze actief bijdragen aan het werk van de commissie; overwegende dat de Commissie verzoekschriften in 2024 naast haar constituerende vergadering acht commissievergaderingen heeft gehouden, waarin 106 verzoekschriften werden besproken in aanwezigheid van 106 indieners die actief deelnamen door het woord te nemen;
- O. overwegende dat de belangrijkste punten van zorg in de verzoekschriften die in 2024 werden ingediend betrekking hadden op het milieu, de grondrechten, de rechtsstaat (met inbegrip van het recht op behoorlijk bestuur, het recht op toegang tot documenten en de vrijheid van meningsuiting en van informatie), de interne markt, justitie, consumentenrechten en gezondheid;
- P. overwegende dat de Commissie verzoekschriften er bij de vaststelling van haar vergaderrooster naar streeft verzoekschriften en onderwerpen te bespreken die veel baat hebben bij bespreking op EU-niveau en bovendien de evenwichtige geografische spreiding van de onderwerpen, volgens de ontvangen verzoekschriften, waarborgt;
- Q. overwegende dat 82 % van de verzoekschriften die in 2024 bij het Parlement werden ingediend, via het webportaal voor verzoekschriften van het Parlement werd verstuurd, een percentage dat bijna gelijk is aan het percentage van 82,4 % in 2023, waarmee wordt bevestigd dat het portaal veruit het meest gebruikte kanaal voor burgers is om verzoekschriften in te dienen bij het Parlement;
- R. overwegende dat het vernieuwde webportaal voor verzoekschriften automatisch informatie publiceert over de goedkeuring van verzoekschriften en statuswijzigingen, alsook aanvullende informatie (bv. land, thema's) en samenvattingen in alle 24 officiële talen van de EU; overwegende dat in 2024 alle verzoekschriften weer tijdig, binnen enkele dagen na de goedkeuring ervan, werden voorbereid en gepubliceerd en alle interne en externe verzoeken om ondersteuning met betrekking tot het gebruik en de inhoud van het webportaal voor verzoekschriften tijdig, met succes en in eender welke officiële taal van de EU werden beantwoord;
- S. overwegende dat er in 2024 geen informatiebezoeken hebben plaatsgevonden voor verzoekschriften waarvoor een onderzoek liep, vanwege het reces naar aanleiding van de Europese verkiezingen; overwegende dat de commissie met betrekking tot de eerdere informatiebezoeken die in 2023 plaatsvonden de vervolgbeoordeling heeft uitgevoerd en twee verslagen heeft goedgekeurd; overwegende dat er voor de eerste helft van 2025 twee informatiebezoeken waren gepland;
- T. overwegende dat de Commissie verzoekschriften op 4 november 2024 als uitgenodigde commissie heeft deelgenomen aan de hoorzitting voorafgaand aan de benoeming van de kandidaat-commissaris voor Handel en Economische Veiligheid, Interinstitutionele Betrekkingen en Transparantie, Maroš Šefčovič; overwegende dat Maroš Šefčovič in antwoord op de schriftelijke en mondelinge vragen die de Commissie verzoekschriften hem in het kader van de hoorzitting heeft gesteld, een aantal toezeggingen heeft gedaan met betrekking tot de verzoekschriftenprocedure en de transparantie van de handhavingsmaatregelen van de Commissie;

- U. overwegende dat de Commissie verzoekschriften op grond van het Reglement van het Parlement ook verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de Europese Ombudsman, die klachten onderzoekt over wanbeheer binnen de EU-instellingen en -organen; overwegende dat de Commissie verzoekschriften in 2024 een sleutelrol heeft gespeeld bij de organisatie van de verkiezing van de Europese Ombudsman door de openbare hoorzitting van de kandidaten overeenkomstig artikel 237 van het Reglement van het Parlement te organiseren; overwegende dat Teresa Anjinho op 17 december 2024 is verkozen tot Europese Ombudsman voor de zittingsperiode 2024-2029;
- V. overwegende dat de betrekkingen tussen de Commissie verzoekschriften en de Europese Ombudsman in 2024 constructief zijn gebleven, zoals blijkt uit de actieve deelname van de vorige Europese Ombudsman, Emily O'Reilly, aan de vergaderingen van de commissie; overwegende dat zij haar jaarverslag voor 2023 op de vergadering van 4 september 2024 aan de Commissie verzoekschriften heeft gepresenteerd en op 2 december 2024 heeft deelgenomen aan de jaarlijkse workshop van de commissie over de rechten van personen met een handicap;
- W. overwegende dat de Commissie verzoekschriften deel uitmaakt van het Europees netwerk van ombudsmannen, samen met de Europese Ombudsman, nationale en regionale ombudsmannen en soortgelijke instanties in de lidstaten, kandidaat-lidstaten en andere landen van de Europese Economische Ruimte, en dat dit netwerk bedoeld is om meer informatie uit te wisselen over het EU-recht en -beleid en beste praktijken;
1. wijst op de belangrijke rol die de Commissie verzoekschriften speelt bij de bescherming en bevordering van de rechten van EU-burgers en -ingezetenen en benadrukt dat zij erop moet toezien dat de zorgen en klachten van indieners op tijdige, doeltreffende, toegankelijke en passende wijze worden behandeld en dat indieners naar behoren worden geïnformeerd over de genomen maatregelen en de geboekte vooruitgang in verband met hun verzoekschriften; betreurt het echter dat dit in de praktijk niet altijd het geval is; herinnert eraan dat alle verzoekschriften moeten worden behandeld aan de hand van een open, democratische en transparante verzoekschriftenprocedure en dat van de commissie wordt verwacht dat zij deze procedure consistent toepast; beveelt aan de interne procedures te herzien om ervoor te zorgen dat soortgelijke of herhaalde verzoekschriften worden samengevoegd en doeltreffender worden behandeld, met waarborging van het recht van elke indiener om individueel te worden gehoord;
 2. wijst nogmaals op het belang van een permanent openbaar debat over de werkerreinen van de EU om ervoor te zorgen dat de burgers terdege op de hoogte zijn van de reikwijdte van de bevoegdheden van de Unie en de verschillende besluitvormingsniveaus, om het aantal niet-ontvankelijke verzoekschriften te verlagen; roept nogmaals op tot bredere bewustmakingscampagnes, in het bijzonder in afgelegen gebieden, maar ook gericht op ondervertegenwoordigde groepen burgers, zoals jongeren, vrouwen en plattelands- en eilandgemeenschappen, met actieve betrokkenheid van de bestaande EU-communicatiediensten in de hele Unie, om de kennis van de burgers over hun recht om een verzoekschrift in te dienen, alsmede over de reikwijdte van de verantwoordelijkheden van de EU en de bevoegdheden van de Commissie verzoekschriften te helpen vergroten; pleit ervoor duidelijker en zonder jargon te communiceren met indieners en de rol en beperkingen van de Commissie verzoekschriften duidelijker toe te lichten voor het publiek, met name voor kwetsbare en nieuwe gebruikers;

3. herinnert aan de Europese dimensie van de Commissie verzoekschriften, die door burgers uit alle 27 lidstaten kan worden benaderd over kwesties die binnen de werkingssfeer van de EU-Verdragen en de EU-wetgeving vallen; is van mening dat de commissie, met inachtneming van de soevereiniteit van de lidstaten en de specifieke nationale kenmerken, een bijzondere verantwoordelijkheid heeft om deze Europese dimensie hoog in het vaandel te houden en de burgers te laten zien wat de meerwaarde is van Europese eenheid en integratie;
4. wijst erop dat verzoekschriften voor het Parlement en de andere EU-instellingen een uitgelezen kans zijn om rechtstreeks met EU-burgers in contact te treden en een regelmatige dialoog met hen te onderhouden, met name in gevallen waarin zij gevolgen ondervinden van de onjuiste toepassing of schending van het EU-recht; wijst erop dat de EU-instellingen en de nationale, regionale en lokale autoriteiten nauwer moeten samenwerken bij onderzoeken in verband met de uitvoering en naleving van de EU-wetgeving; meent dat een dergelijke samenwerking van cruciaal belang is voor het aanpakken en wegnemen van de zorgen van burgers over de toepassing van het EU-recht en bijdraagt tot de versterking van de democratische legitimiteit en verantwoordingsplicht van de Unie; dringt daarom aan op een zinvolle deelname van vertegenwoordigers van de lidstaten aan commissievergaderingen en op tijdige en gedetailleerde antwoorden op verzoeken om verduidelijking of informatie die door de Commissie verzoekschriften aan nationale autoriteiten worden gestuurd, om een goede follow-up van verzoekschriften te waarborgen;
5. herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften begin 2024 een aanzienlijk aantal verzoekschriften heeft ontvangen waarin bezorgdheid werd geuit over vermeende bedreigingen voor de rechtsstaat in Spanje; neemt kennis van het gezamenlijke debat in januari 2024 over verschillende verzoekschriften over de ontwikkelingen in Spanje, met name met betrekking tot het voorstel van de regering voor een amnestiewet en de mogelijke gevolgen daarvan voor de Spaanse en de Europese rechtskaders;
6. herinnert eraan dat verzoekschriften een aanzienlijke bijdrage leveren aan de uitoefening van de rol van de Commissie als hoedster van de Verdragen, doordat burgers hiermee een extra instrument in handen krijgen om inbreuken op het EU-recht te melden; wijst erop dat constructieve samenwerking tussen de Commissie verzoekschriften en de Europese Commissie door middel van tijdige en gedetailleerde antwoorden van de Commissie op basis van grondige onderzoeken naar de in de verzoekschriften aan de orde gestelde kwesties van essentieel belang is voor een goede behandeling van verzoekschriften; herhaalt dat deze antwoorden, die worden doorgestuurd naar de indieners van verzoekschriften, duidelijk, eenvoudig en empathisch moeten zijn, zodat met meer begrip wordt gecommuniceerd;
7. is verheugd dat de Commissie een nieuwe webpagina heeft aangemaakt over inbreukzaken, de omzetting van richtlijnen en de EU Pilot-dialoog; verzoekt de Commissie echter opnieuw om de Commissie verzoekschriften regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in inbreukprocedures en ervoor te zorgen dat de Commissie verzoekschriften toegang krijgt tot de relevante informatie met betrekking tot inbreukprocedures en EU Pilot-procedures die verband houden met open verzoekschriften; herhaalt dat de transparantie van inbreukprocedures moet worden verbeterd, evenals de communicatie met indieners van verzoekschriften over de stand van zaken van die procedures, en benadrukt dat dit de verzoekschriftenprocedure ten goede zou komen; is ingenomen met het initiatief van de Commissie om

verzoekschriften op te nemen in het openbaar register van inbreukprocedures van de Commissie, alsook met de toevoeging van een link naar het openbaar register van de Commissie op het verzoekschriftenportaal; is ingenomen met de toezegging van commissaris Šefčovič om het openbaar register van de Commissie en het verzoekschriftenportaal van het Parlement verder met elkaar te verbinden; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om al deze vereisten op te nemen in het Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie¹;

8. pleit voor een onafhankelijke en periodieke evaluatie van de kwaliteit en duidelijkheid van de antwoorden van de Commissie op verzoekschriften, met bijzondere aandacht voor leesbaarheid, relevantie en gevoeligheid voor de context van indieners, teneinde te garanderen dat de interactie met burgers zinvol en respectvol is;
9. is van mening dat een actievere samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie verzoekschriften nuttig kan zijn om verzoekschriften te deblokkeren die snelle antwoorden en reacties van de nationale autoriteiten vereisen;
10. herinnert eraan dat de e-Petition-databank een essentieel intern hulpmiddel is dat de leden van de Commissie verzoekschriften toegang geeft tot alle nodige informatie om de stand van zaken van elk verzoekschrift te kunnen volgen en weloverwogen beslissingen te kunnen nemen over de behandeling van verzoekschriften; merkt op dat de e-Petition-databank ook een belangrijke rol speelt in de communicatie met indieners; benadrukt dat de digitale instrumenten van de Commissie verzoekschriften verder moeten worden gemoderniseerd en stelt voor om te onderzoeken of artificiële intelligentie op een verantwoorde en door mensen begeleide manier kan worden ingezet om de behandeling van verzoekschriften verder te verbeteren;
11. herinnert aan de toezegging van de Commissie om een interinstitutioneel IT-instrument van de Commissie en het Parlement te ontwikkelen dat erop gericht is informatie en documenten uit te wisselen over alle follow-upmaatregelen naar aanleiding van verzoekschriften, zoals inbreukprocedures, wetgevingsvoorstellen of antwoorden van nationale autoriteiten, zodat verzoekschriften transparanter en efficiënter kunnen worden behandeld, wat in het algemeen het vertrouwen van burgers in de EU-instellingen en het Europese project kan aanwakkeren; dringt aan op de snelle inzet van een dergelijk interinstitutioneel IT-instrument;
12. herinnert eraan dat de samenwerking met andere commissies van het Parlement essentieel is voor de uitvoerige behandeling van verzoekschriften; merkt op dat er in 2024 30 verzoeken om advies en 450 verzoeken om informatie naar andere commissies zijn gestuurd; merkt op dat er aan het einde van 2024 26 adviezen waren ontvangen; herinnert eraan dat indieners worden ingelicht over het besluit om andere commissies te raadplegen bij de behandeling van hun verzoekschrift; onderstreept dat parlementaire commissies hun inspanningen moeten opvoeren om actief bij te dragen aan de behandeling van verzoekschriften door hun expertise beschikbaar te stellen, zodat het Parlement sneller en uitvoeriger op de zorgen van burgers kan reageren;
13. vindt het verzoekschriftennetwerk een nuttig instrument om de follow-up van verzoekschriften bij parlementaire en wetgevende werkzaamheden te vergemakkelijken;

¹ PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2010/1120/oj.

is ervan overtuigd dat regelmatige bijeenkomsten van het verzoekschriftennetwerk van cruciaal belang zijn om de zichtbaarheid van de activiteiten van de Commissie verzoekschriften te vergroten en een beter inzicht te geven in haar werkzaamheden en missie, alsook om nauwer samen te werken met de andere parlementaire commissies;

14. stelt vast dat het milieu in 2024 het belangrijkste punt van zorg bleef voor indieners van verzoekschriften, aangezien in meer dan 20 % van de verzoekschriften milieukwesties aan de orde werden gesteld; wijst op het aanzienlijke aantal verzoekschriften waarin schendingen van de EU-milieuwetgeving in verschillende lidstaten aan de kaak worden gesteld; merkt op dat de door indieners van verzoekschriften gemelde en in de commissie besproken kwesties onder meer betrekking hebben op de bescherming van wolven in de EU, de langetermijneffecten van pesticiden en de schending van de richtlijn inzake industriële emissies¹ door een staalfabriek; benadrukt hoe belangrijk het is om te voldoen aan de verwachtingen van de EU-burgers inzake de bescherming van het milieu, en dringt er bij de Commissie op aan om, samen met de lidstaten, te zorgen voor de correcte uitvoering van de EU-wetgeving op milieugebied;
15. wijst erop dat de Commissie verzoekschriften ook andere onderwerpen heeft behandeld, zoals de bescherming van de rechten van kinderen, met inbegrip van onlineveiligheid, en de verbetering van het dierenwelzijn; vestigt de aandacht op verzoekschriften waarin wordt gewezen op schendingen van de passagiersrechten; merkt tevens op dat in tal van verzoekschriften bezorgdheid werd geuit over gegevensbescherming en met name over de handhaving van de algemene verordening gegevensbescherming²; wijst ook op het aantal verzoekschriften over de huisvestingscrisis in de lidstaten; merkt op dat de Commissie verzoekschriften zich heeft gebogen over de verantwoordelijkheid van fossiele-brandstofbedrijven in de crisis rond de kosten van levensonderhoud, over de veiligheid van het spoorvervoer en over de bescherming van de rechten van werknemers; vestigt de aandacht op de behandeling van verzoekschriften over cultuur en nationaal erfgoed; herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften verschillende verzoekschriften heeft besproken over de intrekking van permanente verblijfsvergunningen van Russische burgers; merkt op dat de Commissie verzoekschriften een aanzienlijk aantal verzoekschriften over de rechtsstaat in de lidstaten heeft ontvangen en besproken; wijst op de verzoekschriften over de opvang van immigranten en asielzoekers in de lidstaten en op de verzoekschriften waarin gevallen van discriminatie worden gemeld; verwacht een passende follow-up en geactualiseerde informatie van de Commissie over al deze verzoekschriften;
16. benadrukt de belangrijke bijdrage van de Commissie verzoekschriften aan de bescherming van de rechten van personen met een handicap, zoals blijkt uit haar behandeling van een aantal verzoekschriften over dit onderwerp, waaronder de

¹ Richtlijn (EU) 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen (PB L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj>).

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

behandeling van verzoekschrift nr. 1056/2016 over de indiening van verzoekschriften in nationale gebarentalen; onderkent in dit verband de inspanningen van de diensten van het Parlement en merkt op dat niet alleen de technisch beste maar ook de meest toegankelijke oplossing voor dove burgers moet worden gevonden om met hen te communiceren in hun eigen moedertaal, d.w.z. in nationale gebarentalen; vraagt om in nauwe samenwerking met de Commissie constitutionele zaken het Reglement van het Parlement te wijzigen, teneinde de verplichting af te schaffen om uitsluitend schriftelijk te communiceren met burgers die gebarentaal gebruiken, of doof of hardhorend zijn, zodat zij in het kader van de behandeling op verzoek gebarentaal kunnen gebruiken; merkt op dat onderwijs voor leerlingen met een handicap, de weigering van gezondheidszorg aan personen met een handicap en de toegankelijkheid van openbare ruimten en diensten in 2024 nog steeds punten van zorg waren voor indieners; herinnert aan de door de Commissie verzoekschriften georganiseerde jaarlijkse workshop van 2 december 2024 over de rechten van personen met een handicap, waarin de stand van zaken met betrekking tot de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 centraal stond, en dringt aan op een snelle integratie van de bevindingen van verzoekschriften in de tussentijdse evaluatie van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, met meetbare doelstellingen en vastleggingen in de begroting;

17. onderstreept de specifieke beschermende rol die de Commissie verzoekschriften binnen de EU vervult in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; wijst op de belangrijke lopende werkzaamheden van de commissie in verband met verzoekschriften over problemen die verbonden zijn met een handicap; herinnert eraan dat in Richtlijn (EU) 2024/2841 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap¹ een verwijzing is opgenomen naar verzoekschriften over de noodzaak van een in de hele EU geldende kaart voor personen met een handicap; beklemtoont dat verzoekschriften een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het wetgevingsproces;
18. herinnert eraan dat betrekkingen met de Europese Ombudsman tot de verantwoordelijkheden behoren die in het Reglement van het Parlement aan de Commissie verzoekschriften zijn toegekend; benadrukt de rol die de Commissie verzoekschriften heeft gespeeld in het verkiezingsproces van de Europese Ombudsman, met name door de openbare hoorzitting met alle in aanmerking komende kandidaten te organiseren, die op 3 december 2024 plaatsvond en waaraan alle leden van het Europees Parlement konden deelnemen, waardoor zij op democratische en transparante wijze van gedachten konden wisselen met de kandidaten en hun onafhankelijkheid, kwalificaties en professionaliteit, evenals hun visie op het ambt van Europese Ombudsman binnen de institutionele architectuur van de EU, konden beoordelen; is verheugd over de constructieve samenwerking van het Parlement met de Europese Ombudsman, waarmee de Commissie verzoekschriften de doelstelling deelt om de transparantie, professionaliteit en integriteit van de EU-instellingen tegenover de Europese burgers te waarborgen, alsook over zijn betrokkenheid bij het Europees netwerk van ombudsmannen;

¹ Richtlijn (EU) 2024/2841 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap (PB L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj>).

19. moedigt de Europese Ombudsman aan om het hele jaar door regelmatig bij te dragen aan de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften; is stellig van oordeel dat de instellingen, organen en instanties van de Unie moeten zorgen voor een consequente en doeltreffende opvolging van de aanbevelingen van de Ombudsman; benadrukt de cruciale rol die de Europese Ombudsman speelt bij de bevordering van transparantie, goed bestuur en de bescherming van de rechten van burgers; dringt aan op nauwere samenwerking tussen de Commissie verzoekschriften en het bureau van de Ombudsman;
20. merkt op dat de Commissie verzoekschriften, ondanks het parlementaire reces vanwege de Europese verkiezingen, haar standpunt kenbaar heeft gemaakt en aanbevelingen heeft gedaan over belangrijke kwesties die in verzoekschriften aan de orde zijn gesteld, waaronder de goedkeuring van twee verslagen naar aanleiding van informatiebezoeken die in de tweede helft van 2023 zijn uitgevoerd, namelijk een missie naar Ierland met als thema gebouwen van mica en een missie naar Spanje met als thema taalonderdompeling in Catalonië; benadrukt dat het van groot belang is dat de Catalaanse autoriteiten gevolg geven aan de aanbevelingen die de Commissie verzoekschriften in haar verslag van 19 maart 2024 heeft gedaan met het oog op de bescherming van de taalkundige rechten van studenten en hun families;
21. neemt kennis van het toenemende aantal verzoekschriften met betrekking tot het onderwijsbeleid, met name de erkenning van onderwijskwalificaties in andere lidstaten; wijst in dit verband op de mondelinge vraag van de Commissie verzoekschriften aan de Commissie over de arbeidsomstandigheden van leerkrachten in de EU; is bezorgd over het mondelinge antwoord van de Commissie, waarin zij aangeeft dat het lerarentekort inderdaad een uitdaging vormt, hetgeen ook tot uiting komt in de recente PISA-resultaten, waaruit blijkt dat geen enkele lidstaat erin is geslaagd zijn prestaties op het gebied van basisvaardigheden te verbeteren; verzoekt de Commissie en de lidstaten in dit verband om hun inspanningen voor de verbetering van hun stelsels voor schoolonderwijs aanzienlijk op te voeren en het beroep van leraar tegelijkertijd aantrekkelijker te maken, onder meer door middel van financiering en programma's;
22. is ingenomen met de goedkeuring van de resolutie van het Europees Parlement van 10 april 2024 over de behandeling van vrachtwagens aan grensdoorlaatposten naar aanleiding van verzoekschrift nr. 0146/2023¹;
23. onderstreept dat het webportaal voor verzoekschriften een essentieel instrument is om een vlotte, efficiënte en transparante verzoekschriftenprocedure te waarborgen; is verheugd over de verbeteringen van het portaal ten gunste van indieners en benadrukt dat de inspanningen moeten worden voortgezet om het toegankelijker te maken, onder meer voor gebruikers van gebarentaal, zoals gevraagd in verzoekschrift nr. 1056/2016, en voor personen met een handicap; merkt op dat het webportaal voor verzoekschriften een van de meest bezochte websites van het Parlement is en bijgevolg voor tal van EU-burgers het eerste contactpunt met het Parlement is;
24. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, en het verslag van de Commissie verzoekschriften, te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Ombudsman, de regeringen en parlementen van de lidstaten, hun verzoekschriftencommissies en hun nationale ombudsman of soortgelijke bevoegde

¹ PB C, C/2025/1278, 13.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1278/oj>.

organen.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0229

Situatie in Afghanistan: ondersteuning van vrouwen en gemeenschappen die zijn getroffen door de recente aardbevingen

Resolutie van het Europees Parlement van 9 oktober 2025 over de situatie in Afghanistan: ondersteuning van vrouwen en gemeenschappen die zijn getroffen door de recente aardbevingen (2025/2872(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens van 10 december 1948 en het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten van 16 december 1966,
- gezien het Verdrag van de VN inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 18 december 1979 en het Verdrag van de VN inzake de rechten van het kind van 20 november 1989, die beide door Afghanistan zijn geratificeerd,
- gezien de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 7 juli 2025 over de situatie in Afghanistan,
- gezien het verslag van de secretaris-generaal van de VN aan de VN-Veiligheidsraad van 11 juni 2025 over de situatie in Afghanistan en de implicaties hiervan voor de internationale vrede en veiligheid,
- gezien het VN-Verdrag betreffende de status van vluchtelingen van 28 juli 1951 en het aanvullende protocol daarbij uit 1967,
- gezien het beginsel van non-refoulement, dat in het internationaal recht is verankerd,
- gezien de conclusies van de derde bijeenkomst van speciale VN-gezanten over Afghanistan, die van 30 juni tot en met 1 juli 2024 in Doha heeft plaatsgevonden,
- gezien zijn eerdere resoluties over de situatie in Afghanistan, met name de resolutie van 19 september 2024 over de verslechterende situatie van vrouwen in Afghanistan als gevolg van de recente goedkeuring van de wet inzake de “bevordering van deugd en het voorkomen van ondeugd”¹,

¹ PB C, C/2024/7211, 10.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/7211/oj>.

- gezien de conclusies van de Raad van 14 november 2022 over vrouwen, vrede en veiligheid, en van 15 september 2021 over Afghanistan, waarin de Raad vijf ijkpunten vaststelt voor de betrekkingen van de EU met de door de taliban geleide feitelijke autoriteiten,
- gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) van 4 oktober 2024¹, waarin wordt geoordeeld dat systemische discriminatie zoals die waarmee Afghaanse vrouwen onder het talibanbewind worden geconfronteerd, neerkomt op vervolging in de zin van de asielwetgeving van de EU,
- gezien de op 18 februari 2017 ondertekende samenwerkingsovereenkomst inzake partnerschap en ontwikkeling tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Islamitische Republiek Afghanistan, anderzijds²,
- gezien de EU-richtsnoeren inzake mensenrechtenverdedigers, de EU-richtsnoeren ter bevordering en bescherming van de rechten van het kind en de EU-richtsnoeren inzake geweld tegen vrouwen en meisjes en de bestrijding van alle vormen van discriminatie van vrouwen en meisjes,
- gezien de mededeling van de Commissie van 10 maart 2021 over het humanitaire optreden van de EU: nieuwe uitdagingen, zelfde beginselen (COM(2021)0110), waarin prioriteit wordt gegeven aan bescherming, rampenparaatheid en de behoeften van vrouwen en kwetsbare groepen,
- gezien het jaarlijkse landenverslag 2024 van het Wereldvoedselprogramma over Afghanistan, dat op 27 maart 2025 is gepubliceerd,
- gezien de menselijke-ontwikkelingsindex voor 2022,
- gezien de gemeenschappelijke verklaring van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, het Europees Parlement en de Commissie van 30 juni 2017 getiteld “De nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling – Onze wereld, onze waardigheid, onze toekomst”,
- gezien de analyse van de International Crisis Group getiteld “Afghanistan: The Taliban Restrict Women’s Rights, Worsening the Humanitarian Crisis”, die op 31 januari 2023 is gepubliceerd,
- gezien de oproep tot financiering voor humanitaire hulp voor 2025 die Unicef op 5 december 2024 heeft gedaan,
- gezien de dringende oproep tot financiering voor Afghanistan die het VN-Bureau voor de vluchtelingen in september 2025 heeft gedaan,
- gezien de oproep tot respons na de aardbeving in Afghanistan die Unicef op 9 september 2025 heeft gedaan,

¹ 5.1.2.e van Justitie van 4 oktober 2024, AH en FN/Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, C-608/22, C-609/22, ECLI:EU:C:2024:828.

² PB L 67 van 14.3.2017, blz. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/434/oj.

- gezien het crisisresponsplan 2025 van de Internationale Organisatie voor Migratie voor Afghanistan, dat op 16 december 2024 is gepubliceerd,
 - gezien de oproep van de Wereldgezondheidsorganisatie voor noodsituaties op het gebied van gezondheid voor 2025, die op 16 januari 2025 is gepubliceerd,
 - gezien de arrestatiebevelen die het Internationaal Strafhof (ICC) op 8 juli 2025 heeft uitgevaardigd tegen Haibatullah Akhundzada, de hoogste leider van de taliban, en Abdul Hakim Haqqani, de opperrechter van de taliban,
 - gezien het arrest van het HvJ-EU van 16 januari 2024 in zaak C-621/21 over het verlenen van internationale bescherming aan vrouwen die te maken hebben met gendergerelateerd geweld¹,
 - gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de provincie Kunar in het oosten van Afghanistan op 31 augustus 2025 werd getroffen door een dodelijke aardbeving met een kracht van 6,0 op de schaal van Richter, waarbij meer dan 2 200 doden en duizenden gewonden vielen, zowel in Kunar als in de naburige provincie Nangarhar; overwegende dat ruim 6 700 woningen zijn vernield en hele dorpen in puin liggen, waardoor minstens 11 000 mensen in tenten moeten wonen en risico lopen op onderkoeling nu de winter nadert; overwegende dat de wereldwijde bezuinigingen op humanitaire hulp ernstige gevolgen hebben gehad voor de crisisrespons;
- B. overwegende dat het bewind van de taliban Afghanistan internationaal sterk heeft geïsoleerd, wat heeft geleid tot vertragingen bij de verlening van internationale hulp; overwegende dat vrouwen naar verhouding zwaarder door de aardbeving zijn getroffen als gevolg van de strenge sociale gedragsregels van de taliban, die voorschrijven dat vrouwen niet door mannelijke vrijwilligers mogen worden aangeraakt, en daarmee de reddingswerkzaamheden en medische behandeling belemmeren; overwegende dat de taliban sinds 5 september 2025 geen Afghaanse vrouwelijke hulpverleners of contractanten meer toelaten in de VN-kampen in Kabul, waardoor slechts in zeer beperkte mate humanitaire hulp kan worden verleend aan vrouwen en meisjes; overwegende dat de genderapartheid die het talibanregime aan Afghanistan oplegt, gevolgen heeft voor de gezondheidszorg, met een negatieve impact op de hulpverlening aan vrouwen en meisjes; overwegende dat een gebrek aan vrouwelijke artsen en strenge reisbeperkingen voor vrouwen en meisjes hebben bijgedragen tot het hoge dodental bij de aardbevingen; overwegende dat vrouwelijke humanitaire hulpverleners een cruciale rol hebben gespeeld bij het bereiken van getroffen dorpen, het verlenen van gezondheidszorg en psychosociale ondersteuning en het verdelen van hulpgoederen;
- C. overwegende dat de taliban sinds hun machtsovername in augustus 2021 een radicale interpretatie van de shariawetgeving opleggen en handhaven, waardoor vrouwen en meisjes bijna volledig uit het openbare leven in Afghanistan zijn verdwenen; overwegende dat deze situatie wordt afgedwongen door verregaande beperkingen ten aanzien van vrouwen en meisjes, waaronder een verbod op het volgen van secundair en

¹ Arrest van het Hof van Justitie van 16 januari 2024, WS/Intervyuirasht organ na Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet, C-621/21, ECLI:EU:C:2024:47.

- hoger onderwijs, een verbod op het verrichten van de meeste vormen van werk, een verbod op het betreden van openbare ruimten en sportfaciliteiten, het opleggen van strikte kledingvoorschriften, het ontmantelen van ondersteuning voor slachtoffers van geweld en het voorschrift dat vrouwen alleen mogen reizen als ze worden begeleid door een mannelijke voogd; overwegende dat het aantal vrouwen in medische beroepen in Afghanistan drastisch is gedaald als gevolg van verdere decreten, zoals het verbod van december 2024 voor vrouwen om een medische opleiding te volgen of aan een medisch eindexamen deel te nemen;
- D. overwegende dat het HvJ-EU in 2024 drie uitspraken¹ heeft gedaan over gendergerelateerd geweld en gendergerelateerde vervolging, waarin wordt bepaald dat de lidstaten alleen geslacht en nationaliteit in ogenschouw mogen nemen bij het uitvoeren van een individuele beoordeling van een asielaanvraag van een vrouw met de Afghaanse nationaliteit;
- E. overwegende dat de taliban van 30 september tot en met 2 oktober 2025 het internet in het hele land hebben afgesloten, waardoor de communicatie, het vluchtverkeer, bankdiensten en essentiële diensten werden verstoord en miljoenen Afghanen geen toegang meer hadden tot informatie en onderwijs, en waardoor met name vrouwen en meisjes een laatste redmiddel werd afgenomen om onderwijs te volgen, aangezien de taliban hun onderwijs na de zesde klas ontzeggen;
- F. overwegende dat in Afghanistan volgens de Wereldgezondheidsorganisatie 422 gezondheidszorginstellingen zijn gesloten wegens geldgebrek, en dat 3,08 miljoen mensen daar de negatieve gevolgen van ondervinden; overwegende dat Afghanistan te kampen heeft met tal van noodsituaties op gezondheidsgebied, waardoor de moedersterftecijfers, die al tot de hoogste ter wereld behoorden, nog zijn gestegen;
- G. overwegende dat de humanitaire situatie in Afghanistan schrijnend is, met bijna 24 miljoen mensen die afhankelijk zijn van humanitaire hulp en bijna 15 miljoen mensen die te kampen hebben met acute voedselonzekeerheid; overwegende dat er tussen januari en oktober 2024 meer dan 1,1 miljoen Afghanen – velen van hen gedwongen – naar Afghanistan zijn teruggekeerd, waardoor gemeenschappen die het al moeilijk hadden, nog meer onder druk zijn komen te staan; overwegende dat er in Afghanistan ruim 3,2 miljoen intern ontheemden zijn en dat er in de buurlanden 5,3 miljoen Afghaanse vluchtelingen en asielzoekers zijn;
- H. overwegende dat de bezuinigingen van de VS op financiering voor buitenlandse hulp het gezondheidszorgstelsel en de voedselhulpprogramma's in Afghanistan zwaar hebben getroffen; overwegende dat de EU en haar lidstaten nog steeds tot de grootste humanitaire donoren van Afghanistan behoren en 1 miljoen EUR aan noodhulp hebben goedgekeurd, bovenop de 161 miljoen EUR aan humanitaire hulp die in 2025 al was toegewezen aan organisaties overal in Afghanistan; overwegende dat de humanitaire hulp van de EU in Afghanistan uitsluitend via humanitaire partners wordt verstrekt;

¹ Arrest van het Hof van Justitie van 16 januari 2024, WS/Intervyuirasht organ na Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet, C-621/21, ECLI:EU:C:2024:47; arrest van het Hof van Justitie van 11 juni 2024, K en L/Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, C-646/21, ECLI:EU:C:2024:487; arrest van het Hof van Justitie van 4 oktober 2024, AH en FN/Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, C-608/22, C-609/22, ECLI:EU:C:2024:82.

- I. overwegende dat Afghanistan blijft kampen met omvangrijke terroristische activiteiten van extremistische islamistische groeperingen, waaronder de taliban, Al Qaida en ISIS-Khorasan, die moedwillig burgers, minderheden en humanitaire hulpverleners tot doelwit maken; overwegende dat de EU terecht geen betrekkingen heeft met de feitelijke autoriteiten van Afghanistan;
1. uit zijn grote bezorgdheid over de humanitaire situatie in Kunar, Nangarhar en de naburige provincies als gevolg van de aardbevingen, betuigt zijn medeleven aan de families van de slachtoffers en dringt er bij internationale actoren op aan om zo snel mogelijk hulp te bieden aan de overlevenden; benadrukt dat er meer noodhulp moet komen voor achtergestelde bevolkingsgroepen, dat er aan grensovergangen bijstand moet worden verleend aan terugkerende migranten en dat met name de gezondheidszorg voor moeders en kinderen moet worden verbeterd; verzoekt de feitelijke autoriteiten van Afghanistan alle beperkingen op te heffen die de toegang tot of de verdeling van humanitaire hulp bemoeilijken; hekelt het feit dat het Afghaanse regime de vrouwelijke slachtoffers van deze tragedie opzettelijk in de steek heeft gelaten en beschouwt dit als een misdaad tegen de menselijkheid;
2. veroordeelt ten stelligste repressieve maatregelen zoals de recente blokkering van het internet die de taliban in het hele land hebben opgelegd; herhaalt dat deze praktijken de bevolking van Afghanistan, en met name vrouwen die online onderwijs konden volgen, nog meer isoleren en negatieve gevolgen hebben voor humanitaire hulpoperaties en de zo al kwetsbare economie van het land; vraagt de feitelijke autoriteiten om in de toekomst van dergelijke praktijken af te zien;
3. dringt er bij de internationale gemeenschap op aan om de inspanningen te coördineren bij het opvoeren en verdelen van de humanitaire hulp, het herstellen van de infrastructuur en het bieden van medische en psychologische ondersteuning, waaronder traumazorg, aan de overlevenden; roept op tot meer investeringen in veerkracht op gemeenschapsniveau, zoals aardbevingsbestendige woningen, lokale gezondheidszorgstelsels, voedselzekerheid en bestaansmiddelen voor vrouwen; verzoekt de Commissie dringend de steun voor basisbehoeften en levensonderhoud voor Afghanistan te verhogen en de middelen voor het land te verhogen; vraagt de Commissie te blijven werken via het verband tussen humanitaire hulp, ontwikkeling en vrede; wijst er nogmaals op dat de verslechterende humanitaire situatie en het algemene gebrek aan vooruitzichten op een betere toekomst kunnen leiden tot toenemende destabilisatie en radicalisering, alsook tot ontheemding binnen Afghanistan en daarbuiten; juicht het toe dat de Commissie, zoals uiteengezet in haar “Europa in de wereld”-voorstel¹, voornemens is om de steun van de EU voor veerkrachtacties en geïntegreerde antwoorden op kwetsbaarheid te verhogen, en dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan om daarvoor meer flexibele, meerjarige financiering uit te trekken; moedigt de EU aan om de samenwerking met regionale partners en betrouwbare niet-gouvernementele organisaties op te voeren om ervoor te zorgen dat de hulpverlening waar mogelijk aan de bemoeienis van de taliban wordt onttrokken;
4. stelt met grote bezorgdheid vast dat de door de aardbeving getroffen regio wordt geconfronteerd met een massale toestroom van Afghaanse gezinnen die nadat zij

¹ Voorstel van de Commissie van 16 juli 2025 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument “Europa in de wereld” (COM(2025)0551).

gedwongen zijn uitgezet uit Iran en Pakistan, terugkeren naar vernielde huizen en landbouwgrond; veroordeelt de mensenrechtenschendingen waarmee deze deportaties gepaard gaan; uit zijn grote bezorgdheid over de extra druk die dit legt op de humanitairehulpinfrastructuur in deze provincies; vraagt Iran en Pakistan met klem onmiddellijk een einde te maken aan de deportaties naar Afghanistan; benadrukt in dit verband hoe belangrijk het is dat het beginsel van non-refoulement wordt nageleefd, vooral gezien het aanhoudende conflict en de instabiliteit in Afghanistan en de vervolging van etnische groepen, vrouwen en politieke tegenstanders;

5. neemt met bezorgdheid kennis van de situatie van Afghaanse mensenrechtenverdedigers, journalisten en andere publieke figuren die de afgelopen tien jaar de democratische ontwikkeling in Afghanistan hebben gesteund en die documenten hebben gekregen die hun een tijdelijke status in Pakistan verlenen; verzoekt de EU en haar lidstaten deze mensen waar relevant en mogelijk te helpen bij de aanvraagprocedure;
6. veroordeelt ten stelligste de talrijke gendergerelateerde beperkingen en discriminerende beleidsmaatregelen van de taliban waardoor Afghaanse vrouwen de toegang tot onderwijs, medische opleidingen, gezondheidszorg en humanitair werk wordt ontzegd, wat resulteert in genderapartheid; verzoekt de EU haar steun uit te spreken voor de erkenning van genderapartheid als misdaad tegen de menselijkheid; verzoekt de feitelijke autoriteiten van Afghanistan alle beperkingen voor vrouwen op te heffen en dringt aan op het onmiddellijke herstel van de volledige, gelijke en zinvolle deelname van vrouwen en meisjes aan het openbare leven; herhaalt zijn oproep aan de EU en de lidstaten om alle nodige maatregelen te nemen om Afghaanse vrouwen de kans te geven op zinvolle wijze deel te nemen aan internationale fora en onderhandelingen; dringt er met name bij de feitelijke autoriteiten op aan om medische opleidingscentra weer open te stellen voor vrouwen, gezien het drastische tekort aan vrouwelijk medisch personeel in het land;
7. vraagt de feitelijke autoriteiten de beperkingen voor vrouwelijke humanitaire hulpverleners en studenten onmiddellijk op te heffen, zodat vrouwen ten volle kunnen deelnemen aan de hulpverlening bij rampen en vrouwenrechtenorganisaties hun werk in Afghanistan kunnen voortzetten; vraagt de autoriteiten specifiek alle beperkingen voor vrouwen die voor maatschappelijke organisaties werken, zowel op lokaal als internationaal niveau, onmiddellijk op te heffen zodat zij hun werk kunnen voortzetten;
8. veroordeelt het niet-aflatende geweld tegen vrouwen in Afghanistan, waaronder verkrachting en seksueel geweld, gedwongen (kind)huwelijken, huiselijk geweld en gevallen van genitale verminking van vrouwen;
9. benadrukt dat de taliban moeten voorkomen dat Al Qaida, Da'esh, ISIS-Khorasan en andere terroristische groeperingen of individuele terroristen gebruikmaken van het grondgebied van Afghanistan om de veiligheid van andere landen te bedreigen of aan te tasten, dat zij leden van deze groeperingen geen toevluchtsoord mogen bieden en dat zij moeten voorkomen dat deze groeperingen strijders rekruteren of trainen of geld inzamelen; uit zijn bezorgdheid over het feit dat deze toezeggingen niet worden nagekomen; dringt er bij alle betrokken partners op aan meer inspanningen te leveren om alle netwerken die terrorisme financieren, te ontmantelen;

10. verzoekt de EU en de lidstaten de druk op de taliban op te voeren, onder meer door middel van gerichte sancties, bevrozing van tegoeden en reisverboden op te leggen aan talibanleiders die verantwoordelijk zijn voor systematische schendingen van de mensenrechten, en door de diplomatieke betrekkingen met de taliban niet te hervatten, overeenkomstig de vijf ijkpunten in de conclusies van de Raad van september 2021 over Afghanistan;
11. vraagt de internationale gemeenschap de taliban ter verantwoording te roepen, onder meer door de instelling van een onafhankelijk VN-onderzoeksmechanisme voor Afghanistan, en uitvoering te geven aan de arrestatiebevelen van het ICC van juli 2025 tegen Haibatullah Akhundzada, de hoogste leider van de taliban, en Abdul Hakim Haqqani, de opperrechter van de taliban, die zijn uitgevaardigd op grond van misdaden tegen de menselijkheid in verband met de vervolging van vrouwen en meisjes; spreekt zijn steun uit voor het lopende onderzoek naar gendergerelateerde vervolging en andere mensenrechtenschendingen;
12. is ingenomen met de instelling van een onafhankelijk onderzoeksmechanisme voor Afghanistan, waarmee het verzoek van Afghaanse slachtoffers wordt ingewilligd en dat een belangrijke mijlpaal vormt in het streven naar waarheid, gerechtigheid en verantwoording voor het Afghaanse volk, dat gebukt gaat onder internationale misdrijven en schendingen van het internationaal recht in het land; is ook ingenomen met de verlenging van het mandaat van de speciale VN-rapporteur en herhaalt diens roep om verantwoording;
13. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de speciale gezant van de EU voor Afghanistan en de feitelijke autoriteiten van Afghanistan.

AANGENOMEN TEKSTEN

P10_TA(2025)0230

Eendrachtig antwoord op recente Russische schendingen van het luchtruim en bedreigingen van kritieke infrastructuur van de EU-lidstaten

Resolutie van het Europees Parlement van 9 oktober 2025 over een eendrachtig antwoord op recente Russische schendingen van het luchtruim en bedreigingen van kritieke infrastructuur van de EU-lidstaten (2025/2901(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het Handvest van de Verenigde Naties en de fundamentele beginselen van het internationaal recht,
- gezien artikel 42, lid 7, en artikel 24, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien zijn eerdere resoluties over Oekraïne en Rusland,
- gezien het witboek getiteld “Witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030” en zijn resolutie van 12 maart 2025 hierover¹,
- gezien Verordening (EU) 2025/1106 van de Raad van 27 mei 2025 tot vaststelling van het instrument “Optreden voor de veiligheid van Europa (SAFE) door middel van versterking van de Europese defensie-industrie”²,
- gezien het voorstel van de Commissie van 5 maart 2024 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het programma voor de Europese defensie-industrie en van een kader van maatregelen ter waarborging van de tijdige beschikbaarheid en levering van defensieproducten (“EDIP-verordening”) (COM(2024)0150),
- gezien zijn eerdere resoluties over Oekraïne en Rusland, met name de resoluties die zijn aangenomen sinds Ruslands grootschalige invasie van Oekraïne in februari 2022 en de annexatie van het schiereiland de Krim op 19 februari 2014,
- gezien het internationale rechtskader voor het voorkomen en bestrijden van terrorisme, met inbegrip van resolutie 2341 van de VN-Veiligheidsraad over de bescherming van kritieke infrastructuur tegen terroristische daden, aangenomen op 13 februari 2017,

¹ PB C, C/2025/3151, 20.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3151/oj>.

² PB L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj>.

- gezien de toespraak over de Staat van de Unie die Commissievoorzitter Ursula von der Leyen op 10 september 2025 heeft gehouden,
 - gezien de verklaring van 10 september 2025 van de secretaris-generaal van de NAVO, Mark Rutte, over de schending van het Poolse luchtruim door Russische drones,
 - gezien de toespraak van de Poolse vicepremier Radosław Sikorski tijdens de spoedzitting van de VN-Veiligheidsraad op 22 september 2025,
 - gezien de verklaring die de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, Kaja Kallas, op 22 september 2025 tijdens de spoedzitting van de VN-Veiligheidsraad aflegde over de schending van het Estse luchtruim,
 - gezien de verklaring van de Noord-Atlantische Raad van 23 september 2025 over de recente schendingen van het luchtruim door Rusland,
 - gezien de verklaring die commissaris Andrius Kubilius op 26 september 2025 aflegde na afloop van de videoconferentie op hoog niveau over samenwerking op het gebied van defensie aan de oostelijke flank,
 - gezien de opmerkingen van de voorzitter van de Raad, António Costa, tijdens de persconferentie na de informele bijeenkomst van staatshoofden en regeringsleiders op 1 oktober 2025,
 - gezien artikel 136, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat Rusland zich de afgelopen jaren herhaaldelijk schuldig heeft gemaakt aan hybride oorlogvoering op het grondgebied van de Unie, waaronder cyberaanvallen, desinformatiecampagnes en verkiezingsinmenging, de inzet van de energievoorziening als wapen, brandstichting, sabotage van kritieke infrastructuur, verstoring en spoofing van wereldwijde satellietnavigatiesystemen (GNSS) (waaronder gps), alsook aan militaire provocaties, waaronder schendingen van het luchtruim door gevechtsvliegtuigen en langeafstandsaanvalsdrones, met als doel de EU-burgers angst aan te jagen, de politieke situatie in de lidstaten te destabiliseren en de steun van de EU aan Oekraïne te verminderen;
 - B. overwegende dat er sinds het begin van de grootschalige Russische invasie van Oekraïne schendingen van het luchtruim van de NAVO en de EU plaatsvinden die een flagrante schending vormen van de soevereiniteit van de lidstaten en het internationaal recht en dat deze onlangs een ongekende piek hebben bereikt, waardoor de vraag rijst of Rusland aan het proberen is de vastberadenheid van de NAVO op de proef te stellen of de aandacht en middelen van de NAVO af te leiden van de oorlog in Oekraïne;
 - C. overwegende dat op 28 juli 2025 een Russische drone met explosieven vanuit Belarus het Litouwse luchtruim is binnengedrongen en is neergestort in een militaire oefenzone op Litouws grondgebied; overwegende dat op 4 oktober 2025 weerballonnen die als “smokkelballonnen” werden gebruikt, vanuit Belarus het Litouwse luchtruim zijn binnengevlogen, waardoor het vliegverkeer van en naar de internationale luchthaven van Vilnius ernstig werd verstoord;
 - D. overwegende dat op 10 september 2025 ongeveer 20 Russische drones in een tijdsbestek van zeven uur zeer ver in het Poolse luchtruim zijn binnendrongen, tot ze

uiteindelijk door NAVO-gevechtsvliegtuigen werden neergehaald of neerstortten, en dat dit incident het eerste rechtstreekse militaire treffen tussen de NAVO en Rusland was sinds het begin van de grootschalige invasie;

- E. overwegende dat op 19 september 2025 drie met wapensystemen toegeruste Russische MiG-31-gevechtsvliegtuigen twaalf minuten lang het Estse luchtruim hebben geschonden, de veiligheidszone boven een Pools booreiland in de Oostzee zijn binnengevlogen zonder zich te storen aan waarschuwingen van F-35-piloten van de NAVO, en uiteindelijk naar het internationale luchtruim zijn teruggeleid;
- F. overwegende dat op 25 september 2025 Hongaarse Gripen-straaljagers vanuit Litouwen zijn ingezet om een formatie van vijf Russische gevechtsvliegtuigen te onderscheppen die vlak bij het NAVO-luchtruim vlogen zonder dat zij de internationale luchtvaartveiligheidsprotocollen volgden; overwegende dat de vliegtuigen ten westen van de Letse kust visueel werden geïdentificeerd waarna ze uit het NAVO-luchtruim werden weggeleid;
- G. overwegende dat het Roemeense luchtruim sinds februari 2022 elf keer is geschonden door Russische drones en dat er daarnaast al 39 keer delen van drones op Roemeens grondgebied zijn neergekomen; overwegende dat onlangs, op 13 september 2025, een Russische Geran-drone wederom het Roemeense luchtruim heeft geschonden en dat deze drone door twee F-16-gevechtsvliegtuigen is onderschept; overwegende dat soortgelijke incidenten zich ook hebben voorgedaan in de Republiek Moldavië;
- H. overwegende dat Denemarken, Zweden, Noorwegen, Litouwen, Frankrijk, Duitsland en België te maken hebben gehad met een gecoördineerde aanwezigheid van drones boven of nabij civiele en militaire luchthavens of militaire faciliteiten, waardoor luchthavens tijdelijk werden gesloten;
- I. overwegende dat de recente reeks incidenten waarbij drones werden gesignaleerd in het Oostzeegebied een aanzienlijke hybride bedreiging vormt voor de veilige en doeltreffende uitvoering van het initiatief voor een gemeenschappelijk Europees luchtruim; overwegende dat deze recente provocaties hebben geleid tot schade aan infrastructuur en tot economische verliezen;
- J. overwegende dat er mogelijk drones zijn gelanceerd vanaf schepen, waaronder schepen die deel uitmaken van de Russische “schaduwvloot” die in de Oostzee actief is om sancties te omzeilen;
- K. overwegende dat de Europese leiders hebben aangegeven deze incidenten te beschouwen als opzettelijke door Rusland georkestreerde provocaties en als onderdeel van een patroon van roekeloos en onverantwoord gedrag van Rusland, maar dat Rusland consequent weigert de verantwoordelijkheid voor de incidenten op zich te nemen en, ondanks het bewijsmateriaal, ontkent en de lidstaten beschuldigt van verzinsels, en dat Rusland desinformatie verspreidt om de EU en haar bondgenoten in diskrediet te brengen, waarbij het Oekraïne ten onrechte als schuldige aanwijst;
- L. overwegende dat NAVO-bondgenoten, waaronder Polen en Estland, naar aanleiding van deze schendingen van het luchtruim artikel 4 van het Noord-Atlantisch Verdrag hebben ingeroepen; overwegende dat de EU-lidstaten deze schendingen van het

luchtruim hebben besproken tijdens vergaderingen van hun permanente vertegenwoordigers;

- M. overwegende dat de NAVO na het Poolse incident de militaire operatie “Eastern Sentry” heeft gelanceerd om kritieke onderzeese infrastructuur in de Baltische Zee te beschermen, het maritieme situationeel bewustzijn als reactie op de Russische sabotage-incidenten te vergroten en haar luchtverdedigingspositie langs de hele oostelijke flank te versterken, en dat Finland, Zweden en Denemarken hebben deelgenomen aan de oefening “Protective Fence 25” om de defensiecapaciteit, afschrikkende werking en defensiegereedheid vanuit verspreide formaties te versterken;
- N. overwegende dat Rusland sinds 24 februari 2022 een illegale, niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde grootschalige aanvalsoorlog tegen Oekraïne voert, die een flagrante schending vormt van het VN-Handvest en van de grondbeginselen van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht; overwegende dat Russische troepen nog steeds op systematische wijze drone- en raketaanvallen uitvoeren op Oekraïense steden, die gericht zijn tegen burgers en waarbij onder meer ambulances en reddingswerkers zijn aangevallen; overwegende dat het gebruik van drones tegen doelwitten met een duidelijk civiel karakter, de verspreiding van beelden van deze moorden en de plaatsing van expliciete bedreigingen op sociale media wijzen op een gecoördineerd overheidsbeleid dat erop gericht is de bevolking angst aan te jagen en te verdrijven uit haar woonplaats; overwegende dat tijdens recente aanvallen gebouwen van de Oekraïense regering zijn getroffen, alsmede de EU-missie en de ambassade van Polen, waaruit blijkt dat het Kremlin op zorgvuldige wijze zijn doelwitten kiest; overwegende dat Rusland iedere maand duizenden drones produceert en bezig is om zijn productiecapaciteit verder op te schalen;
- O. overwegende dat de veiligheid van Oekraïne verweven is met de Europese, trans-Atlantische en mondiale veiligheid, en dat het de bedoeling van Rusland is ervoor te zorgen dat de NAVO haar aandacht en middelen verschuift van de verlening van steun aan Oekraïne naar de verdediging van haar eigen grondgebied;
- P. overwegende dat sommige NAVO-landen, waaronder Polen, hebben gewaarschuwd dat zij bereid zijn Russische vliegtuigen die hun luchtruim binnenkomen neer te halen, terwijl de NAVO benadrukt dat een besluit om een binnendringend vliegtuig al dan niet aan te vallen wordt genomen op basis van beschikbare inlichtingen over de dreiging die van de situatie uitgaat, waaronder de intentie en de bewapening;
- Q. overwegende dat het standpunt van de Verenigde Staten ten aanzien van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne onvoorspelbaar is, waardoor de EU en haar lidstaten de belangrijkste strategische bondgenoten van Oekraïne zijn en er een krachtigere, eensgezinde Europese respons nodig is om de EU-burgers, regionale stabiliteit en internationale vrede te verdedigen; overwegende dat de samenwerking tussen de EU en de VS op het gebied van veiligheid en defensie nog altijd van cruciaal belang is en moet worden versterkt; overwegende dat een doeltreffende afschrikking van Russische agressie robuuste veiligheidsgaranties vereist die gezamenlijk door de EU en de Verenigde Staten worden gecoördineerd;
- R. overwegende dat luchtafweersystemen die bescherming bieden tegen onbemande luchtvaartuigen (unmanned aerial vehicles, UAV's), gebaseerd zijn op kinetische actie

- of op elektronische methoden, zoals het verstoren van signalen (“jamming”), met als doel de aansturing van de drone te verbreken en/of de drone te dwingen te landen;
- S. overwegende dat de Deense autoriteiten ter bescherming van de informele bijeenkomst van de staatshoofden en regeringsleiders van de EU op 1 en 2 oktober 2025 in Kopenhagen, in de periode van 29 september tot en met 3 oktober alle civiele dronevluchten in het Deense luchtruim hebben verboden; overwegende dat diverse lidstaten Denemarken hebben gesteund bij deze veiligheidsmaatregelen voor de bijeenkomst;
- T. overwegende dat in de verklaring die de voorzitter van de Raad, António Costa, op 1 oktober 2025 na de informele bijeenkomst van de staatshoofden en regeringsleiders aflegde, duidelijk de bereidheid naar voren komt om de interoperabiliteit van vermogens te verbeteren, evenals een sterke inzet voor het vlaggenschipinitiatief oostflankwacht (“Eastern Flank Watch”), onder meer via de vermogenscoalities die worden gecoördineerd door de respectieve leidende landen, en het initiatief voor een Europese “dronemuur”, waarmee het engagement van de EU en de NAVO voor collectieve verdediging tegen conventionele en hybride dreigingen en het versterken van de veiligheid en stabiliteit van de regio kracht wordt bijgezet;
- U. overwegende dat de recente schendingen van het luchtruim vragen om een doortastende respons en een omvattende aanpak in de komende routekaart voor defensiegereedheid 2030;
- V. overwegende dat na de illegale annexatie van de Krim een begin had moeten worden gemaakt met de totstandbrenging van een volwaardige meerlagige luchtafweer; overwegende dat beslissingen, financiering, aanbestedingen, aankoop en operabiliteit tijd vergen;
- W. overwegende dat het voor Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Hongarije, Letland, Litouwen, Polen, Roemenië, Slowakije en Zweden van cruciaal belang zou zijn te beschikken over een volwaardige UAV-capaciteit van de EU langs de oostelijke flank van de NAVO, in het Oostzeegebied en in het Zwarte Zeegebied; overwegende dat er in het kader van het huidige en het volgende meerjarig financieel kader (MFK) aanzienlijke middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor investeringen in de Europese defensie-industrie om een dergelijke capaciteit te verwezenlijken;
- X. overwegende dat er dringend maatregelen moeten worden genomen om de Europese technologische en industriële defensiebasis (EDTIB) te versterken om de industriële productiecapaciteit van de EU op defensiegebied te vergroten, het concurrentievermogen van de Europese defensie-industrie te versterken en de voorzieningszekerheid met betrekking tot defensieproducten te waarborgen;
- Y. overwegende dat inspanningen en investeringen ter ondersteuning van technologische innovatie en onderzoek op defensiegebied nodig blijven om de EDTIB en de Europese strategische autonomie te ondersteunen;
1. betuigt zijn volledige solidariteit met Moldavië en met Denemarken, ^{5.1.2.e} Litouwen, Letland, Finland, Roemenië, Estland en alle andere lidstaten die te maken hebben met de rechtstreekse bedreigingen, de militaire provocaties en de daden van

- hybride oorlogvoering van Rusland; is van mening dat de opzettelijke verstoring door Russische actoren van het luchtverkeer van de EU, gericht tegen militaire kritieke diensten en infrastructuur van Europa, en van de werking van de politieke instellingen van de EU en de lidstaten met behulp van UAV's, het gevaar van escalatie en verkeerde inschattingen met zich meebrengt, levens in gevaar brengt, aangemerkt moet worden als een ernstige schending van de toepasselijke internationale normen en een ernstige bedreiging vormt voor de EU-burgers en voor de vrede en veiligheid in Europa;
2. dringt aan op de ontwikkeling van initiatieven die de EU en haar lidstaten in staat stellen gecoördineerde, eendrachtige en evenredige maatregelen te nemen tegen alle schendingen van hun luchtruim, onder meer in de vorm van het neerschieten van luchtvaartuigen die een bedreiging vormen; spreekt zijn krachtige veroordeling uit over de roekeloze, steeds veelvuldiger voorkomende en steeds heviger wordende acties van Rusland waarbij het luchtruim van EU-lidstaten en NAVO-bondgenoten Polen, Estland, Letland, Litouwen en Roemenië wordt geschonden, alsook over de doelbewuste aanwezigheid van drones in de omgeving van kritieke infrastructuur in Denemarken, Zweden en Noorwegen, omdat het hierbij gaat om acties die deel uitmaken van de systematische militaire en hybride oorlogvoering en provocaties van Rusland tegen de EU en haar lidstaten; verklaart dat Rusland de volledige en ondubbelzinnige verantwoordelijkheid draagt voor de acties die hebben plaatsgevonden in het Poolse, Estse en Roemeense luchtruim;
 3. is ingenomen met de doortastende en evenredige reactie van NAVO-strijdkrachten, waaronder het onderscheppen en uit het Estse luchtruim escorteren van Russische gevechtsvliegtuigen en het neerhalen van Russische drones boven Polen; spreekt zijn waardering uit voor het feit dat de strijdkrachten van een aantal lidstaten en NAVO-partners zo snel en op gecoördineerde wijze in actie zijn gekomen om het Europese luchtruim te beschermen; staat volledig achter de inspanningen van de NAVO om haar vermogens te versterken en haar afschrikking-, luchtverdediging- en collectieve defensiepositie aan haar oostelijke flank te versterken, onder meer door middel van het lanceren van de operatie "Eastern Sentry" en het ontwikkelen van het volledige spectrum aan maatregelen in het kader van deze operatie;
 4. verzoekt de Raad en de Commissie de doeltreffendheid en de impact van de sancties tegen Rusland te vergroten, zodat het vermogen van Rusland om zijn wrede aanvalsoorlog tegen Oekraïne voort te zetten en de veiligheid van andere landen in de onmiddellijke omgeving te bedreigen, definitief wordt verzwakt; dringt aan op de vaststelling van een solide 19e sanctiepakket dat gericht is op de primaire inkomstenbronnen van Rusland; verzoekt de Raad en zijn Amerikaanse partners het sanctiebeleid tegen Rusland te handhaven en uit te breiden, en een soortgelijk sanctiebeleid toe te passen op alle staten die de Russische aanvalsoorlog steunen, waaronder Belarus, Iran en Noord-Korea, en sancties op te leggen aan Chinese entiteiten die goederen voor tweërlei gebruik en militaire producten leveren die essentieel zijn voor de productie van drones en raketten; dringt aan op gerichte sancties tegen de Russische schaduwvloot en op verdere maatregelen tegen de schaduwvloot, waarbij alle wettelijke mogelijkheden moeten worden benut om haar activiteiten een halt toe te roepen, te belemmeren of te verhinderen, gezien de mogelijke betrokkenheid van de schaduwvloot bij de lancering van drones tegen kritieke infrastructuur; verzoekt de Raad de omzeiling van sancties door kwaadwillende niet-EU-entiteiten die in de EU zijn gevestigd, systematisch aan te pakken door middel van grondig onderzoek en strengere sancties voor entiteiten die de sanctieregels schenden of geen zorgvuldigheid

betrachten bij uitvoercontroles en verificatie van eindgebruikers; herhaalt dat elke vorm van steun die door staten als Iran, Noord-Korea of China wordt verleend aan de agressor, rechtstreekse gevolgen moet hebben voor alle andere betrekkingen met deze landen, met inbegrip van de handelsbetrekkingen;

5. onderstreept dat de EU en haar lidstaten zich krachtig blijven inzetten voor de op regels gebaseerde internationale orde en voor alle diplomatieke inspanningen die gericht zijn op een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede voor Oekraïne, met volledige eerbiediging van zijn soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit binnen zijn internationaal erkende grenzen; dringt er in dit verband bij de lidstaten en de EU op aan hun diplomatieke initiatieven in multilaterale organisaties, waaronder de VN, nauw en doeltreffend te coördineren om de systematische schendingen van het internationaal recht door Rusland tegen te gaan;
6. verzoekt de Commissie en de Raad een actieplan te ontwikkelen met maatregelen om escalatie van de Russische hybride oorlogvoering tegen de EU op het land, in de lucht, op zee en in de onlinewereld tegen te gaan; wijst erop dat dit soort kaders opties zullen bieden voor vergeldingsmaatregelen van de EU die aansluiten bij de ernst en intensiteit van de vijandige activiteiten die tegen de EU worden ondernomen; verzoekt de lidstaten om, in overleg met de NAVO-bondgenoten, de inzetregels voor alle soorten bedreigingen te herzien om ervoor te zorgen dat deze adequaat zijn om te reageren op de meest innovatieve dreigingen; benadrukt dat de EU vastberadenheid moet tonen en duidelijk moet maken dat elke poging van een niet-EU-land om de soevereiniteit van de lidstaten te schenden onmiddellijk zal worden beantwoord met vergeldingsmaatregelen;
7. benadrukt dat diverse sabotage- en hybride activiteiten van Rusland tegen de EU aangemerkt moeten worden als door de staat gesteund terrorisme, ook al is de drempel om te kunnen spreken van een gewapende aanval wellicht niet bereikt; benadrukt om die reden dat de beschikbare rechtskaders voor terrorismebestrijding op de vijandige activiteiten van Rusland moeten worden toegepast, omdat die activiteiten de territoriale soevereiniteit van de EU-lidstaten schenden, de integriteit van hun instellingen ondermijnen en de veiligheid van de burgerbevolking rechtstreeks bedreigen; verzoekt de Commissie om, als maatregel ter beperking van het vermogen van Rusland om staatsterrorisme te plegen, de procedure te starten om Rusland aan te merken als derde land met een hoog risico op witwassen en terrorismefinanciering overeenkomstig Verordening (EU) 2016/1675¹;
8. veroordeelt de doelbewuste activiteiten van Rusland in verband met jamming en spoofing van GNSS-signalen (waaronder gps-signalen) in het Oostzeegebied, het Zwarte Zeegebied en andere gebieden, omdat deze activiteiten ernstige veiligheidsrisico's met zich meebrengen voor de burgerluchtvaart en het zeevervoer; herinnert eraan dat de Raad van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie heeft geëist dat Rusland zijn internationale verplichtingen uit hoofde van het Verdrag inzake de internationale burgerluchtvaart nakomt en ervoor zorgt dat de verstoringen onmiddellijk worden beëindigd; verzoekt de Raad en de Commissie passende

¹ Gedelegeerde Verordening (EU) 2016/1675 van de Commissie van 14 juli 2016 tot aanvulling van Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad door de identificatie van derde landen met een hoog risico die strategische tekortkomingen vertonen (PB L 254 van 20.9.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2016/1675/oj).

maatregelen te nemen om voldoende druk uit te oefenen op Rusland om deze kwaadwillige activiteiten een halt toe te roepen en de stabiliteit van de navigatiesystemen evenals de weerbaarheid van navigatiesystemen tegen verstoringen te versterken;

9. dringt aan op een herziening van het proces voor vermogensplanning van de EU; is ervan overtuigd dat het hoofddoelproces niet alleen crisisbeheersing moet omvatten, maar ook collectieve defensie, met inbegrip van defensievermogens over het volledige spectrum in het kader van de nationale en internationale vermogensdoelstellingen; is van mening dat de EU voor haar lidstaten vereisten voor vermogensverdeling moet overwegen, in overeenstemming met het model van de NAVO; is van mening dat een dergelijk proces kan worden uitgevoerd in het kader van een Europees Semester voor defensie; is van mening dat er dringend werk moet worden gemaakt van een echte Europese defensie-unie, complementair aan de NAVO, en voortbouwend op en verdergaand dan bestaande kaders, zoals dat van het gezamenlijk witboek over de gereedheid van de Europese defensie 2030; onderstreept dat de EU alleen door middel van diepere integratie, coördinatie en het bundelen van middelen een doeltreffend antwoord kan bieden op de toenemende Russische dreiging; herhaalt dat bescherming van de soevereiniteit en de territoriale integriteit van alle lidstaten een fundamenteel beginsel van de EU is, en onderstreept dat er een onmiddellijke, krachtige, eensgezinde en evenredige respons nodig is om de burgers en kritieke infrastructuur te beschermen;
10. dringt aan op vooruitgang in de richting van een Europese commando- en controlestructuur die niet alleen dient voor crisisbeheersing in overeenstemming met het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), maar het equivalent vormt van het Algemeen Hoofdkwartier van de Geallieerde Mogendheden in Europa (SHAPE) van de NAVO; merkt op dat overlapping moet worden voorkomen en dat een dergelijke structuur daarom een aanvulling moet vormen op SHAPE en ervoor kan zorgen dat aan de Militaire Staf van de EU (EUMS) voldoende middelen ter beschikking worden gesteld; benadrukt dat het belangrijk is dat er beter wordt samengewerkt, met inbegrip van de mogelijke oprichting van een permanente interinstitutionele crisiscel voor Rusland, belast met realtime monitoring, snelle informatie-uitwisseling en snelle operationele besluitvorming; is van mening dat de recente schending van het luchtruim van de EU een katalysator is voor snelle en grondige vooruitgang op gebieden als het delen van inlichtingen, gemeenschappelijke logistiek en de interoperabiliteit van veiligheid en gecoördineerde aanbestedingen; dringt aan op steeds nauwere samenwerking tussen de NAVO en de EU om de defensie en afschrikking van Europa te versterken; onderstreept dat er binnen de NAVO een sterke, nauwkeurig omschreven Europese pijler nodig is die in staat is zijn soevereiniteit te verdedigen, de Russische dreiging het hoofd te bieden en autonoom en complementair aan de NAVO op te treden;
11. dringt aan op meer coördinatie, eenheid en solidariteit tussen de lidstaten, de EU-instellingen en de NAVO-structuren, voor het monitoren, onderscheppen en neutraliseren van vijandige drones, onder meer door middel van gezamenlijke opleiding, trainingen en oefeningen en de uitwisseling van operationele inlichtingen; benadrukt dat er gezamenlijke commando- en controlecentra moeten worden opgezet voor elk toekomstig initiatief voor UAV's of de bestrijding van UAV's; beklemtoont dat alle UAV-vermogens volledig moeten worden geïntegreerd in de conventionele luchtverdedigingsmacht en de interoperabiliteit van de systemen met de geïntegreerde lucht- en raketverdedigingsarchitectuur van de NAVO te waarborgen; pleit ervoor gestructureerde mechanismen op te zetten voor het voortdurend delen van kennis, ook

in een EU-NAVO-context, met name op de snel veranderende gebieden van digitale defensie en cybercapaciteiten, met het oog op het stroomlijnen van gezamenlijke oefeningen en van interoperabiliteit tussen de lidstaten;

12. roept de EU en haar lidstaten op om autoriteiten uit te rusten met de middelen om drones te bestrijden op locaties met kritieke infrastructuur, zoals luchthavens en energiecentrales; wijst erop dat dergelijke middelen geschikt moeten zijn voor civiele toepassingen en moeten passen in een model van gelaagde verdediging met meerdere systemen die drones op kinetische en elektronische wijze kunnen uitschakelen;
13. benadrukt dat de lidstaten langs de oostelijke flank van de NAVO en in het Zwarte Zeegebied moeten worden ondersteund bij de ontwikkeling van vermogens voor het verzamelen van inlichtingen en het opsporen en traceren van dreigingen die hun oorsprong hebben voorbij de buitengrenzen van de EU, zoals hybride operaties, aanvallen op kritieke infrastructuur, de instrumentalisering van migranten of schending van het luchtruim met drones, met als doel het situationeel bewustzijn van de EU en haar vermogen om doeltreffend te anticiperen op dreigingen te vergroten; wijst erop dat dergelijke vermogens dronebewakingssystemen en andere technologieën moeten omvatten die bewaking vanuit de lucht in de grensgebieden van de EU alsook onderschepping van dreigingen die vanuit de lucht binnenkomen mogelijk maken; benadrukt dat een effectief, gelaagd verkennings- en verdedigingssysteem essentieel is voor de bescherming van burgers en kritieke infrastructuur en voor een geslaagde afschrikking;
14. verzoekt de lidstaten en het Europees Defensieagentschap (EDA) het project “Geïntegreerd meerlagig lucht- en raketafweersysteem” (IMLAMD) in het kader van de permanente gestructureerde samenwerking (PESCO) met spoed te consolideren, met name gezien de dreiging die uitgaat van goedkope UAV’s en in overeenstemming met de geïntegreerde lucht- en raketverdedigingsarchitectuur van de NAVO, teneinde alle dreigingen die vanuit de lucht de EU binnenkomen, met name aan de oostelijke flank, op te sporen en te onderscheppen; benadrukt dat Europese investeringen in systemen voor langeafstandsprecisiwapens en in betere luchtafweer van cruciaal belang zijn om afschrikking te waarborgen, het risico dat Rusland kwetsbaarheden uitbuit, te beperken, en burgers en kritieke infrastructuur te beschermen; benadrukt dat er voor het Europees Defensiefonds (EDF) hogere financieringspercentages moeten gelden voor projecten die verband houden met deze vermogens, zoals reeds het geval is voor PESCO-projecten;
15. verzoekt de Commissie nauw samen te werken met de Europese Investeringsbank Groep en het EDA om te zorgen voor een alomvattende aanpak waarin ontwikkeling van vermogens en financiering worden gecombineerd, en haar beleidsinstrumenten op het gebied van defensie en de defensie-industrie aan te passen om ervoor te zorgen dat zij het beoogde doel dienen; verzoekt de lidstaten het personeelsbestand van het EDA aanzienlijk uit te breiden en zijn begroting te verhogen om adequate en tijdige vermogensontwikkeling en gezamenlijke aanbestedingen mogelijk te maken, en verzoekt het EDA een specifieke, flexibele begroting voor UAV’s vast te stellen die de volledige levenscyclus van de vermogens bestrijkt; benadrukt dat er dringend fors moet worden geïnvesteerd in drones en droneafweersystemen; is ingenomen met het gebruik van het SAFE-instrument en de eigenvermogensfaciliteit voor defensie om de productie op te schalen, toeleveringsketens veilig te stellen en de deelname van kleine en middelgrote ondernemingen aan de sector onbemande voertuigen te ondersteunen;

16. is ingenomen met het EU-initiatief voor een dronemuur, zoals aangekondigd door Commissievoorzitter Von der Leyen, commissaris Andrius Kubilius en hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid/vicevoorzitter van de Europese Commissie (HV/VV) Kaja Kallas, en het initiatief voor een oostflankwacht, en merkt op dat de ambitieuze termijn die commissaris Kubilius voor de voltooiing ervan heeft genoemd, een snelle uitvoering vereist als onderdeel van een ruimer defensieschild aan de oostelijke flank van de EU en de NAVO, als reactie op herhaalde schendingen van het luchtruim door Rusland, en benadrukt dat moet worden gezorgd voor een alomvattende dekking van alle lidstaten die te maken hebben met directe veiligheidsuitdagingen aan de zuidflank; verzoekt de Commissie, de HV/VV en de lidstaten om, in nauwe samenwerking met de NAVO, vaart te zetten achter de ontwikkeling van een concreet en operationeel plan om te komen tot een snelle uitvoering; verzoekt de Commissie om tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad op 23 en 24 oktober 2025 een samenhangend plan te presenteren; erkent de uitdaging die gepaard gaat met de hoge kosten van het onderscheppen van drones en dringt aan op gezamenlijke programma's ter bevordering van de ontwikkeling van kosteneffectieve vermogens voor de bestrijding van UAV's;
17. doet een oproep aan de Commissie om verzoeken van de lidstaten met betrekking tot de vrijwillige aanpassing van hun nationale herstel- en veerkrachtplannen om tegemoet te komen aan de financieringsvereisten voor de ontwikkeling van UAV-vermogens, snel te behandelen;
18. benadrukt de dringende noodzaak van versterkte maritieme bewaking en is van mening dat de nieuwe operationele dimensie van hybride oorlogvoering de integratie van strategieën voor maritieme veiligheid en ter bestrijding van UAV's vereist, onder meer door middel van verbeterde vermogens voor onderwaterbewaking; is verheugd dat onder leiding van de NAVO operaties van start zijn gegaan, zoals de operatie "Baltic Sentry", om kritieke onderzeese infrastructuur te beschermen en het maritieme situationeel bewustzijn te vergroten; benadrukt het belang van de EU-strategie voor het Zwarte Zeegebied en de maritieme veiligheidshub, die gericht zijn op verbetering van de maritieme veiligheid en beveiliging;
19. verzoekt de Commissie nauwe betrekkingen aan te knopen met de vertegenwoordigers van fabrikanten van UAV's in de lidstaten, met inbegrip van fabrikanten van UAV's en satellieten voor tweërlei gebruik;
20. dringt erop aan de grondstoffenvoorziening verder te versterken en te diversifiëren met het oog op de uitbreiding van de productie van UAV's, en wijst in dit verband op het belang van de EU-verordening kritieke grondstoffen¹, die als uitgangspunt dient voor alomvattende, samenhangende en strategische maatregelen; benadrukt het strategisch belang van de partnerschappen van de EU met Oekraïne, Canada en Latijns-Amerika;
21. beklemtoont dat de technologische ontwikkelingen op het gebied van UAV's flexibiliteit en snelle upgrades vereisen, hetgeen door toekomstige EU-initiatieven moet

¹ Verordening (EU) 2024/1252 van het Europees Parlement en de Raad van 11 april 2024 tot vaststelling van een kader om een veilige en duurzame voorziening van kritieke grondstoffen te waarborgen, en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 en (EU) 2019/1020 (PB L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>).

worden gefaciliteerd; merkt op dat de EU waarschijnlijk de voorkeur zal geven aan geavanceerde, dure en moderne oplossingen die vaak gepaard gaan met grote vertragingen; dringt aan op voortdurende investeringen in defensie-innovatie en -technologie om de EDTIB te ondersteunen en de investerings- en onderzoekstekorten op het gebied van defensietechnologie weg te werken, en merkt op dat de planning van, onderzoek naar en de ontwikkeling, de aankoop en het beheer van vermogens gezamenlijk en vanuit een Europese invalshoek moeten plaatsvinden; benadrukt het strategisch belang van defensiegerelateerde productie en de noodzaak om ervoor te zorgen dat de productie in tijden van crisis snel kan worden opgeschaald; roept de lidstaten op een regelgevingsklimaat en aanbestedingsprocedures na te streven die het bestaande Europese ecosysteem coördineren en integreren met strategische partners;

22. merkt op dat UAV-vermogens een aanzienlijk versnelde uitvoering vereisen van de vermogens op het gebied van militaire mobiliteit, alsook de snelle grensoverschrijdende verplaatsing van uitrusting en personeel, met bijzondere aandacht voor grenscontroles, douaneprocedures en inklaringsprocessen; benadrukt dat betere, daadwerkelijke en doeltreffende militaire mobiliteit via alle EU-corridors en grensbescherming absolute voorwaarden zijn voor een geloofwaardige afschrikking; verzoekt de EU-instellingen in te stemmen met de voorgestelde vertienvoudiging van de financiering voor militaire mobiliteit in het volgende meerjarig financieel kader en flink te investeren in infrastructuur voor tweërlei gebruik, met name in frontlijnregio's; merkt in dit verband op dat er nog steeds behoefte is aan een militair Schengengebied om het efficiënte verkeer van defensiemiddelen in de hele EU te vergemakkelijken; neemt kennis van het voorstel van de Commissie voor een omnibuswet inzake militaire mobiliteit als onderdeel van de inspanningen om aan deze behoeften tegemoet te komen;
23. beklemtoont dat er streefdoelen nodig zijn voor de ontwikkeling van zowel UAV's als maatregelen ter bestrijding van UAV's, om te zorgen voor alomvattende UAV-vermogens; verzoekt de Commissie vrijstellingen van de EU-milieuwetgeving voor te stellen voor productiefaciliteiten waar UAV's worden geproduceerd;
24. verzoekt de lidstaten en de Commissie zich ten volle in te zetten voor de wijziging van relevante EU- en nationale regelgevingskaders om toekomstige vermogens voor UAV's en de bestrijding van UAV's te faciliteren, met name met het oog op de betrokkenheid van strijdkrachten; is ingenomen met alle concrete projecten die erop gericht zijn vermogenstekorten op het gebied van oorlogvoering met drones en drone-afweer weg te werken, en een meerlagige diepe zone van technologisch geavanceerde systemen te creëren; verzoekt de lidstaten te overwegen gebruik te maken van het kader voor Europese defensieprojecten van gemeenschappelijk belang om deze projecten op te zetten;
25. benadrukt dat de overduidelijke provocaties van Rusland een actieve strategie van hybride oorlogsvoering zijn om angst en achterdocht te zaaien, en bedoeld zijn om de samenlevingen van de EU-lidstaten en NAVO-bondgenoten op de proef te stellen en te destabiliseren; benadrukt daarom het belang van maatschappelijke veerkracht en paraatheid, zoals benadrukt in de aanbevelingen van het rapport-Niinistö over de civiele en militaire paraatheid van Europa; verzoekt de Commissie en de lidstaten te zorgen voor een snelle uitvoering van de Europese strategie voor interne veiligheid (ProtectEU) en de paraatheidsstrategie om te zorgen voor een alomvattende gereedheid en bescherming tegen dreigingen die worden veroorzaakt door schending door Rusland van het Europese luchtruim en andere dreigingen; benadrukt dat er in dit verband

voldoende EU-financiering nodig is in het kader van het huidige en het volgende MFK; pleit voor de ontwikkeling van alomvattende nationale civiele defensiestrategieën tegen bedreigingen vanuit de lucht en met raketten, met inbegrip van UAV's, om voor paraatheid te zorgen op nationaal, regionaal, gemeentelijk, gemeenschaps- en gezinsniveau, met de nadruk op systemen voor vroegtijdige waarschuwing voor de lokale bevolking, duidelijke instructies inzake reactie en beschermde ruimten (beschutting);

26. herinnert eraan dat, overeenkomstig Verordening (EU) nr. 833/2014¹, luchtvaartuigen die in Rusland zijn geregistreerd of door Russische luchtvaartmaatschappijen worden geëxploiteerd, niet naar de Europese Unie mogen vliegen, met beperkte uitzonderingen; herinnert eraan dat momenteel geen EU-luchtvaartmaatschappijen naar, van of boven het luchtruim van de Russische Federatie vliegen, nadat vlucht 17 van Malaysia Airlines werd neergehaald, maar wijst erop dat een aantal luchtvervoeders uit landen buiten de EU dit toch blijven doen ondanks de risico's van de oorlog en het feit dat ze Rusland vergoedingen moeten betalen om over te vliegen; benadrukt dat deze overvliegkosten Rusland jaarlijks naar schatting 18 miljoen EUR opleveren alleen al voor vluchten van Chinese luchtvaartmaatschappijen die vertrekken vanaf Schiphol; herinnert eraan dat het luchtvervoer tussen de EU en China momenteel wordt geregeld door bilaterale overeenkomsten tussen de lidstaten en China; verzoekt de Commissie en de lidstaten om, in het licht van de grootschalige aanvalsoorlog in Oekraïne, de bilaterale overeenkomsten te herevalueren en maatregelen voor te stellen om te voorkomen dat Rusland profijt trekt van overvliegkosten;
27. benadrukt dat er behoefte is aan een sterkere civiel-militaire coördinatie van het luchtruim; benadrukt in dit verband dat een holistische aanpak nodig is, waarbij ook aandacht wordt besteed aan een betere uitrusting van politiediensten en civiele autoriteiten met middelen om drones te detecteren en af te weren; steunt de uitbreiding van gezamenlijke simulatie- en interceptieoefeningen, met de deelname van civiele, rechtshandavings- en militaire organisaties, om voor een grotere paraatheid te zorgen voor bedreigingen op verschillende terreinen; benadrukt dat dergelijke oefeningen regelmatig moeten worden gehouden, met het oog op het waarborgen van permanente paraatheid en interoperabiliteit;
28. verzoekt de Commissie en de lidstaten gezamenlijk veilige, betrouwbare en veerkrachtige communicatie- en informatie-uitwisselingssystemen te ontwikkelen die door rechtshandavingsinstanties, veiligheidsdiensten en civiele instellingen kunnen worden gebruikt voor veiligheidsgerelateerde aangelegenheden, met name in tijden van crisis; wijst nogmaals op het belang van het verbeteren van de cyberveiligheid en de strategische communicatie over risico's en beschermingsmaatregelen om de collectieve veerkracht te versterken;
29. verzoekt de lidstaten artikel 42, lid 7, VEU te activeren wanneer dit soort uitgesproken agressieve acties neerkomen op een gewapende aanval of een rol spelen bij de voorbereiding van een dreigende aanval; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan

¹ Verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren (PB L 229 van 31.7.2014, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj>).

operationele procedures en mechanismen vast te stellen voor het geval dat een lidstaat artikel 42, lid 7, VEU in werking stelt;

30. dringt erop aan de oostgrens van de EU te versterken, in het licht van de voortdurende druk die Rusland en Belarus uitoefenen op de buitengrenzen van de EU via de instrumentalisering van migranten, zodat de lidstaten snel en flexibel kunnen worden ondersteund door tegemoet te komen aan eventuele technologische en operationele lacunes die zich voordoen, hetzij in de lucht, op het land of in het water;
31. dringt erop aan de defensiesamenwerking met Oekraïne aanzienlijk te intensiveren, met name op het gebied van dronetechnologie en tegenmaatregelen, en in dat kader ook de industriële samenwerking tussen de lidstaten en Oekraïne te versterken; verzoekt de Commissie en de lidstaten en hun defensie-industrieën te overwegen de Oekraïense defensiesector te ondersteunen, erin te investeren en er samenwerkingsverbanden mee aan te gaan, teneinde het volledige potentieel van de productiecapaciteiten in Oekraïne te benutten, naar het voorbeeld van het “Deense model”; dringt er bij de lidstaten en hun defensie-industrieën joint ventures op te zetten en partnerschappen met Oekraïne te ontwikkelen voor de gezamenlijke ontwikkeling van defensieproducten in de EU, met name op het gebied van drones, droneafweerttechnologieën en langeafstandsaanvalsvermogens;
32. is ingenomen met de aankondiging van de Oekraïense president Volodymyr Zelensky dat Oekraïne een begin zal maken met de buitenlandse productie en uitvoer van door eigendomsrechten beschermde defensietechnologieën naar voorkeurspartners binnen Europa en de NAVO; erkent de aanzienlijke kennis en ervaring die Oekraïne heeft opgedaan op het gebied van de productie van drones en droneafweerttechnologieën en verwacht van de EU en haar lidstaten dat zij van deze deskundigheid en kennis leren, wijzend op de potentiële bijdrage van de militaire en industriële knowhow die Oekraïne tijdens de Russische invasie heeft opgebouwd; verzoekt de Commissie om samen met het EDA te zorgen voor coördinatie van de aankoop van licenties voor UAV's van Oekraïne om de lidstaten die dat willen in staat te stellen de UAV's te produceren; verzoekt de lidstaten de samenwerking te formaliseren en structuren op te zetten om de uitwisseling van ervaringen, technische kennis en beste praktijken te vergemakkelijken, ook in het kader van de EU en de NAVO; dringt aan op samenwerking tussen de EU en de NAVO bij het institutionaliseren van de lessen die kunnen worden getrokken uit de ervaring die Oekraïne heeft opgedaan op het slagveld, door de doctrinale en technologische innovaties te integreren in hun voorbereidingen op moderne gevechtssomstandigheden;
33. dringt erop aan de EDIP-wetgeving snel af te ronden en deze samen met het SAFE-instrument te gebruiken om financiële middelen vrij te maken om te leren van Oekraïne en Oekraïne bij UAV-oorlogsvoering te ondersteunen; erkent de rol die de Drone Coalition momenteel speelt bij de standaardisering van UAV's, haar cruciale hulp aan Oekraïne en de rol die zij speelt om ervoor te zorgen dat de lidstaten gelijke tred houden met de snel veranderende vereisten op het slagveld;
34. herhaalt dat de recente agressieve acties van Rusland de EU en haar lidstaten er niet van mogen en zullen weerhouden om vast te houden aan hun blijvende verbintenis om Oekraïne te steunen bij de uitoefening van het inherente recht van het land op zelfverdediging, erop wijzend dat de veiligheid van Oekraïne bijdraagt tot die van Europa als geheel; benadrukt dat het van cruciaal belang is Oekraïne te helpen bij de

versterking van zijn luchtafweervermogens, aangezien een militair treffen in het Oekraïense luchtruim het risico vermindert dat drones het grondgebied van de EU bereiken; is van mening dat de uitkomst van de oorlog en het standpunt van de internationale gemeenschap een cruciale rol zullen spelen bij het beïnvloeden van toekomstige agressieve acties van Rusland in Europa en daarbuiten; dringt er bij alle lidstaten op aan onmiddellijk aanvullende militaire steun te verlenen en over te gaan tot de gezamenlijke aankoop van extra vermogens voor Oekraïne, met name munitie voor luchtafweer; roept op tot opheffing van de beperkingen op de inzet van aan Oekraïne geleverde westerse wapensystemen tegen militaire doelen op Russisch grondgebied, aangezien die worden gebruikt voor aanvallen op Oekraïense burgers en kritieke civiele infrastructuur;

35. herhaalt zijn oproep aan de lidstaten om, samen met hun G7-partners, onmiddellijk hun goedkeuring te hechten aan het voorstel van de Commissie om alle bevroren Russische activa te gebruiken als basis voor een aanzienlijke subsidie en lening aan Oekraïne, waarbij de terugbetaling afhankelijk is van toekomstige herstelbetalingen door Rusland, omdat dit een juridisch solide en in financieel opzicht goede manier is om de EU-steun voor de militaire behoeften van Oekraïne, waaronder de behoeften op het gebied van droneafweer, op peil te houden of zelfs te verhogen;
36. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de secretaris-generaal van de NAVO en de president en het parlement van Oekraïne.

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlamentet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Euroopan parlamentti Europaparlamentet

Zittingsdocument

A10-0170/2025

29.9.2025

VERSLAG

over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften in 2024
(2025/2114(INI))

Commissie verzoekschriften

Rapporteur: Fredis Beleris

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....	3
TOELICHTING.....	14
BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT.....	28
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE.....	29
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE.....	30

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften in 2024 (2025/2114(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften,
 - gezien de artikelen 10 en 11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
 - gezien de artikelen 20, 24 en 227 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) over het recht van burgers en ingezetenen van de EU om een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Parlement,
 - gezien artikel 228 VWEU inzake de rol en taken van de Europese Ombudsman,
 - gezien artikel 44 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie inzake het recht om verzoekschriften in te dienen bij het Europees Parlement,
 - gezien de bepalingen van het VWEU met betrekking tot de inbreukprocedure, en met name de artikelen 258 en 260,
 - gezien artikel 55 en artikel 233, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie verzoekschriften (A10-0170/2025),
- A. overwegende dat de Commissie verzoekschriften na de Europese verkiezingen, die van 6 tot en met 9 juni 2024 hebben plaatsgevonden, en na de installatie van het nieuwe Parlement, op 16 juli 2024, op 23 juli 2024 haar constituerende vergadering heeft gehouden;
- B. overwegende dat het jaarverslag over de beraadslagingen van de Commissie verzoekschriften bedoeld is om een analyse te bieden van de in 2024 ontvangen verzoekschriften en de betrekkingen met andere instellingen, alsook om een getrouw beeld te geven van de in 2024 verwezenlijkte doelstellingen;
- C. overwegende dat het Parlement in 2024 1 518 verzoekschriften heeft ontvangen, wat neerkomt op een stijging met 4,3 % ten opzichte van de 1 452 verzoekschriften die in 2023 zijn ontvangen, en een stijging met 19,8 % ten opzichte van de 1 217 verzoekschriften die in 2022 zijn ontvangen; overwegende dat het totale aantal ontvangen verzoekschriften nog steeds aanzienlijk lager is dan de piek in 2013 en 2014, toen het Parlement respectievelijk 2 891 en 2 715 verzoekschriften ontving;
- D. overwegende dat in 2024 15 661 gebruikers verzoekschriften hebben gesteund op het webportaal voor verzoekschriften van het Parlement, een aanzienlijke daling ten opzichte van 26 331 in 2023 en 22 441 in 2022; overwegende dat het aantal klikken om verzoekschriften te medeondertekenen ook daalde tot 17 745 in 2024, vergeleken met

29 287 in 2023 en 27 927 in 2022;

- E. overwegende dat het totale aantal verzoekschriften bescheiden blijft in verhouding tot de totale bevolking van de EU en aantoont dat er nog meer inspanningen nodig zijn om burgers bewuster te maken van hun recht om een verzoekschrift in te dienen en van het mogelijke nut van verzoekschriften als middel om de aandacht van de EU-instellingen en de lidstaten te vestigen op kwesties die invloed hebben op burgers en hen rechtstreeks aangaan; overwegende dat de Commissie verzoekschriften, die bij jongeren zeer populair is tijdens evenementen zoals het Europees Jongeren-evenement in Straatsburg, een doeltreffend instrument is om dit recht te bevorderen en burgers, met name jongere generaties, bewust te maken van het belang ervan; overwegende dat het derhalve van essentieel belang is dat de Commissie verzoekschriften actief en systematisch aanwezig is bij elke editie van het Europees Jongeren-evenement teneinde haar zichtbaarheid en toegankelijkheid te vergroten; overwegende dat als burgers gebruikmaken van het recht om een verzoekschrift in te dienen, zij verwachten dat de EU-instellingen een meerwaarde bieden bij het vinden van een oplossing voor hun problemen; overwegende dat dit recht om een verzoekschrift in te dienen ook fundamentele beginselen moet bevorderen, zoals een behoorlijk bestuur van de Europese instellingen, de vrijheid van meningsuiting en de eerbiediging van de democratische meningsvorming;
- F. overwegende dat de criteria voor de ontvankelijkheid van verzoekschriften zijn vastgelegd in artikel 227 VWEU en artikel 232, lid 1, van het Reglement van het Parlement, op grond waarvan verzoekschriften moeten worden ingediend door een EU-burger of een natuurlijke of rechtspersoon die zijn verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat heeft, hetzij individueel hetzij tezamen met andere personen, en betrekking moeten hebben op aangelegenheden die tot de werkterreinen van de EU behoren en indieners rechtstreeks aangaan, met dien verstande dat deze laatste voorwaarde zeer ruim wordt uitgelegd;
- G. overwegende dat er van de 1 518 in 2024 ingediende verzoekschriften 611 niet-ontvankelijk werden verklaard en 31 werden ingetrokken; overwegende dat het hoge en toenemende percentage verzoekschriften dat in 2024 niet-ontvankelijk werd verklaard (40,25 %) bevestigt dat er nog steeds een groot gebrek is aan kennis over de terreinen die onder de verantwoordelijkheid van de EU vallen; overwegende dat er, om het aantal niet-ontvankelijke verzoekschriften terug te dringen, nog altijd inspanningen nodig zijn om de werkterreinen van de EU verder te verduidelijken;
- H. overwegende dat het recht om verzoekschriften bij het Parlement in te dienen een grondrecht van EU-burgers is waarmee zowel burgers als ingezetenen een open, democratisch en transparant mechanisme wordt geboden om hun gekozen vertegenwoordigers rechtstreeks aan te spreken; overwegende dat veel personen met een handicap als gevolg van het volledig ontbreken (of de beperkte beschikbaarheid) van geëigende formats en het feit dat de nationale gebarentalen niet als onderdeel van het meertaligheidsbeleid van de EU worden beschouwd geen gelijke toegang hebben tot informatie en communicatie; overwegende dat dit essentiële instrument burgers in staat stelt actief en doeltreffend aan het leven van de Unie deel te nemen; overwegende dat EU-burgers zich via een verzoekschrift kunnen beklagen indien het EU-recht niet naar behoren wordt uitgevoerd en zo kunnen helpen om inbreuken op het EU-recht aan het

licht te brengen, met inachtneming van de soevereiniteit van de lidstaten en de toepassing van de EU-Verdragen;

- I. overwegende dat het Parlement lang een voorloper is geweest bij de internationale ontwikkeling van de verzoekschriftenprocedure en beschikt over de meest open en transparante verzoekschriftenprocedure in Europa, waardoor indieners ten volle kunnen deelnemen aan de activiteiten van het Parlement; overwegende dat het webportaal voor verzoekschriften intuïtiever zou kunnen worden gemaakt met het oog op een soepelere gebruikerservaring; overwegende dat de integratie van technologieën op het gebied van artificiële intelligentie zoekopdrachten zou kunnen vereenvoudigen en de toegankelijkheid van verzoekschriften zou kunnen verbeteren, door meer geavanceerde functies te bieden dan het huidige formaat toelaat;
- J. overwegende dat de Commissie verzoekschriften het belang benadrukt van meer transparantie bij de behandeling van verzoekschriften, met inbegrip van systematische feedback aan indieners in belangrijke stadia van de procedure en een duidelijk tijdschema voor follow-upmaatregelen door EU-instellingen;
- K. overwegende dat de activiteiten van de Commissie verzoekschriften gebaseerd zijn op de inbreng van de indieners en de informatie die zij verstrekken; overwegende dat deze informatie, samen met door de Commissie, de lidstaten en andere instanties geboden expertise, van essentieel belang is voor het werk van de Commissie verzoekschriften; overwegende dat ontvankelijke verzoekschriften vaak een bijdrage leveren die waardevol is voor het werk van de andere parlementaire commissies; overwegende dat verzoekschriften daarom ook een rol kunnen spelen in het wetgevingsproces, door concrete feedback te geven over het effect van EU-beleid en te zorgen dat met beleid kan worden ingespeeld op nieuwe behoeften;
- L. overwegende dat het Parlement, dankzij het recht om verzoekschriften in te dienen, beter kan reageren op klachten en zorgen over de eerbiediging van de grondrechten van de EU en de naleving van het Unierecht in de lidstaten; overwegende dat verzoekschriften een nuttige bron van informatie kunnen zijn om onjuiste toepassing van en inbreuken op het EU-recht op te sporen en het Parlement en andere instellingen in staat stellen om de omzetting en toepassing van het EU-recht en het effect ervan op de rechten van EU-burgers en -ingezetenen te beoordelen;
- M. overwegende dat elk verzoekschrift op nauwgezette, efficiënte en transparante wijze wordt bestudeerd en behandeld; overwegende dat alle indieners het recht hebben binnen een redelijke termijn en in hun eigen taal of in de taal waarin het verzoekschrift is opgesteld een antwoord te ontvangen met informatie over het besluit over de ontvankelijkheid en de follow-upacties van de Commissie verzoekschriften; overwegende dat het Parlement in verzoekschrift nr. 1056/2016, dat op 19 maart 2024 werd besproken, wordt verzocht verzoekschriften te laten indienen in nationale gebarentalen die in de EU worden gebruikt;
- N. overwegende dat de Commissie verzoekschriften het grootste belang hecht aan de behandeling en openbare bespreking van verzoekschriften tijdens haar vergaderingen; overwegende dat indieners het recht hebben om hun verzoekschriften te presenteren en tijdens de bespreking vaak het woord nemen, waarmee ze actief bijdragen aan het werk

van de commissie; overwegende dat de Commissie verzoekschriften in 2024 naast haar constituerende vergadering acht commissievergaderingen heeft gehouden, waarin 106 verzoekschriften werden besproken in aanwezigheid van 106 indieners die actief deelnamen door het woord te nemen;

- O. overwegende dat de belangrijkste punten van zorg in de verzoekschriften die in 2024 werden ingediend betrekking hadden op het milieu, de grondrechten, de rechtsstaat (met inbegrip van het recht op behoorlijk bestuur, het recht op toegang tot documenten en de vrijheid van meningsuiting en van informatie), de interne markt, justitie, consumentenrechten en gezondheid;
- P. overwegende dat de Commissie verzoekschriften er bij de vaststelling van haar vergaderrooster naar streeft verzoekschriften en onderwerpen te bespreken die veel baat hebben bij bespreking op EU-niveau en bovendien de evenwichtige geografische spreiding van de onderwerpen, volgens de ontvangen verzoekschriften, waarborgt;
- Q. overwegende dat 82 % van de verzoekschriften die in 2024 bij het Parlement werden ingediend, via het webportaal voor verzoekschriften van het Parlement werd verstuurd, een percentage dat bijna gelijk is aan het percentage van 82,4 % in 2023, waarmee wordt bevestigd dat het portaal veruit het meest gebruikte kanaal voor burgers is om verzoekschriften in te dienen bij het Parlement;
- R. overwegende dat het vernieuwde webportaal voor verzoekschriften automatisch informatie publiceert over de goedkeuring van verzoekschriften en statuswijzigingen, alsook aanvullende informatie (bv. land, thema's) en samenvattingen in alle 24 officiële talen van de EU; overwegende dat in 2024 alle verzoekschriften weer tijdig, binnen enkele dagen na de goedkeuring ervan, werden voorbereid en gepubliceerd en alle interne en externe verzoeken om ondersteuning met betrekking tot het gebruik en de inhoud van het webportaal voor verzoekschriften tijdig, met succes en in eender welke officiële taal van de EU werden beantwoord;
- S. overwegende dat er in 2024 geen informatiebezoeken hebben plaatsgevonden voor verzoekschriften waarvoor een onderzoek liep, vanwege het reces naar aanleiding van de Europese verkiezingen; overwegende dat de commissie met betrekking tot de eerdere informatiebezoeken die in 2023 plaatsvonden de vervolgbeoordeling heeft uitgevoerd en twee verslagen heeft goedgekeurd; overwegende dat er voor de eerste helft van 2025 twee informatiebezoeken waren gepland;
- T. overwegende dat de Commissie verzoekschriften op 4 november 2024 als uitgenodigde commissie heeft deelgenomen aan de hoorzitting voorafgaand aan de benoeming van de kandidaat-commissaris voor Handel en Economische Veiligheid, Interinstitutionele Betrekkingen en Transparantie, Maroš Šefčovič; overwegende dat Maroš Šefčovič in antwoord op de schriftelijke en mondelinge vragen die de Commissie verzoekschriften hem in het kader van de hoorzitting heeft gesteld, een aantal toezeggingen heeft gedaan met betrekking tot de verzoekschriftenprocedure en de transparantie van de handhavingsmaatregelen van de Commissie;
- U. overwegende dat de Commissie verzoekschriften op grond van het Reglement van het Parlement ook verantwoordelijk is voor de betrekkingen met de Europese Ombudsman, die klachten onderzoekt over wanbeheer binnen de EU-instellingen en -organen;

overwegende dat de Commissie verzoekschriften in 2024 een sleutelrol heeft gespeeld bij de organisatie van de verkiezing van de Europese Ombudsman door de openbare hoorzitting van de kandidaten overeenkomstig artikel 237 van het Reglement van het Parlement te organiseren; overwegende dat Teresa Anjinho op 17 december 2024 is verkozen tot Europese Ombudsman voor de zittingsperiode 2024-2029;

- V. overwegende dat de betrekkingen tussen de Commissie verzoekschriften en de Europese Ombudsman in 2024 constructief zijn gebleven, zoals blijkt uit de actieve deelname van de vorige Europese Ombudsman, Emily O'Reilly, aan de vergaderingen van de commissie; overwegende dat zij haar jaarverslag voor 2023 op de vergadering van 4 september 2024 aan de Commissie verzoekschriften heeft gepresenteerd en op 2 december 2024 heeft deelgenomen aan de jaarlijkse workshop van de commissie over de rechten van personen met een handicap;
- W. overwegende dat de Commissie verzoekschriften deel uitmaakt van het Europees netwerk van ombudsmannen, samen met de Europese Ombudsman, nationale en regionale ombudsmannen en soortgelijke instanties in de lidstaten, kandidaat-lidstaten en andere landen van de Europese Economische Ruimte, en dat dit netwerk bedoeld is om meer informatie uit te wisselen over het EU-recht en -beleid en beste praktijken;
1. wijst op de belangrijke rol die de Commissie verzoekschriften speelt bij de bescherming en bevordering van de rechten van EU-burgers en -ingezetenen en benadrukt dat zij erop moet toezien dat de zorgen en klachten van indieners op tijdige, doeltreffende, toegankelijke en passende wijze worden behandeld en dat indieners naar behoren worden geïnformeerd over de genomen maatregelen en de geboekte vooruitgang in verband met hun verzoekschriften; betreurt het echter dat dit in de praktijk niet altijd het geval is; herinnert eraan dat alle verzoekschriften moeten worden behandeld aan de hand van een open, democratische en transparante verzoekschriftenprocedure en dat van de commissie wordt verwacht dat zij deze procedure consistent toepast; beveelt aan de interne procedures te herzien om ervoor te zorgen dat soortgelijke of herhaalde verzoekschriften worden samengevoegd en doeltreffender worden behandeld, met waarborging van het recht van elke indiener om individueel te worden gehoord;
 2. wijst nogmaals op het belang van een permanent openbaar debat over de werkerreinen van de EU om ervoor te zorgen dat de burgers terdege op de hoogte zijn van de reikwijdte van de bevoegdheden van de Unie en de verschillende besluitvormingsniveaus, om het aantal niet-ontvankelijke verzoekschriften te verlagen; roept nogmaals op tot bredere bewustmakingscampagnes, in het bijzonder in afgelegen gebieden, maar ook gericht op ondervertegenwoordigde groepen burgers, zoals jongeren, vrouwen en plattelands- en eilandgemeenschappen, met actieve betrokkenheid van de bestaande EU-communicatiediensten in de hele Unie, om de kennis van de burgers over hun recht om een verzoekschrift in te dienen, alsmede over de reikwijdte van de verantwoordelijkheden van de EU en de bevoegdheden van de Commissie verzoekschriften te helpen vergroten; pleit ervoor duidelijker en zonder jargon te communiceren met indieners en de rol en beperkingen van de Commissie verzoekschriften duidelijker toe te lichten voor het publiek, met name voor kwetsbare en nieuwe gebruikers;
 3. herinnert aan de Europese dimensie van de Commissie verzoekschriften, die door

burgers uit alle 27 lidstaten kan worden benaderd over kwesties die binnen de werkingssfeer van de EU-Verdragen en de EU-wetgeving vallen; is van mening dat de commissie, met inachtneming van de soevereiniteit van de lidstaten en de specifieke nationale kenmerken, een bijzondere verantwoordelijkheid heeft om deze Europese dimensie hoog in het vaandel te houden en de burgers te laten zien wat de meerwaarde is van Europese eenheid en integratie;

4. wijst erop dat verzoekschriften voor het Parlement en de andere EU-instellingen een uitgelezen kans zijn om rechtstreeks met EU-burgers in contact te treden en een regelmatige dialoog met hen te onderhouden, met name in gevallen waarin zij gevolgen ondervinden van de onjuiste toepassing of schending van het EU-recht; wijst erop dat de EU-instellingen en de nationale, regionale en lokale autoriteiten nauwer moeten samenwerken bij onderzoeken in verband met de uitvoering en naleving van de EU-wetgeving; meent dat een dergelijke samenwerking van cruciaal belang is voor het aanpakken en wegnemen van de zorgen van burgers over de toepassing van het EU-recht en bijdraagt tot de versterking van de democratische legitimiteit en verantwoordingsplicht van de Unie; dringt daarom aan op een zinvolle deelname van vertegenwoordigers van de lidstaten aan commissievergaderingen en op tijdige en gedetailleerde antwoorden op verzoeken om verduidelijking of informatie die door de Commissie verzoekschriften aan nationale autoriteiten worden gestuurd, om een goede follow-up van verzoekschriften te waarborgen;
5. herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften begin 2024 een aanzienlijk aantal verzoekschriften heeft ontvangen waarin bezorgdheid werd geuit over vermeende bedreigingen voor de rechtsstaat in Spanje; neemt kennis van het gezamenlijke debat in januari 2024 over verschillende verzoekschriften over de ontwikkelingen in Spanje, met name met betrekking tot het voorstel van de regering voor een amnestiewet en de mogelijke gevolgen daarvan voor de Spaanse en de Europese rechtskaders;
6. herinnert eraan dat verzoekschriften een aanzienlijke bijdrage leveren aan de uitoefening van de rol van de Commissie als hoedster van de Verdragen, doordat burgers hiermee een extra instrument in handen krijgen om inbreuken op het EU-recht te melden; wijst erop dat constructieve samenwerking tussen de Commissie verzoekschriften en de Europese Commissie door middel van tijdige en gedetailleerde antwoorden van de Commissie op basis van grondige onderzoeken naar de in de verzoekschriften aan de orde gestelde kwesties van essentieel belang is voor een goede behandeling van verzoekschriften; herhaalt dat deze antwoorden, die worden doorgestuurd naar de indieners van verzoekschriften, duidelijk, eenvoudig en empathisch moeten zijn, zodat met meer begrip wordt gecommuniceerd;
7. is verheugd dat de Commissie een nieuwe webpagina heeft aangemaakt over inbreukzaken, de omzetting van richtlijnen en de EU Pilot-dialoog; verzoekt de Commissie echter opnieuw om de Commissie verzoekschriften regelmatig op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in inbreukprocedures en ervoor te zorgen dat de Commissie verzoekschriften toegang krijgt tot de relevante informatie met betrekking tot inbreukprocedures en EU Pilot-procedures die verband houden met open verzoekschriften; herhaalt dat de transparantie van inbreukprocedures moet worden verbeterd, evenals de communicatie met indieners van verzoekschriften over de stand van zaken van die procedures, en benadrukt dat dit de verzoekschriftenprocedure ten

goede zou komen; is ingenomen met het initiatief van de Commissie om verzoekschriften op te nemen in het openbaar register van inbreukprocedures van de Commissie, alsook met de toevoeging van een link naar het openbaar register van de Commissie op het verzoekschriftenportaal; is ingenomen met de toezegging van commissaris Šefčovič om het openbaar register van de Commissie en het verzoekschriftenportaal van het Parlement verder met elkaar te verbinden; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om al deze vereisten op te nemen in het Kaderakkoord over de betrekkingen tussen het Europees Parlement en de Europese Commissie¹;

8. pleit voor een onafhankelijke en periodieke evaluatie van de kwaliteit en duidelijkheid van de antwoorden van de Commissie op verzoekschriften, met bijzondere aandacht voor leesbaarheid, relevantie en gevoeligheid voor de context van indieners, teneinde te garanderen dat de interactie met burgers zinvol en respectvol is;
9. is van mening dat een actievere samenwerking tussen de lidstaten en de Commissie verzoekschriften nuttig kan zijn om verzoekschriften te deblokken die snelle antwoorden en reacties van de nationale autoriteiten vereisen;
10. herinnert eraan dat de e-Petition-databank een essentieel intern hulpmiddel is dat de leden van de Commissie verzoekschriften toegang geeft tot alle nodige informatie om de stand van zaken van elk verzoekschrift te kunnen volgen en weloverwogen beslissingen te kunnen nemen over de behandeling van verzoekschriften; merkt op dat de e-Petition-databank ook een belangrijke rol speelt in de communicatie met indieners; benadrukt dat de digitale instrumenten van de Commissie verzoekschriften verder moeten worden gemoderniseerd en stelt voor om te onderzoeken of artificiële intelligentie op een verantwoorde en door mensen begeleide manier kan worden ingezet om de behandeling van verzoekschriften verder te verbeteren;
11. herinnert aan de toezegging van de Commissie om een interinstitutioneel IT-instrument van de Commissie en het Parlement te ontwikkelen dat erop gericht is informatie en documenten uit te wisselen over alle follow-upmaatregelen naar aanleiding van verzoekschriften, zoals inbreukprocedures, wetgevingsvoorstellen of antwoorden van nationale autoriteiten, zodat verzoekschriften transparanter en efficiënter kunnen worden behandeld, wat in het algemeen het vertrouwen van burgers in de EU-instellingen en het Europese project kan aanwakkeren; dringt aan op de snelle inzet van een dergelijk interinstitutioneel IT-instrument;
12. herinnert eraan dat de samenwerking met andere commissies van het Parlement essentieel is voor de uitvoerige behandeling van verzoekschriften; merkt op dat er in 2024 30 verzoeken om advies en 450 verzoeken om informatie naar andere commissies zijn gestuurd; merkt op dat er aan het einde van 2024 26 adviezen waren ontvangen; herinnert eraan dat indieners worden ingelicht over het besluit om andere commissies te raadplegen bij de behandeling van hun verzoekschrift; onderstreept dat parlementaire commissies hun inspanningen moeten opvoeren om actief bij te dragen aan de behandeling van verzoekschriften door hun expertise beschikbaar te stellen, zodat het Parlement sneller en uitvoeriger op de zorgen van burgers kan reageren;
13. vindt het verzoekschriftennetwerk een nuttig instrument om de follow-up van

¹ PB L 304 van 20.11.2010, blz. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2010/1120/oj.

verzoekschriften bij parlementaire en wetgevende werkzaamheden te vergemakkelijken; is ervan overtuigd dat regelmatige bijeenkomsten van het verzoekschriftennetwerk van cruciaal belang zijn om de zichtbaarheid van de activiteiten van de Commissie verzoekschriften te vergroten en een beter inzicht te geven in haar werkzaamheden en missie, alsook om nauwer samen te werken met de andere parlementaire commissies;

14. stelt vast dat het milieu in 2024 het belangrijkste punt van zorg bleef voor indieners van verzoekschriften, aangezien in meer dan 20 % van de verzoekschriften milieukwesties aan de orde werden gesteld; wijst op het aanzienlijke aantal verzoekschriften waarin schendingen van de EU-milieuwetgeving in verschillende lidstaten aan de kaak worden gesteld; merkt op dat de door indieners van verzoekschriften gemelde en in de commissie besproken kwesties onder meer betrekking hebben op de bescherming van wolven in de EU, de langetermijneffecten van pesticiden en de schending van de richtlijn inzake industriële emissies² door een staalfabriek; benadrukt hoe belangrijk het is om te voldoen aan de verwachtingen van de EU-burgers inzake de bescherming van het milieu, en dringt er bij de Commissie op aan om, samen met de lidstaten, te zorgen voor de correcte uitvoering van de EU-wetgeving op milieugebied;
15. wijst erop dat de Commissie verzoekschriften ook andere onderwerpen heeft behandeld, zoals de bescherming van de rechten van kinderen, met inbegrip van onlineveiligheid, en de verbetering van het dierenwelzijn; vestigt de aandacht op verzoekschriften waarin wordt gewezen op schendingen van de passagiersrechten; merkt tevens op dat in tal van verzoekschriften bezorgdheid werd geuit over gegevensbescherming en met name over de handhaving van de algemene verordening gegevensbescherming³; wijst ook op het aantal verzoekschriften over de huisvestingscrisis in de lidstaten; merkt op dat de Commissie verzoekschriften zich heeft gebogen over de verantwoordelijkheid van fossiele-brandstofbedrijven in de crisis rond de kosten van levensonderhoud, over de veiligheid van het spoorvervoer en over de bescherming van de rechten van werknemers; vestigt de aandacht op de behandeling van verzoekschriften over cultuur en nationaal erfgoed; herinnert eraan dat de Commissie verzoekschriften verschillende verzoekschriften heeft besproken over de intrekking van permanente verblijfsvergunningen van Russische burgers; merkt op dat de Commissie verzoekschriften een aanzienlijk aantal verzoekschriften over de rechtsstaat in de lidstaten heeft ontvangen en besproken; wijst op de verzoekschriften over de opvang van immigranten en asielzoekers in de lidstaten en op de verzoekschriften waarin gevallen van discriminatie worden gemeld; verwacht een passende follow-up en geactualiseerde informatie van de Commissie over al deze verzoekschriften;
16. benadrukt de belangrijke bijdrage van de Commissie verzoekschriften aan de bescherming van de rechten van personen met een handicap, zoals blijkt uit haar behandeling van een aantal verzoekschriften over dit onderwerp, waaronder de

² Richtlijn (EU) 2024/1785 van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 tot wijziging van Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad inzake industriële emissies (geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging) en Richtlijn 1999/31/EG van de Raad betreffende het storten van afvalstoffen (PB L, 2024/1785, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj>).

³ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

behandeling van verzoekschrift nr. 1056/2016 over de indiening van verzoekschriften in nationale gebarentalen; onderkent in dit verband de inspanningen van de diensten van het Parlement en merkt op dat niet alleen de technisch beste maar ook de meest toegankelijke oplossing voor dove burgers moet worden gevonden om met hen te communiceren in hun eigen moedertaal, d.w.z. in nationale gebarentalen; vraagt om in nauwe samenwerking met de Commissie constitutionele zaken het Reglement van het Parlement te wijzigen, teneinde de verplichting af te schaffen om uitsluitend schriftelijk te communiceren met burgers die gebarentaal gebruiken, of doof of hardhorend zijn, zodat zij in het kader van de behandeling op verzoek gebarentaal kunnen gebruiken; merkt op dat onderwijs voor leerlingen met een handicap, de weigering van gezondheidszorg aan personen met een handicap en de toegankelijkheid van openbare ruimten en diensten in 2024 nog steeds punten van zorg waren voor indieners; herinnert aan de door de Commissie verzoekschriften georganiseerde jaarlijkse workshop van 2 december 2024 over de rechten van personen met een handicap, waarin de stand van zaken met betrekking tot de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030 centraal stond, en dringt aan op een snelle integratie van de bevindingen van verzoekschriften in de tussentijdse evaluatie van de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030, met meetbare doelstellingen en vastleggingen in de begroting;

17. onderstreept de specifieke beschermende rol die de Commissie verzoekschriften binnen de EU vervult in het kader van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap; wijst op de belangrijke lopende werkzaamheden van de commissie in verband met verzoekschriften over problemen die verbonden zijn met een handicap; herinnert eraan dat in Richtlijn (EU) 2024/2841 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap⁴ een verwijzing is opgenomen naar verzoekschriften over de noodzaak van een in de hele EU geldende kaart voor personen met een handicap; beklemtoont dat verzoekschriften een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het wetgevingsproces;
18. herinnert eraan dat betrekkingen met de Europese Ombudsman tot de verantwoordelijkheden behoren die in het Reglement van het Parlement aan de Commissie verzoekschriften zijn toegekend; benadrukt de rol die de Commissie verzoekschriften heeft gespeeld in het verkiezingsproces van de Europese Ombudsman, met name door de openbare hoorzitting met alle in aanmerking komende kandidaten te organiseren, die op 3 december 2024 plaatsvond en waaraan alle leden van het Europees Parlement konden deelnemen, waardoor zij op democratische en transparante wijze van gedachten konden wisselen met de kandidaten en hun onafhankelijkheid, kwalificaties en professionaliteit, evenals hun visie op het ambt van Europese Ombudsman binnen de institutionele architectuur van de EU, konden beoordelen; is verheugd over de constructieve samenwerking van het Parlement met de Europese Ombudsman, waarmee de Commissie verzoekschriften de doelstelling deelt om de transparantie, professionaliteit en integriteit van de EU-instellingen tegenover de Europese burgers te waarborgen, alsook over zijn betrokkenheid bij het Europees netwerk van ombudsmannen;

⁴ Richtlijn (EU) 2024/2841 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 tot invoering van de Europese kaart voor personen met een handicap en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap (PB L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj>).

19. moedigt de Europese Ombudsman aan om het hele jaar door regelmatig bij te dragen aan de werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften; is stellig van oordeel dat de instellingen, organen en instanties van de Unie moeten zorgen voor een consequente en doeltreffende opvolging van de aanbevelingen van de Ombudsman; benadrukt de cruciale rol die de Europese Ombudsman speelt bij de bevordering van transparantie, goed bestuur en de bescherming van de rechten van burgers; dringt aan op nauwere samenwerking tussen de Commissie verzoekschriften en het bureau van de Ombudsman;
20. merkt op dat de Commissie verzoekschriften, ondanks het parlementaire reces vanwege de Europese verkiezingen, haar standpunt kenbaar heeft gemaakt en aanbevelingen heeft gedaan over belangrijke kwesties die in verzoekschriften aan de orde zijn gesteld, waaronder de goedkeuring van twee verslagen naar aanleiding van informatiebezoeken die in de tweede helft van 2023 zijn uitgevoerd, namelijk een missie naar Ierland met als thema gebouwen van mica en een missie naar Spanje met als thema taalonderdompeling in Catalonië; benadrukt dat het van groot belang is dat de Catalaanse autoriteiten gevolg geven aan de aanbevelingen die de Commissie verzoekschriften in haar verslag van 19 maart 2024 heeft gedaan met het oog op de bescherming van de taalkundige rechten van studenten en hun families;
21. neemt kennis van het toenemende aantal verzoekschriften met betrekking tot het onderwijsbeleid, met name de erkenning van onderwijskwalificaties in andere lidstaten; wijst in dit verband op de mondelinge vraag van de Commissie verzoekschriften aan de Commissie over de arbeidsomstandigheden van leerkrachten in de EU; is bezorgd over het mondelinge antwoord van de Commissie, waarin zij aangeeft dat het lerarentekort inderdaad een uitdaging vormt, hetgeen ook tot uiting komt in de recente PISA-resultaten, waaruit blijkt dat geen enkele lidstaat erin is geslaagd zijn prestaties op het gebied van basisvaardigheden te verbeteren; verzoekt de Commissie en de lidstaten in dit verband om hun inspanningen voor de verbetering van hun stelsels voor schoolonderwijs aanzienlijk op te voeren en het beroep van leraar tegelijkertijd aantrekkelijker te maken, onder meer door middel van financiering en programma's;
22. is ingenomen met de goedkeuring van de resolutie van het Europees Parlement van 10 april 2024 over de behandeling van vrachtwagens aan grensdoorlaatposten naar aanleiding van verzoekschrift nr. 0146/2023⁵;
23. onderstreept dat het webportaal voor verzoekschriften een essentieel instrument is om een vlotte, efficiënte en transparante verzoekschriftenprocedure te waarborgen; is verheugd over de verbeteringen van het portaal ten gunste van indieners en benadrukt dat de inspanningen moeten worden voortgezet om het toegankelijker te maken, onder meer voor gebruikers van gebarentaal, zoals gevraagd in verzoekschrift nr. 1056/2016, en voor personen met een handicap; merkt op dat het webportaal voor verzoekschriften een van de meest bezochte websites van het Parlement is en bijgevolg voor tal van EU-burgers het eerste contactpunt met het Parlement is;
24. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie, en het verslag van de Commissie verzoekschriften, te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de Europese Ombudsman, de regeringen en parlementen van de lidstaten, hun

⁵ PB C, C/2025/1278, 13.3.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/1278/oj>.

verzoekschriftencommissies en hun nationale ombudsman of soortgelijke bevoegde organen.

TOELICHTING

Overeenkomstig artikel 233, lid 7, van het Reglement brengt de Commissie verzoekschriften jaarlijks verslag uit over de resultaten van haar beraadslagingen. Het verslag bevat een overzicht van de werkzaamheden van de commissie in 2024 en een statistische analyse van de ontvangen en behandelde verzoekschriften, alsmede een inventarisatie van andere parlementaire activiteiten, zoals de goedkeuring van verslagen en adviezen, de organisatie van hoorzittingen en de betrekkingen van de commissie met andere EU-instellingen. De belangrijkste werkzaamheden van de Commissie verzoekschriften vloeien voort uit het recht van burgers en ingezetenen van de EU om een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Parlement (artikel 227 VWEU) en houden niet rechtstreeks verband met het werkprogramma van de Commissie.

2024 was opnieuw een cruciaal moment voor de Europese democratie: de EU-burgers werd gevraagd een nieuw Europees Parlement te kiezen. Tussen 6 en 9 juni 2024 konden bijna 359 miljoen burgers uit 27 EU-lidstaten hun stem uitbrengen om hun vertegenwoordigers in het Europees Parlement te kiezen. Met een opkomst van bijna 51 % – vergelijkbaar met de verkiezingen van 2019, die de hoogste opkomst kenden in twintig jaar – lieten burgers hun stem horen bij het kiezen van leden van het Europees Parlement. Het nieuw verkozen Parlement kwam op 16 juli 2024 bijeen voor zijn constituerende zitting, waarbij de 720 nieuw verkozen leden van het Europees Parlement aantraden.

De Commissie verzoekschriften hield haar constituerende vergadering op 23 juli 2024 en koos de heer Bogdan Rzońca (ECR, PL) tot voorzitter, mevrouw Dolors Montserrat (PPE, ES) tot eerste ondervoorzitter, de heer Fredis Beleris (PPE, EL) tot tweede ondervoorzitter, de heer Nils Ušakovs (S&D, LV) tot derde ondervoorzitter en mevrouw Cristina Guarda (Verts/ALE, IT) tot vierde ondervoorzitter.

Om de organisatie van de Europese verkiezingen te vergemakkelijken, gold van 26 april tot 15 juli 2024 een parlementair reces, waarin de reguliere parlementaire activiteiten tijdelijk werden opgeschort. Dit verklaart het lagere aantal verslagen, adviezen, resoluties en hoorzittingen die in 2024 zijn goedgekeurd. Daarentegen bleven de burgers en ingezetenen van de EU gedurende het hele reces gebruikmaken van hun recht om verzoekschriften in te dienen, zoals blijkt uit de voortdurende stroom verzoekschriften die in 2024 werden geregistreerd.

Statistische analyse van de in 2024 ontvangen verzoekschriften ten opzichte van 2023

Volgens de statistieken heeft het Europees Parlement in 2024 1 518 verzoekschriften ontvangen, wat neerkomt op een stijging met 4,3 % ten opzichte van de 1 452 verzoekschriften die in 2023 zijn ingediend, en met 19,8 % ten opzichte van de 1 217 verzoekschriften die in 2022 zijn geregistreerd.

Gebruikers van het webportaal voor verzoekschriften kunnen ook verzoekschriften medeondertekenen. In 2024 traden 15 661 gebruikers op als medeondertekenaar, tegenover 26 331 in 2023 en 22 441 in 2022. Het aantal gebruikers dat in 2024 via het verzoekschriftenportaal verzoekschriften medeondertekende, daalde daarmee aanzienlijk ten

opzichte van de voorgaande jaren. Het aantal medeondertekeningen daalde in 2024 ook, tot 17 745, vergeleken met 29 287 in 2023 en 27 927 in 2022.

In 2024 werden drie verzoekschriften door meer dan één burger medeondertekend. Van de drie verzoekschriften die door meer dan één burger werden medeondertekend, waren er slechts twee medeondertekend door meer dan honderd burgers; van deze twee verzoekschriften werd er één ondertekend door meer dan 10 000 burgers.

Wijze van indiening van de verzoekschriften

In 2024 werd 82 % van de verzoekschriften via het webportaal voor verzoekschriften ingediend en werd bijna 18 % van de verzoekschriften per post ingediend. Het aandeel verzoekschriften dat via het webportaal voor verzoekschriften werd ingediend, was in 2024 nagenoeg hetzelfde als in 2023, waarbij het webportaal voor verzoekschriften veruit het meest gebruikte kanaal bleef voor de indiening van verzoekschriften van burgers bij het Europees Parlement.

2024

2023

Wijze van indiening	Aantal verzoekschriften	%	Wijze van indiening	Aantal verzoekschriften	%
Verzoekschriften-portaal	1 249	82,3	Verzoekschriften-portaal	1 197	82,4
Brief	269	17,7	Brief	255	17,6

Status van de verzoekschriften per kalenderjaar⁶

In de volgende tabel wordt de status getoond van verzoekschriften van 2003 tot en met 2024. Het overgrote deel (meer dan 3/4) van de in 2024 ingediende verzoekschriften werd binnen een jaar nadat het door de commissie werd ontvangen en onderzocht, afgesloten. Deze al lang bestaande trend, die sinds 2010 in jaarverslagen op te merken is, laat zien dat een meerderheid van de verzoekschriften binnen een jaar na ontvangst en onderzoek wordt afgesloten. In het algemeen staat sinds 2003 elk jaar minder dan 10 % van de ontvangen verzoekschriften nog open, met uitzondering van de zeer recente jaren (2024 en 2023) en eveneens 2016 (15,7 %). Zeer kleine percentages (tussen 0,2 % en 1,3 %) van de tussen 2004 en 2014 ingediende verzoekschriften staan nog open. De meeste van deze openstaande verzoekschriften hebben betrekking op milieukwesties en lopende inbreukprocedures bij het Hof van Justitie van de Europese Unie of op kwesties die de leden van de commissie op de voet willen volgen. Een groot aantal verzoekschriften over strandconcessies in Italië is van 2012 tot en met 2024

⁶ De statistieken zijn vastgesteld op 22 april 2025. De gegevens veranderen voortdurend, vooral als het gaat om het aantal openstaande en afgesloten verzoekschriften.

ingediend (met de hoogste aantallen in 2016, 2023 en 2024), en zij staan nog open, wat een aanzienlijke impact op de statistieken heeft.

Status van verzoekschriften					
Jaar	Aantal verzoekschriften	Openstaande verzoekschriften		Afgesloten verzoekschriften	
2024	1 518	324	21,3 %	1 194	78,6 %
2023	1 452	297	20,4 %	1 155	79,5 %
2022	1 217	131	10,8 %	1 086	89,2 %
2021	1 392	133	9,5 %	1 259	90,4 %
2020	1 573	123	7,8 %	1 450	92,2 %
2019	1 357	105	7,7 %	1 252	92,3 %
2018	1 220	97	7,9 %	1 123	92,0 %
2017	1 271	54	4,2 %	1 217	95,7 %
2016	1 569	247	15,7 %	1 322	84,2 %
2015	1 431	62	4,3 %	1 369	95,0 %
2014	2 715	34	1,3 %	2 681	98,7 %
2013	2 891	33	1,1 %	2 858	98,9 %
2012	1 986	24	1,2 %	1 962	98,8 %
2011	1 414	12	0,8 %	1 402	99,0 %
2010	1 656	14	0,8 %	1 642	99,2 %
2009	1 924	5	0,3 %	1 919	99,7 %
2008	1 886	11	0,6 %	1 875	99,4 %
2007	1 506	15	1,0 %	1 491	99,0 %
2006	1 021	2	0,2 %	1 019	99,8 %
2005	1 016	2	0,2 %	1 014	99,8 %
2004	1 002	2	0,2 %	1 000	99,8 %
2003	1 315	0	0,0 %	1 315	100,0 %

Behandeling verzoekschriften⁷

2024			2023		
Behandeling verzoekschriften	Aantal	%	Behandeling verzoekschriften	Aantal	%
Ontvankelijk verklaard en afgesloten	551	36,3	Ontvankelijk verklaard en afgesloten	714	49,17
Ontvankelijk verklaard en openstaand	324	21,34	Ontvankelijk verklaard en openstaand	297	20,45
Niet-ontvankelijk verklaard	611	40,25	Niet-ontvankelijk verklaard	429	29,54
Ingetrokken	32	2,1	Ingetrokken	12	0,83
Ter advies voorgelegd aan de Europese Commissie	377	24,83	Ter advies voorgelegd aan de Europese Commissie	575	36,6
Ter advies voorgelegd aan andere organen	2	0,13	Ter advies voorgelegd aan andere organen	12	0,83
Ter informatie doorgestuurd naar andere organen	735	48,42	Ter informatie doorgestuurd naar andere organen	452	31,13

Uit de tabellen blijkt dat het percentage niet-ontvankelijk verklaarde verzoekschriften in 2024 aanzienlijk hoger lag dan in 2023. Daarentegen is het percentage ontvankelijk verklaarde verzoekschriften (36,3 %) dat in 2024 onmiddellijk werd afgesloten door de indiener informatie te verstrekken gedaald ten opzichte van 2023 (49,17 %). Het percentage verzoekschriften dat in 2024 is opengehouden, is vrijwel stabiel gebleven (20,45 % in 2023 tegenover 21,34 % in 2024).

Ook moet worden opgemerkt dat in 2024 bijna een kwart (24,83 %) van de ontvankelijk verklaarde verzoekschriften ter advies naar de Commissie werd doorgestuurd, minder dan in 2023 toen 36,6 % van de ontvankelijk verklaarde verzoekschriften naar de Commissie werd verwezen.

Ten slotte daalde in 2024 het percentage verzoekschriften dat ter advies aan andere organen werd voorgelegd ten opzichte van 2023.

⁷ De statistieken over de behandeling van verzoekschriften veranderen voortdurend, vooral als het gaat om het aantal openstaande en afgesloten verzoekschriften. De gegevens voor 2024 zijn gedownload op 22 april 2025.

Aantal verzoekschriften per land

De onderstaande twee tabellen verduidelijken, zowel qua aantal als qua percentage, de veranderingen op het gebied van verzoekschriften per land tussen 2023 en 2024. Een groot aantal van de in beide jaren ingediende verzoekschriften had betrekking op de EU. Dit houdt in dat in deze verzoekschriften EU-brede kwesties aan de orde werden gesteld of gepleit werd voor de invoering van gemeenschappelijke maatregelen in de hele EU. Verzoekschriften over de EU kunnen ook betrekking hebben op een of meerdere lidstaten. Deze verzoekschriften worden daarom zowel onder de EU als onder de betrokken lidsta(a)t(en) genoteerd. Dit verklaart waarom de som van het aantal verzoekschriften over de EU en de som van het aantal verzoekschriften over de lidstaten groter zijn dan het totale aantal in 2023 en 2024 ingediende verzoekschriften.

Daarnaast is het vermeldenswaard te benadrukken dat de negen landen waarover de meeste verzoekschriften zijn ingediend in beide jaren dezelfde zijn gebleven, hoewel de rangorde van de meest aangehaalde landen in 2024 is veranderd ten opzichte van 2023. De meeste in 2024 ingediende verzoekschriften hebben betrekking op Spanje – net als in 2023 het geval was. Terwijl het aantal verzoekschriften dat verband houdt met Spanje en Italië daalde (respectievelijk van 267 naar 229 en van 202 naar 170), is er een tegenovergestelde trend waarneembaar wat het aantal verzoekschriften met betrekking tot Duitsland betreft, met een stijging van 120 naar 142 ingediende verzoekschriften in 2024.

Het aantal verzoekschriften betreffende niet-EU-landen daalt ook in 2024, met 125 verzoekschriften vergeleken met 176 verzoekschriften ingediend in 2023.

De landen die onderaan de lijst staan, te weten Slovenië, Letland en Ierland, waren in 2024 de minst aan de orde gestelde landen, terwijl dit in 2023 Slowakije, Cyprus en Luxemburg waren.

2024			2023		
Land	Verzoekschriften	%	Land	Verzoekschriften	%
Europese Unie	715	48,1	Europese Unie	660	45,8
Spanje	229	15,4	Spanje	267	18,5
Italië	170	11,4	Italië	202	14,0
Duitsland	142	9,5	Duitsland	120	8,3
Roemenië	80	5,4	Roemenië	65	4,5
Griekenland	72	4,8	Frankrijk	53	3,7
Frankrijk	46	3,1	Griekenland	53	3,7
Polen	40	2,7	Polen	53	3,7
Hongarije	26	1,7	Portugal	38	2,6
Portugal	23	1,5	Hongarije	24	1,7
Overige EU-landen	143	9,7	Overige EU-landen	181	12,5
Niet-EU-landen	125	8,7	Niet-EU-landen	188	13

Taal van de verzoekschriften

In 2024 werden – net zoals in 2023 – verzoekschriften ontvangen in 22 van de officiële talen van de Europese Unie. Het Engels en het Spaans waren zowel in 2023 als in 2024 de meest gebruikte talen, waarbij het Spaans opnieuw voor het derde opeenvolgende jaar de tweede meest gebruikte taal was. Het Duits was de derde meest gebruikte taal in 2024, als gevolg van de daling van het aantal ingediende verzoekschriften in het Italiaans in 2024 vergeleken met 2023. Uit de tabellen blijkt dat het Engels nog steeds goed is voor meer dan 1/4 van het totaal aantal ingediende verzoekschriften en dat bijna 3/4 van de in 2024 ontvangen verzoekschriften (73,1 %) in het Engels, Spaans, Duits en Italiaans was opgesteld, een lichte daling ten opzichte van de voorgaande jaren (77,5 % in 2023 en 76,2 % in 2022). Het Sloveens, Slowaaks en Lets waren de minst gebruikte talen in 2024, terwijl dat in 2023 het geval was voor het Slowaaks, Ests en Kroatisch.

2024			2023		
Taal verzoekschrift	Aantal verzoekschriften	%	Taal verzoekschrift	Aantal verzoekschriften	%
Engels	379	25,5	Engels	382	26,5
Spaans	303	20,4	Spaans	301	20,9
Duits	225	15,1	Italiaans	224	15,6
Italiaans	180	12,1	Duits	209	14,5
Grieks	90	6,0	Frans	74	5,1
Pools	90	6,0	Pools	49	3,4
Roemeens	66	4,4	Grieks	47	3,3
Frans	62	4,2	Roemeens	44	3,1
Overige	92	6,2	Overige	110	7,6
Totaal	1487	100	Totaal	1440	100

Nationaliteit van de indieners

Wat nationaliteit betreft, werd in 2024 het grootste aantal verzoekschriften ingediend door Spaanse burgers, net als in 2023 en 2022. Het aantal verzoekschriften van Italiaanse burgers daalde, terwijl het aantal van Duitse indieners steeg. Duits werd in 2024 de tweede nationaliteit wat het indienen van verzoekschriften betreft.

Bovendien blijkt uit onderstaande tabellen dat het aantal door Poolse en Griekse burgers ingediende verzoekschriften in 2024 in vergelijking met het jaar daarvoor aanzienlijk is gestegen.

2024			2023		
Nationaliteit voornaamste indiener	Aantal verzoekschriften	%	Nationaliteit voornaamste indiener	Aantal verzoekschriften	%
Spanje	320	21,2	Spanje	330	22,9
Duitsland	265	17,5	Italië	254	17,6
Italië	220	14,5	Duitsland	246	17,1
Polen	132	8,7	Roemenië	93	6,5
Griekenland	107	7,1	Frankrijk	71	4,9
Roemenië	108	7,1	Polen	64	4,4
Frankrijk	62	4,1	Griekenland	62	4,3
Portugal	33	2,2	Portugal	39	2,7
Hongarije	28	1,8	België	29	2,0
Overige EU-nationaliteiten	178	11,8	Overige EU-nationaliteiten	218	15,2
Niet-EU-nationaliteiten	57	3,8	Niet-EU-nationaliteiten	47	3,3

Voornaamste onderwerpen van de verzoekschriften

In de onderstaande tabellen zijn de tien voornaamste onderwerpen opgenomen die in verzoekschriften aan bod komen. Het lijkt erop dat het belangrijkste punt van zorg voor indieners in 2024 hetzelfde is als in 2023, namelijk het milieu. Verzoekschriften met betrekking tot de interne markt en de grondrechten blijven bovenaan de ranglijst staan, hoewel er voor beide in 2024 een daling te zien is ten opzichte van 2023. Het is belangrijk op te merken dat het thema “persoonlijke aangelegenheden”, dat op de tweede plaats staat, voornamelijk niet-ontvankelijke verzoekschriften betreft. De ontvankelijke verzoekschriften binnen deze categorie zijn meestal ook gekoppeld aan een secundair thema, waardoor het thema “persoonlijke aangelegenheden” minder relevant is voor het doel van deze beoordeling.

Bij de andere thema's is het interessant op te merken dat het aantal verzoekschriften over externe betrekkingen in 2024 ten opzichte van 2023 aanzienlijk is gedaald (van 96 naar 63), hetgeen een bevestiging is van de trend die reeds in 2023 werd geregistreerd (van 126 in 2022 naar 96 in 2023). Evenzo ontving de commissie minder verzoekschriften (28) over constitutionele zaken in vergelijking met de 68 verzoekschriften die het jaar daarvoor over hetzelfde thema werden ontvangen. Daarentegen is ten opzichte van 2023 het aantal verzoekschriften met betrekking tot instellingen in 2024 gestegen (van 52 naar 90). Er mag ook niet worden vergeten dat er in 2024 Europese verkiezingen hebben plaatsgevonden, wat gedeeltelijk verklaart waarom het aantal verzoekschriften over het stemrecht en de verkiezingen in 2024 hoger (30) was dan in 2023, toen negen verzoekschriften werden geregistreerd. Tot slot is het aantal verzoekschriften over gezondheid in 2024 licht gedaald in vergelijking met 2023.

Top 10 onderwerpen	Aantal verzoekschriften	%
Milieu	300	20,1
Persoonlijke aangelegenheid	197	13,2
Grondrechten	169	11,4
Interne markt	166	11,2
Justitie	136	9,1
Consumentenrechten	107	7,2
Volksgezondheid	105	7,1
Vervoer	99	6,7
Instellingen	90	6,1
Informatiemaatschappij en media	75	5,0

Top 10 onderwerpen	Aantal verzoekschriften	%
Milieu	308	21,5
Interne markt	194	13,4
Grondrechten	193	13,4
Persoonlijke aangelegenheid	179	12,4
Justitie	167	11,6
Volksgezondheid	119	8,3
Externe betrekkingen	96	6,7
Consumentenrechten	93	6,5
Vervoer	93	6,5
Constitutionele zaken	68	4,7

Webportaal voor verzoekschriften

Twee belangrijke prioriteiten waren bepalend voor de ontwikkelingen van het webportaal voor verzoekschriften in 2024.

Om in overeenstemming te zijn met de EU-regels inzake gegevensbescherming is aan het einde van de zittingsperiode 2019-2024 een uitgebreid archiveringsproces gestart dat niet alleen betrekking heeft op het webportaal voor verzoekschriften, maar ook op alle relevante europarl-domeinen. Voor de uitvoering was een zorgvuldige selectie, migratie en verwijdering van gegevens nodig, terwijl de werking van alle IT-applicaties zonder onderbrekingen gegarandeerd moest blijven.

Er werd een belangrijke technische mijlpaal bereikt met de volledig geautomatiseerde en gesynchroniseerde publicatie van goedkeuringen van verzoekschriften, statuswijzigingen, aanvullende informatie (land, thema's) en de samenvattingen in alle 24 EU-talen op het webportaal voor verzoekschriften. Dit verving het eerdere handmatige publicatieproces, hetgeen de efficiëntie aanzienlijk verbeterde.

Het team van het verzoekschriftenportaal zorgde er ook in 2024 voor dat alle verzoekschriften binnen enkele dagen na goedkeuring werden gepubliceerd en beantwoordde snel de vele vragen van indieners – in alle officiële talen van de EU – die via de chatbot en Smart Helpdesk binnenkwamen.

Over het algemeen behield het webportaal voor verzoekschriften zijn burgergerichte aanpak door de technische basis te versterken, werkstromen te stroomlijnen en te investeren in inclusieve digitale functies.

Betrekkingen met de Commissie

De Commissie blijft als EU-instelling die zich over het waarborgen van de uitvoering en naleving van het EU-recht ontfermt, de natuurlijke partner van de Commissie verzoekschriften wat betreft de verwerking van verzoekschriften. De Commissie verzoekschriften en de Commissie werken al lange tijd consequent samen. Het belangrijkste contactpunt in de Commissie is het secretariaat-generaal, dat de verdeling van de verzoekschriften onder de betrokken diensten van de Commissie coördineert en de antwoorden van de Commissie aan het secretariaat van de Commissie verzoekschriften toezendt. De diensten van de Commissie nemen deel aan de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften wanneer verzoekschriften in de commissie worden besproken op basis van het schriftelijke antwoord van de Commissie of van andere ontvangende documenten. Hoewel de Commissie haar inspanningen heeft opgevoerd om tijdig te antwoorden op verzoeken om informatie van de Commissie verzoekschriften, benadrukte de commissie dat de antwoorden duidelijk, eenvoudig en empathisch moeten zijn, zodat met meer begrip wordt gecommuniceerd met de indieners.

Vertegenwoordigers van de Commissie hebben deelgenomen aan twee evenementen van de commissie. Op 14 februari 2024 sprak de adviseur voor methaan, uitfasering van fossiele brandstoffen en de internationale rechtvaardige transitie bij DG Energie op een hoorzitting over “de verantwoordelijkheid van producenten van fossiele brandstoffen in de crisis met betrekking tot de kosten van het levensonderhoud”, waarin de nadruk lag op de reactie van de EU op de stijgende energieprijzen. Op 2 december 2024 nam een hooggekwalificeerde deskundige op het gebied van handicaps van DG Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie deel aan de jaarlijkse workshop over de rechten van personen met een handicap.

Na de Europese verkiezingen en de vaststelling van het nieuwe Parlement verschenen de kandidaat-commissarissen voor de parlementaire commissies en namen zij deel aan hoorzittingen om de onlangs gekozen leden van het Europees Parlement in staat te stellen hun bekwaamheid en geschiktheid voor die functie te beoordelen. In dit verband nam de Commissie verzoekschriften op 4 november 2024 als uitgenodigde commissie deel aan de hoorzitting met betrekking tot de benoeming van kandidaat-commissaris voor Handel en Economische Veiligheid, Interinstitutionele Betrekkingen en Transparantie, Maroš Šefčovič.

In dit kader had de commissie de gelegenheid om vragen te stellen aan kandidaat-commissaris Šefčovič. In antwoord op het verzoek van de commissie om de aanwezigheid van hogergeplaatst personeel van de Commissie teneinde beter te kunnen ingaan op de zorgen van indieners van verzoekschriften, verklaarde kandidaat-commissaris Šefčovič dat commissarissen of directeuren-generaal konden deelnemen als verzoekschriften tijdens de commissievergaderingen in clusters werden behandeld.

Daarnaast benadrukte de commissie dat er meer transparantie nodig is in inbreukprocedures alsook betere communicatie met indieners van verzoekschriften over de stand van zaken van deze procedures. Kandidaat-commissaris Maroš Šefčovič wees op de nieuwe mogelijkheid om het openbare register van de Commissie te doorzoeken op verzoekschriften die verband houden met inbreukzaken en beloofde de verdere integratie met het verzoekschriftenportaal van het Europees Parlement te onderzoeken. Hij heeft ook toegezegd de transparantie te

vergroten door middel van nieuwe, gebruiksvriendelijke webpagina's over inbreukzaken. In antwoord op de herhaalde oproep van de commissie voor een nieuw interinstitutioneel IT-instrument van de Commissie en het Parlement om de toegang tot informatie over verzoekschriften te verbeteren, zei de heer Šešćovič dat hij openstond voor een beoordeling van de haalbaarheid daarvan binnen de grenzen van de begroting.

Betrekkingen met de Raad

Leden van het secretariaat van de Raad kunnen aan de vergaderingen van de Commissie verzoekschriften deelnemen. Helaas moest de commissie in 2024, net als in voorgaande jaren, constateren dat de Raad niet aan de besprekingen deelnam. De commissie is in dit verband van mening dat een actievere samenwerking met de lidstaten nodig is om verzoekschriften te deblokken die snelle reacties en antwoorden van nationale autoriteiten vereisen. Hoewel de deelname van bepaalde lokale of regionale overheden aan de discussies over verzoekschriften in commissievergaderingen mogelijk is, was hier geen sprake van in 2024.

Betrekkingen met de Europese Ombudsman

De Commissie verzoekschriften heeft haar constructieve, langdurige werkrelaties met het bureau van de Europese Ombudsman, mevrouw Emily O'Reilly, voortgezet en zo bijgedragen tot het vergroten van de democratische verantwoordingsplicht van de EU-instellingen.

Op 4 september 2024 presenteerde mevrouw Emily O'Reilly haar jaarverslag voor 2023 aan de Commissie verzoekschriften. Het verslag is een weergave van de werkzaamheden van de Ombudsman met betrekking tot de behandeling van klachten van burgers over het EU-bestuur. In 2023 opende de Ombudsman 398 onderzoeken – waarvan vijf op eigen initiatief – die voor het merendeel werden ingesteld naar aanleiding van klachten over transparantie en verantwoording (34,2 %). De gemiddelde duur van een onderzoek bedroeg minder dan zes maanden. Mevrouw O'Reilly legde nadruk op de rol van de Ombudsman als brug tussen het EU-bestuur en het maatschappelijk middenveld en bedankte de commissie voor de uitstekende samenwerking.

Op haar vergadering van 14 november 2024 heeft de commissie met een zeer grote meerderheid (31 stemmen voor, 2 stemmen tegen en 0 onthoudingen) het verslag over het jaarverslag over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman in 2023 goedgekeurd.

Ook de deelname van de Europese Ombudsman, mevrouw O'Reilly, aan de jaarlijkse workshop van de commissie over de rechten van personen met een handicap die plaatsvond op 2 december 2024 is vermeldenswaard.

Tot slot vond na een openbare hoorzitting met de kandidaten die op 3 december 2024 werd georganiseerd in de Commissie verzoekschriften de verkiezing van de nieuwe Europese Ombudsman plaats tijdens de plenaire vergadering in Straatsburg op 17 december 2024. De hoorzitting met de zes ontvankelijke kandidaten voor de functie van Europees Ombudsman stond open voor alle leden van het Europees Parlement. Na de inleidende verklaring met een uiteenzetting van hun prioriteiten beantwoordden de kandidaten talrijke vragen van leden van

de Commissie verzoekschriften en van andere leden van het Europees Parlement. Tot slot kregen de kandidaten de tijd om slotopmerkingen te maken.

Betrekkingen met de Europese Rekenkamer

De afgelopen jaren heeft de Commissie verzoekschriften constructieve werkrelaties opgebouwd met de Europese Rekenkamer (ERK). Net als in voorgaande jaren heeft de commissie een actieve bijdrage geleverd aan het jaarlijkse werkprogramma van de ERK voor 2025.

Betrekkingen met de andere EU-organen

Op 2 december 2024 sprak het hoofd van de sector mensenrechtenstructuren en -mechanismen bij het Bureau voor de grondrechten op de “jaarlijkse workshop over de rechten van personen met een handicap” van de Commissie verzoekschriften, die draaide rond “de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030: stand van zaken”.

Informatiebezoeken

In 2024 heeft de Commissie verzoekschriften geen informatiebezoeken georganiseerd vanwege het reces naar aanleiding van de Europese verkiezingen. De commissie heeft echter wel de vervolgbeoordeling uitgevoerd van en twee verslagen goedgekeurd over informatiebezoeken die in 2023 plaatsvonden (zie hieronder in het gedeelte over verslagen).

Openbare hoorzittingen

Op 14 februari 2024 organiseerde de Commissie verzoekschriften een openbare hoorzitting over de verantwoordelijkheid van producenten van fossiele brandstoffen in de crisis met betrekking tot de kosten van het levensonderhoud. Het doel van het eerste panel was de effecten van de oorlog in Oekraïne op de energieprijzen te analyseren. In dezelfde context besprak het panel de crisis met betrekking tot de kosten van het levensonderhoud en energiearmoede in de EU, waarbij de veronderstelde verantwoordelijkheid van producenten van fossiele brandstoffen voor de sociale en economische problemen van EU-burgers werden onderzocht. Het tweede panel had tot doel de reactie van de EU op de energiecrisis te analyseren teneinde de energievoorziening veilig te stellen en te zorgen voor betaalbare prijzen voor consumenten. Het panel besprak in dit kader ook de behoefte aan een open, transparante en regelmatige dialoog met vertegenwoordigers van verenigingen en het maatschappelijk middenveld, die onafhankelijk zijn van de industrie van fossiele brandstoffen.

Studies

Tijdens haar vergadering van 22-23 januari 2024 luisterde de commissie naar de presentatie van de studie “Linguistic and cultural diversity – Minority and minoritised languages as part

of European linguistic and cultural diversity”, die op haar verzoek is uitgevoerd door de Beleidsondersteunende afdeling Rechten van de burger en Constitutionele Zaken.

Daarnaast is in het kader van de jaarlijkse workshop over de rechten van personen met een handicap die op 2 december 2024 werd georganiseerd de volgende briefing gepresenteerd door Magdi Birtha (European Centre for Social Welfare Policy and Research): “The EU Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030 – Achievements and perspectives”.

Belangrijkste kwesties

Milieukwesties

In 2024 bleven milieukwesties een belangrijk punt van zorg voor burgers en de commissie besteedde er de grootste aandacht aan. De bescherming van het milieu werd in bijna alle commissievergaderingen op basis van de verzoekschriften besproken. Onderwerpen zoals de milieueffecten van bouwprojecten in verschillende lidstaten (bv. een uitbreiding van een luchthaven, een geplande snelweg), de beschermde status van wolven in de EU, een vermeende vernietiging van een Natura 2000-gebied in Frankrijk, een voorstel voor de oprichting van een nationaal park in Duitsland, de toepassing van EU-regelgeving inzake bestrijdingsmiddelen in Frankrijk, het behoud van natuurgebieden, de vermeende verontreiniging door een fabriek in Italië, de vermeende milieuschade veroorzaakt in een nationaal park in Spanje, en afvalverwerking kwamen in de commissie aan bod. De commissie heeft ook verschillende verzoekschriften onderzocht over vermeende ongepaste invloed van bedrijven die fossiele brandstoffen produceren op het besluitvormingsproces van de EU.

De commissie heeft zich ook gebogen over verzoekschrift nr. 0798/2024 over het wijzigen van de EU-ontbossingsverordening, waarin de indiener wijst op vermeende tekortkomingen van de huidige wetgeving. Dit verzoekschrift was deels de basis voor het verzoek om in 2025 een informatiebezoek te organiseren.

Grondrechten

Ook in 2024 ontving de commissie een groot aantal verzoekschriften over grondrechten, waaronder over vermeende schendingen van de algemene verordening gegevensbescherming en over de eerbiediging van de rechtsstaat en de democratie. De commissie heeft tijdens haar vergadering in januari acht verzoekschriften over de rechtsstaat in Spanje behandeld. Ook het gebruik van artificiële intelligentie en de bescherming van de privacy, met name in het kader van kinderpornografie, behoorden tot de onderwerpen die door de leden van de Commissie verzoekschriften werden besproken. Daarnaast ontving de commissie nog altijd verzoekschriften over de rechtsstaat en mensenrechtenschendingen in verschillende derde landen – waaronder kandidaat-lidstaten – waar het recht van Europese burgers om een verzoekschrift in te dienen beter onder de aandacht moet worden gebracht.

Interne markt

De commissie heeft zich tijdens commissievergaderingen voornamelijk gebogen over de volgende onderwerpen: de erkenning van kwalificaties voor docenten in Italië, de erkenning van medische specialismen in de EU, de invoer- en distributieketens in Malta en de vermeende inbreuk op de EU-wetgeving op de Spaanse autoverzekeringsmarkt.

Kwesties met betrekking tot personen met een handicap

De Commissie verzoekschriften vervult een specifieke beschermende rol wat betreft de naleving van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap bij de beleidsvorming en wetgevende maatregelen op EU-niveau. In het kader van deze verantwoordelijkheid behandelt de commissie verzoekschriften over kwesties met betrekking tot personen met een handicap. Er moet worden benadrukt dat in 2024 het aantal verzoekschriften over handicaps (25) over het algemeen stabiel is gebleven ten opzichte van de voorgaande jaren (22 in 2023 en 28 in 2022). In 2024 ging de commissie verder met het onderzoeken van verzoekschriften over handicaps, waaruit bleek dat toegankelijkheid, eerbied voor de rechten van personen met een handicap, toegang tot onderwijs en inclusie nog steeds de belangrijkste uitdagingen zijn. Tijdens de meeste van haar vergaderingen heeft de commissie zich gebogen over verzoekschriften over kwesties in verband met handicaps. De commissie heeft bijzondere aandacht besteed aan verzoekschriften over toegankelijkheid (van onderwijs en openbare ruimten) en rechten van personen met een handicap, waaronder de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Verzoekschrift nr. 1056/2016 werd eveneens in de commissie besproken, waarin het Europees Parlement werd verzocht de indiening van verzoekschriften in nationale gebarentalen die in de EU worden gebruikt mogelijk te maken.

Tot slot organiseerde de commissie op 2 december 2024, tijdens de Week van de rechten van personen met een handicap van het Europees Parlement, haar jaarlijkse workshop over de rechten van personen met een handicap aangaande “*de strategie inzake de rechten van personen met een handicap 2021-2030: stand van zaken*”. De Europese Ombudsman, mevrouw O’Reilly, opende de workshop. De briefing met de titel “Strategy for the Rights of Persons with Disabilities 2021-2030 – Achievements and perspectives” werd gepresenteerd. Op basis van beschikbaar kwantitatief en kwalitatief bewijs, met inbegrip van verzoekschriften aan het Europees Parlement, werden in de briefing negen belangrijke aanbevelingen geformuleerd om verdere stappen te zetten bij de uitvoering van de strategie. Ondanks de vooruitgang die in de hele EU is geboekt, blijkt uit verzoekschriften die aan de Commissie verzoekschriften zijn gericht nog steeds dat personen met een handicap met hardnekkige obstakels worden geconfronteerd. De gastsprekers van de Europese Commissie, het Bureau voor de grondrechten en het Europees Gehandicaptenforum bespraken de resultaten van de strategie tot nu toe en deelden hun ideeën over gebieden waarop nieuwe acties zouden kunnen worden voorgesteld.

Verslagen, ontwerpresoluties en adviezen

In 2024 heeft de Commissie verzoekschriften het volgende goedgekeurd:

- Op 18-19 maart 2024 heeft de commissie het verslag goedgekeurd naar aanleiding van het informatiebezoek aan Catalonië (Spanje) van 18 december tot 20 december 2023.
- Op 18-19 maart 2024 heeft de commissie het verslag goedgekeurd naar aanleiding van het informatiebezoek aan Ierland van 30 oktober tot 1 november 2023.
- Op 14 november 2024 heeft de commissie het verslag goedgekeurd over het jaarverslag over de activiteiten van de Europese Ombudsman in 2023 (2024/2056(INI)), rapporteur: Alex Agius Saliba.
- Op 18-19 maart 2024 heeft de commissie overeenkomstig artikel 227, lid 2, van het Reglement haar goedkeuring gehecht aan de korte ontwerpresolutie over de behandeling van vrachtwagens aan grensdoorlaatposten naar aanleiding van verzoekschrift nr. 0146/2023 (2024/2540(RSP)), rapporteur: Dolors Montserrat (voorzitter).
- Op 22-23 januari 2024 heeft de commissie haar goedkeuring gehecht aan de mondelinge vraag over “arbeidsomstandigheden van docenten in de EU” (2023/3015(RSP)), rapporteur: Dolors Montserrat.

BIJLAGE: BEKENDMAKING VAN INPUT

De rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input in het verslag te hebben opgenomen van belangenvertegenwoordigers die binnen het toepassingsgebied van het Interinstitutioneel Akkoord over een verplicht transparantieregister¹ vallen of van vertegenwoordigers van overheidsinstanties van derde landen, met inbegrip van hun diplomatieke vertegenwoordigingen en ambassades, die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

¹ Interinstitutioneel Akkoord van 20 mei 2021 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over een verplicht transparantieregister (PB L 207 van 11.6.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinsttit/2021/611/oj).

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	24.9.2025
Uitslag eindstemming	+: 28 -: 0 0: 3
Bij de eindstemming aanwezige leden	Peter Agius, Fredis Beleris, Alexander Bernhuber, Gheorghe Falcă, Chiara Gemma, Isilda Gomes, Sandra Gómez López, Cristina Guarda, Michal Kobosko, Sebastian Kruis, Murielle Laurent, Elena Nevado del Campo, Valentina Palmisano, Pina Picierno, Emil Radev, Bogdan Rzońca, Marcin Sypniewski, Pál Szekeres, Jana Toom, Nils Ušakovs, Maria Zacharia
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Adrian-George Axinia, Rosa Estaràs Ferragut, Hana Jalloul Muro, Virginie Joron, Kosma Zlotowski
Bij de eindstemming aanwezige leden als bedoeld in art. 216, lid 7, van het Reglement	Hildegard Bentele, Andrzej Buła, Nora Junco García, Rada Laykova, Villy Søvnal

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

28	+
ECR	Adrian-George Axinia, Chiara Gemma, Nora Junco García, Bogdan Rzońca, Kosma Złotowski
ESN	Rada Laykova, Marcin Sypniewski
PPE	Peter Agius, Fredis Beleris, Hildegard Bentele, Alexander Bernhuber, Andrzej Bula, Rosa Estaràs Ferragut, Gheorghe Falcă, Elena Nevado del Campo, Emil Radev
PfE	Virginie Joron, Sebastian Krüis, Pál Szekeres
Renew	Michał Kobosko, Jana Toom
S&D	Isilda Gomes, Sandra Gómez López, Hana Jalloul Muro, Murielle Laurent, Pina Picierno, Nils Ušakovs
The Left	Valentina Palmisano

0	-

3	0
NI	Maria Zacharia
Verts/ALE	Cristina Guarda, Villy Søvnal

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding